

DÜNYA ÖYKÜ GÜNÜNE ON DÖRT ÖYKÜ

MAHAL EDEBİYATI' HAZIRLAYANLARDAN...

AYŞENUR KIVANÇ ÜSTÜNTAŞ | BETÜL HAYMANALI | BUSE KARABULUT | ESRA BİTMEZ |
GÜLHAN UYGUN ÖZCAN | HATİCE AKALIN | METE KARAGÖL | ONUR ÖZKOPARAN | Ö. DİLAN ATAKUL |
ÖZKAN ÖZTÜRK | SABRİ SÜR | UTKU SIZGIN | VAROL MENGÜVERDİ | YASEMİN SEVEN ERANGİN

DERLEYEN: METE KARAGÖL

Edebiyat 1
Öykü 1

On Dört Öykü
Derleyen: Mete Karagöl

Yayına Hazırlayan: Mete Karagöl
Kapak Resmi: Gülhan Uygun Özcan

© 2022, mahaledebiyat.com

Tüm hakları yazarlarına aittir. Tanıtım amaçlı alıntılar dışında kullanılamaz.

Dünya Öykü Gününe
ON DÖRT ÖYKÜ

Derleyen
Mete Karagöl

İÇİNDEKİLER

Aypare	6
Ayşenur Kıvanç Üstüntaş	
Renkli Dünya	10
Varol Mengüverdi	
Tanyeri'nde Var Bir Heyecan	19
Mete Karagöl	
Takvim Yaprağında Kalan	37
Özkan Öztürk	
Yolçatı İstasyonu	43
Esra Bitmez	
Öğretmenin Geçmişe Yolculuğu	53
Gülhan Uygun Özcan	
Yokuşun Getirdikleri	63
Hatice Akalın	

Bir Ölü'nün Son Çırpınışı	67
Onur Özkoparan	
Kim Sahiplenirse Onun Hikâyesi	73
Ö. Dilan Atakul	
Adam ve Gölgesi	77
Buse Karabulut	
Tüy	84
Betül Haymanalı	
Yüzdokuz	91
Yasemin Seven Erangin	
Elma	107
Utku Sızgın	
Avare	125
Sabri Sür	

AYŞENUR KIVANÇ ÜSTÜNTAŞ

AYPARE

Benim adım Aypare. Evde doğmuşum. Annem, pencerenin hafif aralanan tülünden görmüş o gece dolunayı. Öyle parlak öyle güzelmiş ki gören gözünü ayıramazmış. İçini deşen sancı her vurduğunda yavrum ay parçası gibi olsun diye dua etmiş. Ben de kız olunca Aypare demiş ismime. Dedem, rahmetli annesi Ayşe'nin ismini koymadı diye üç ay konuşmamış annemle. O güne kadar saygıda kusuru bilmeyen annemin umurunda olmamış kimin ne dediği. Sonraları ezberlediğim bu hikâyeyi her anlatışında, "İnsan ana olunca az delleniyo," derdi keyiflendiğini açıkça belli ederek. Ben annemin ilk başkaldırısıydım. İlk sesi. Anneme ses olan varlığım bende haykırış olacak sanırdım.

Benim adım Aypare. Parlak okul yıllarından ışık hızıyla nişan bohçası hazırlıklarına geçen çok âşık bir ay parçasıyım. Âşık olduğu adamdan başka herkese kör, sağır ve belki biraz da öfkeli cesur bir ateş topuyum. Bildiğimi okumanın beni yetişkin biri yapacağını sandığım

yaşlardayım. Annemin sayemde yükseltmesiyle övünç duyduğum sesinden utanıyorum ve duymazdan geliyorum. İnsan, yalnızca istediklerini duymak ve görmek konusunda eline su dökülmez bir ustadır. Bunu sonra anlıyorum.

Benim adım Aypare. Karnından sıpası, sırtından so-pası eksik edilmeyen bir ay parçasıyım şimdilerde. Dört çocuğum var. Ölçüp biçmedim ama her çocuktan sonra az delleni-yorsa anne dediğin, ben bu delilik müessesinden karnı tok ayrılan bir müşteri sayılırım. Hali hazırda bir kırılmış dişim, sekiz izmarit yanığım, sırtımda iyileşme-sine imkân verilmeyen morluklarım ve hayvan ısırığına benzer izlerle kaplı göğüslerim var. Vücudumda âşık oldu-ğum adamdan izler taşıyorum, her kadına nasip olmaz.

Benim adım Aypare. Kocasına çocuk yaşta âşık olmuş bir ay parçasıyım. Kendini sevdirmeye adanmış istikrarlı bir kadını-m. Çaresi olmayan iki derdin sahibiyim. Sevil-memenin ve ölümlülüğün. Bir gün sevileceğime inansam ölümü dert etmezdim. Genç yaşın kendine has bir aymaz-lığı oluyor. Benim aymazlığım sevileceğime inanmak oldu. Her gün dört çeşit yemek yaparsam, kapıyı her aç-ışında kocam gurbetten dönmüş gibi sevinirsem, aslanlar gibi üç-dört çocuk doğurursam, o çocukları yakaları ko-lalı önlüklerle, pırıl pırıl saçlarla okula gönderirsem, her işin üstesinden gelir hiç şikâyet etmezsem, kocama ge-reğince kadınlık edersem, yaparsam, edersem, gidersem, gelirim... Asla yetmedi. Yapmam gerekenler çığ gibi bü-yüyüp beni ezdi. En sonunda ben de kendimi sevmekten vazgeçtim.

Benim adım Aypare. Evinin hizmetçisi, çocuklarının anası, kocasının kölesi bir ay parçasıyım. Annemin yüksek sesini bastıran kuru bir gürültüyüm. Değiştiremediğim, karşı çıkamadığım, çıksam da sesimi duyuramadığım çürümüş, çarpık ve rezil her şey için bir öfke edinip, koca bir mutsuzluk yumağı yutuyorum üç öğün. Kendime verecek hiçbir şeyim kalmadı. Vicdanımı temize çıkaracak bir yol bulamadım, yas tutmaktan başka.

Benim adım Aypare. Bin yıl gibi bir zaman, bir göz kırpışı kadar hızla ilerlemiş gibi. Daha dün bir dinazor kapımızın önünden geçmiş, çağlar bir günde açılıp kapanmış, zaman kendi içinde eğilmiş ve hatta bükülmüş gibi. Hiç anlamıyorum her şey nasıl bu kadar geç ama bir anda idrak edilebilir hale gelir. Ne zaman oldu bu, dün mü? Beş yıl önce mi? Az anlamakla çok sevmenin müteakiliyet gösterdiği yaşlar, bağışıklığı düşmüş çelimsiz bir vücut gibi her kötülüğe açılmış. İçine düşen her kurt iştahla karnını doyururken o küçük bedeni uyuşturur, kör edermiş. Ah ay parçası. Kendime merhamet göstereceğim günleri de göresim varmış.

Benim adım Aypare. Sevilmek için uygun koşulların sağlanmasını reddeden bir ay parçasıyım, ne zaman olduğunu bilmediğim bir tarihten beri. Bu idrak ve dönüşüm

ağrılı oldu. Olsun varsın. Her dönüşüm böyle acılı mıdır? Bir kelebek kozasından çıkarken ne hissediyordur? Ne kadar zorlu olursa olsun, bir ömür kabullenilmiş bir hastalığın ağrısını çekmektense bir avazda dünyanın acısını çekmeyi tercih ediyorum. Nur topu gibi bir “kendim” doğuyor sonra avuçlarıma.

Artık annemin yükselen sesine eşlikçiyim. İçimde ağzıma kadar dolan sevgiyi cömertçe dağıtmaktan çekinmeyen bir hayırseverim. Kimseye ait değilim. Sıfatlardan bağımsız yalnızca insanım ve her canlı gibi, her canlı kadar sevilmeyi hak ediyorum. Ölümlülükle sorunun kalmadı.

Kocasına duyduğu korkunç bağlılık ve yetersizliği sevgi zanneden o küçük kıza şefkat duyuyorum. Başkasının elinde sandığım merhemi kendi cebimde buluyorum. Yorgun olduğumda yemek yapmıyor, gücümü aşan yüklerin altına girmiyorum. Kimseye kapıyı güler yüzle açmak mecburiyetinde hissetmiyorum, kendimi bazen de kötü hissedebilme hakkımı kimselere vermiyorum. Sevginin, anlamak ve anlaşılmaktan geçtiğini biliyorum. Güneş olup doğuyor, çiçek olup açıyor, yağmur olup yağıyor, her gün kalan hayatımın ilk gününe uyanıyor, susmuyor ve korkmuyorum.

Benim adım Aypare. Pırıl pırıl bir dolunay gecesi dünyaya gelmiş bir ay parçasıyım...

VAROL MENGÜVERDİ

RENKLİ DÜNYA

I

Siyah

Evin içi karanlık sayılırdı. Perdeler çekilmemiş, belli belirsiz açmış güneş de içeriye dalmayı başaramamıştı. Düzensiz bir biçimde uzamış olan dağınık saçları, yatmakta olduğu masaya değiyordu adamın. İki kolunu yastık biçiminde koymuştu önüne. Zil sesiyle irkildi. Başını kaldırdı. Kapıya yöneldi. Ağır aksak yürümeye başladı. Gelenin kim olduğuna bakmaksızın açtı kapıyı. Uzun sarı saçlı, elmacık kemikleri pek belirgin, yüzü solgun ancak pek güzel bir kadın çıktı karşısına. Öfkeli görünüyordu.

“Alt kattan geliyorum. Dün gece çıkardığınız gürültüden uyuyamadık. Bir daha olursa polis çağıracağım.”

“Peki.”

Yalnızca bunu söyleyebilmişti genç adam. Uykusundan uyanalı çok olmadığından, söyleyeceği sözleri toparlayamamıştı. Yüzünden anlaşılıyordu bu. Uyuklar gibiydi.

Kadın bunu görünce sertçe çıkıştı. Bu uykusuzluk halinin, dün geceki gürültünün bir sonucu olduğunu bildiğinden öfkesi daha da artmıştı.

“Nasıl isterseniz! Yine de dediğim gibi, aynı şey yinelenecek olursa ben de yapacağımı bilirim. Görüşmek üzere!”

Son sözü oldukça ilginç gözükmişti gözüne. Bu denli dostça bir sözün, bu denli kızgın bir kimsece söylenmiş olmasına anlam verememişti. Bir alışkanlıktı kuşkusuz. Ne için olacaktı ya?

II Beyaz

Kanepede uzanmış, pek de derince dalamadığı uykusundan bir zil sesiyle uyandırılmış olan genç adam, bu yüzden olsa gerek irkilmişti. Çokça şaşırılmışlara özgü bir tavırla elini başının üzerinde gezdirmiş, geriye atmakla kendisini yatıştıracağını umduğu uzun saçlarını henüz kestirmiş olmasına hayıflanarak doğrulmuştu. Kapıya bir heyecan içinde yöneldi. Beklediği bir şeydi bu. Kuşkusuz, o olmalıydı. Bu saatte kim gelebilirdi ya? Oydu bu. Derince iç çekti.

Kapıyı açtı. Ardında duran kişiyi düş kırıklığı içinde karşıladı. Uzun saçlı, sarışın, elmacık kemikleri pek belirgin bir kadın çıkmıştı karşısına. Oysa kendisinin beklediği esmer, kısa saçlı, kara gözlü bir kadındı. Sevişeli çok olmamıştı. Bu denli değişmesine olanak yoktu.

Bir şapka vardı kadının başında. Üzerinde de mavi bir

kısa kollu. Göğüs kısmında bulunan logoyu da görünce anladı kim olduğunu gelenin. Oysa bundan önce kadının ellerinde tuttuğu koliyi görmeliydi.

“Buyurun! Bir imza atın şuraya lütfen!”

Uzatılan kâğıdı imzaladı. Kutuyu aldı. İçeri geçti. Gönderenin adını gördü önce. Bir de not iliştirilmişti kargoya.

“Eşyaların. Kendine iyi bak!”

Bir kez daha karşılaşmaya katlanamayacağını düşünmüş olmalıydı besbelli. Yine derince iç çekti genç adam. Canı pek sıkılmıştı bu duruma.

III

Kırmızı

Yeni aldığı ve yine pek rahat uyuduğu yataktan, bir zil sesiyle uyandırılan adam, o denli rahat uyumuştur ki, bu güzel uykudan uyandırılmış olmaya bile sitem etmeksizin hafifçe doğruldu. Zili çalanın biraz daha bekleyebileceğini düşünerek perdeyi açtı. Güneşin yüzüne değmesi karşısında pek bir neşelendi. Kapıya yöneldi. Odasından çıkmadan önce, odasında bulunan aynaya bakarak saçlarını kontrol etti. İyice bir çekidüzen verdi. Kapıdakini çokça bekletmiş olduğunu düşünecek ki, koşar adımlarla kapıyı açmaya yetişti.

Kapıyı açtığı anda karşısında genç, güzel, uzun sarı saçlı, elmacık kemikleri pek belirgin ve ayrıca kıpkırmızı, uzun boylu bir kadın gördü. Üzerinde yine kıpkırmızı, tek parça, hoş bir elbise vardı.

“Yeni mi uyandın canım?”

Neler oluyordu böyle? Bir adım geri attı. Şaşırmişti apaçık. O da değildi bu, yadırgı bir güzellikti. Güzelliği ya, bir de hoş sözler ediyordu, önemli olan da buydu ne olsa.

“Şey... Ben...”

Sözüne devam edemeden susmak zorunda kaldı. Duğundan öpülmüştü çoktan. Birlikte içeri girdiler.

IV Mavi

Sıcak yaz gününün tatlı güneşi içeriği aydınlatıyordu. Yatağında boylu boyunca uzanmış, derin bir uyku çekmekte olan adam zil sesiyle uyandı. Üzerinden fırlamış, gri renkli parkeye değmeye bile başlamış olan pikeyi çekiştirdi. Kısa bir uğraştan sonra kurtuldu mavi renkli pikeden. Öğrencilik günlerindeki mavi yatak takımlarını anımsadı. Güldü. Zili unutmıştu. Yeniden çalınca hatırladı. Kapıya yetişti.

Sarı saçlı, elmacık kemikleri çıkık, yüzü apak, gözleri mavi bir kadın buldu karşısında. Mavi mayosunun üzerine yine mavi, ince bir elbise geçirmişti. Pek güzeldi. Heyecanlıydı. Üstelik gülümsüyordu. Genç adam, bu içten gülümsemeyi görünce bir şeyleri unuttuğunu çıkardı bundan. Soramadı. Sormasına da gerek yoktu. Olup bite-ni açıkladı öteki.

“Yetmedi mi uyuduğun? Denize gidiyoruz. Herkes seni bekliyor. Haydi, çabuk ol!”

Ne diyeceğini bilemedi. Bir an ardına baktı. Sonra yine kadının yüzüne çevirdi gözlerini. Bir süre bakışlarını bu güzel yüzden alamadı.

“Sersemlemiş gibisin. Git yüzüne bir su vur!” diye yanıtladı kadın bu bakışları. Yine gülüyordu. Hele gözlerinin içi, pek güzel gülüyordu!

Genç adam içeri geçti. Derhal bir şort, bir de kısa kollu bulup geçirdi üzerine. Uzun saçlarını bir güzel taradı. Kadını da yanına alarak daireden çıktı.

V Sarı

Rengini de aşmış, daha da çok sararmış kanepede uyuklayan adam, zil sesiyle uyandı. Uyku istiyordu canı ama uyandırıldığından da hoşnuttu. Bu kötü uykuyu öteki türlü bırakamazdı öylece. Ne olsa uykuydu, kötü de olsa tatlıydı. Gözlerini ova ova yürüdü kapıya.

Sarı saçlı, elmacık kemikleri pek belirgin, yüzü solgun, mavi gözleri de aynı solgunluktan üzerine düşeni almış, pek güzel yüzlü bir kadını kapıyı çalan. Saçları yağmurdan sıırılsıklamdı. Üzeri de öyle. Gri montu apaçık renk değiştirmişti. Bir de mavi kot pantolon vardı üzerinde. Kaygı dolu bir bakışla süzdü adamı. Konuşmaya çabalandı. Yalnızca kendi içinde parlayan, dışarıdan bakılınca pek sönük görünen bir uğraş içinde olduğundan, bu olağanüstü çabayı öteki görememiş, bunun zorluğunu anlayamamıştı.

“Senin için bir önemi var mıdır, bilmiyorum ama ben

yakında evleniyorum.”

Böyle mi cezalandıracaktı kendisini? Bir başkasıyla olmakla mı alacaktı hıncını? Ne yapmıştı gerçi? Bırakmış olmalıydı. Öylece çekip gitmişti besbelli, ne olacaktı ki ya?

“İstediğim şey, yaşamın boyunca iç sızısı ile kıvranıp durman. Çok çok bir şey değil anlayacağın.”

Öteki bütün bunlara anlam veremiyordu. Neredeyse gülecek gibi eğdi başını. Kadın bunu görünce pek sinirlendi.

“Seni kıskandırmaya çalıştığımı mı sanıyorsun? Yakında görürsün. Evleneceğim adam, pek çirkin biri. Söz aramızda, hödüğün teki. Pişmanlık duymazsın, biliyorum. Yine de düşünürsün, acırsın bana. Beni onun insafına bırakan sensin. Bunu bilmeni istiyorum. Bir gün kıyarsa canıma ya da ilk günümüzde bıkkınlık içinde inlersem altında, kölesi olursam onun, izin vermezse hürce yaşamama-ki bunların tümü olacak- hepsi senin yüzünden. Görüşmek üzere!”

Bu sözleri ettikten sonra öylece çekip gitti kadın. Genç adam bu kez söylenenleri ciddiye almıştı. Almamasına da olanak yoktu. Ağırdı bu sözler. Kimse, yeryüzünde yaşayan tek bir kimse bile bu sözleri işitecek denli alçalmalıydı. Böylesine alçalmış olduğunu görmek bir yıkımdı kendisi için. Bu güzel kadın, yüzü solgun bu güzel kadın, böyle mi alacaktı öcünü? Kuşkusuz, böyle alacaktı. Çünkü neredeyse ilk andan bunun işe yaradığını gö-rüyordu. Kapıyı dalgınlık içinde kapattı.

VI Yeşil

Kanepede sızıp kalmış olan genç adam, zil sesiyle uyandı. Kalktı. Yürüdü. Kapıyı açmazdan önce yüzünü yıkamayı geçirdi aklından. Tuvalete geçti. Musluğu açtı. Suyun akmadığını görünce canı sıkıldı. Aynaya baktı. Pek de kötü görünmediğini düşünüp kapıya açmaya koyuldu.

Sarı saçlı, güzel ama solgun yüzlü, elmacık kemikleri gözler önünde bir kadın karşıladı kendisini. Üstünde yeşil, desensiz, tek parça bir elbise vardı. Kolunda ise yine yeşil, ufak sayılabilecek bir çanta asılıydı. Yüzü gülüyordu. Kapıyı açanını dalgınlığını görünce daha da çok gülümser oldu. Neşelenmişti.

“Buralarda mısın daha?”

“Evet. Bir sınav daha var.”

Niçin bu sorunun sorulduğunu, dahası niçin bu yanıttı verdiğini anlayamıyordu genç adam. Yine de kendisini denetlemekten oldukça uzak olduğunu da görebiliyordu. Tüm bunların bir anlamı olmalıydı. Düşüncelerinde hür, olup biteni çözmeye çalışır bir hali vardı ancak davranışlarında tümüyle denetimi yitirmiş, dahası bir başkasının denetiminde bulunan birine dönüşmüş olduğunu görebiliyordu.

“Ben artık memlekete gidiyorum. Sınavlar bitti. Seni görmeye geldim. Tatil dönüşü görüşürüz!”

“Görüşürüz!” dedi genç adam. Sonra, gitmekte olan kadını durdurdu.

“Yarın benim doğum günüm. Burada kimse kalmadı.

Eve de gidemiyorum. Ararsın, olur mu?”

Şimdiden bir kutlamada bulunmanın pek yersiz, dahası pek özensiz olacağını düşünen kadın gülümseyerek karşıladi bu öneriyi. Karşısındakinin durumuna acımıştı. Eve uzak bir yerde, böyle gülünç ve kimsenin önemsemeyeceği bir nedenden ötürü bir başına kalmış olduğu için üzülmüştü onun adına. Gülümsemesini sürdürdü.

“Peki. Açarsan konuşuruz.”

Apaçık bir iğneleme vardı burada. Yine de gülümsemeye yüz buldu ev sahibi. El salladı ve bu güzel, elmacık kemikleri pek belirgin, tek parça yeşil elbiseli güzel kadının gidişini izledi.

VII Pembe

Uzun siyah saçlı genç adam zil sesiyle uyandı. Yatağın-
dan kalktı. Ağır ağır doğruldu. Yine aynı yavaşlıkla ka-
pıya doğru yürüdü.

Kapıyı açtığıında karşısında genç ve güzel, sarı saçlı, elmacık kemikleri pek belirgin, yüzü capcanlı bir kadın göründü. Üzerinde pembe bir ceket, siyah da bir pantolon vardı. Elleri, elleri pek güzeldi. Yazık ki bu ellere bakmamıştı genç adam. Uzun ve ince parmakların bir yıkıma yol açacağını da görememişti böylece. Kısa bir süre, boş ve belirsiz bakışmalarla geçti.

Kadın, elmacık kemikleri pek belirgin kadın, o pek güzel ellerinden birini havaya kaldırdı. Bir tabanca tutuyordu bu el. Apaçık karşısındakinin yüzüne doğrulmuş

bir tabanca. Siyah renkteydi. -Tabancalardan pek anlamadığı için yazarın üzgün olduğunu belirtmesi gerekli. Böyle olmasaydı, bu pek korkunç görünümü olan tabancayı daha net, daha açık bir biçimde sunabilirdi okuruna.-
“Her şey için üzgünüm.”

İnce ve uzun parmaklardan biri tetiğe dokundu. Çekti. Vurdu. Çekip gitti.

METE KARAGÖL

TANYERİ'NDE VAR BİR HEYECAN

Tanyeri'nde belediye başkanı değiştikten sonra pek çok şey oldu. Pek çok şey oldu. Bunlardan bana göre birincisi ilçemize lunaparkın geliyor olmasıydı. Uzun süren yapımı sırasında yanından geçerken kafamızı heyecanla inşaat bariyerlerinin üzerinden uzatarak olup bitene bakıyorduk. Birimizin görmediğini diğeri görürdü, diğerimizin görmediğini beriki. Bu heyecan bile mutlu olmamıza yetiyordu.

Nihayet lunapark inşaatının tamamlandığı, kocaman kocaman oyuncakların getirilip parkın içine konduğu zaman, belediyenin hoparlörlerinden bir ses duyuldu. Bu ses. Bu ses babamındı.

“Kıymetli Tanyerili hemşerilerimiz! İlçemizin yeni yaşam merkezi Tanyeri Park'ın açılışı Sayın Kaymakamımızın teşrifleriyle bu akşam saat yirmi sıfır sıfırda yapılacaktır. Bugüne özel oyunlar ve büfeler ücretsizdir. İlçemize yeni bir yaşam alanı kazandırmaktan son derece mutlu olan Sayın Başkanımız, herkesi davet etmektedir. Kıymet-

li Tanyerili hemşerilerimize ilanen duyurulur.”

Öğlendi saat. Daha bir hayli zaman vardı. Derse boş verip çıktım evden. Osmanların evinin önüne geldim. Camı tıkladım.

“Noldu len?”

“Hadisene çıkalım dışarı. Akşama kadar dolaşırız. Sonra da parka gideriz.”

“Len babam kızar. Hep birlikte gideriz biz. Sen bekleme beni. Hem napacağız akşama kadar sokaklarda. *Matçının* verdiği ödevi yaptın sanki?”

“Yapmasam olur. Koskocaman park yapılmış. Duymadın mı babamı sanki, yaşam merkezi diyor. Bir yaşam merkezi ne demek?”

“?..”

“Sahi. Bir yaşam merkezi ne demek?”

“Ne bileyim. Ne demek?”

“Yaşam merkezinin ne olduğunu bir önce öğren, sonra *matçının* ödevini yaparsın.”

Osman’ın arkamdan saydırmasına hiç kulak asmadan Fıratların evine yollandım. Enayi. Bir yaşam merkezi ne demek onu bilmiyor, kalkmış üslü sayıların ödevini yapacak. Üslü sayılar mı önemli lunapark mı? Bu zamana kadar dönme dolap mı gördün sanki? Hem bir yaşam merkezi ne demek? Sen önce bunu bir öğren. Öğren ki: insanlar artık bunalmışlardır evlerinden, sokaklarından. O zaman ihtiyaç olmuştur. Kafeleri. Kafelerinin önünde sandalyeleri, masaları olan. Sana çayını getiren insanların olduğu kafeler. Sonracığıma ağaçlar. Dönme dolabı, atlıkarıncası. İşte insanlar sıkılmıştır evlerinden, sokak-

larından. Demişlerdir ki hadi çikalım bir hava alalım. O zaman ihtiyaç doğmuştur bir yaşam merkezine. Bunu bilse Osman, boş verirdi üslü sayılara. Ama nereden bilsin. Enayi de ondan.

Fırat evin önünde top sektiriyordu. Beni görünce topu göğsüme havalandırdı. Topu kontrol edip içimden bir, iki, üç diye sayarak sektirdim, dokuza gelip topun kontrolünü kaybetmeye başlayınca da ayağımın altına indirdim.

“Ben az önce on ikiyi gördüm,” dedi.

“Duydun mu babamı?”

“Heye. Lunapark açılıyor demek.”

“Heye. Osman enayisi üslü sayıların ödevini yapacakmış. Şimdi biz senle akşama kadar gezeriz, sonra da parka gideriz. Babam diyor ki parkın çayının yanında ananın çayı hiçbir şeymiş.”

“Matçımın ödevi de diğer ödevlerden zorlu. Ama boş verdim ben.”

“Sende yaşam merkezinin ne demek olduğunu kavrayan bir insan kafası var da ondan.”

“Osman bilmiyor mu?”

“Boş ver ona. Topu da alalım mı yanımıza belki dokuz aylık oynarız.”

Fırat’la birlikte Remzi’nin evine doğru yollandık. Aramızda kısa paslaşmalar, sonra karşımızda hayali bir defans oyuncusunu çalımlar gibi hareketler, sonra duvara sert bir şut, sonra tekrar paslaşmalar.

Matematik öğretmeni bu sene gelmiş liseye. Çok geride kaldığımızı söyleyip ödevler ve ek derslerle olmamız gereken seviyeye getirmeye çalışıyor. Olmamız gereken se-

viyeyi biz bilmiyoruz. Bizim adımıza birileri düşünmüş. Lisenin birindeki çocuklar bu seviyede olmalı demişler. Ama ortaokulda gördüğümüz konuları lisede tekrar önümüze getirdiklerine göre acaba lise dedikleri şey bütün olarak ortaokulun gerisinde kalan bir şey mi ki diye düşünmeden edemiyorum. Soramıyorum da bunu. Ama şu var ki matematiği hiç sevmiyorum. Bu yüzden o ödevi yaptıktan sonra. Öyle.

Remzi ödevi yapmak isteyenlerden.

Uğur.

Hasan.

Ali Osman.

Onur.

Hepsi hanım evladı, inek.

Sınıftan arkadaşlarımızın kapılarından birer birer ayrıldık. Kimse bizimle gelmek istemiyordu. Oysaki ne güzel akşama kadar top oynar, sonrasında da parka gidip oyunları denerdik. Dondurmanın, limonatanın sonunu getirirdik. Ya kimse yaşam merkezinin ne demek olduğunu bilmiyor ya da tek mil *matçının* korkusundan adım atamıyorlardı. Fırat'la ikimiz topu yuvarlaya yuvarlaya belediye meydanına doğru giderken Yüksel teyze çıktı karşımıza. Elinde soba kovasıyla duruyordu. Soluk soluğaydı.

Topu Fırat'a atıp koştum. "Yardım edeyim Yüksel teyze," dedim.

Kadın soba kovasını almama engel olamadı.

"Hay yaşa oğlum. Lanet soba tıkanı mı ne, onu temizledim. Nefes nefese kaldım. Kovayı bir boşalt da getir

bana.”

Sokağın konteyneri biraz uzaktı. Ama ikiletmeden hızlıca kovayı boşaltıp geldim.

“Yüksel teyze akşam geliyor musunuz?”

“Nereye?”

Evin kapısından Sema göründü. Sınıftan.

“Akşam parkın açılışı varmış ya anne. Onu diyor zaar.”

“Heye,” dedim. “Açılışa özel ücretsiz.”

“Napacağız kızım parkta. Zaten canım burnumda.”

“Biz gideriz sen gelmezsen.”

“Baban izin verirse.”

“Aman canım, sıkıldık evde oturmaktan.”

“Biz de varız Yüksel teyze. Babam orada olacak zaten. Annem de gelecek. Yine doğrusunu siz bilirsiniz ama biz bizyiz.”

“Tuncay amcan izin verirse,” dedi bir kere daha. Sonra kovayı elimden aldı. “Sağ ol paşam. Allah razı olsun.”

Sema'nın ikna çalışmaları eşliğinde kapı kapanırken biz Fırat'la hâlâ duruyorduk. Fırat topu göğsüme sertçe attı. Noluyor demeye kalmadan hınzırca güldüğünü fark ettim.

“Aramızda,” dedim. “Sema'ya bitiyorum.”

“Onu anladık ya oğlum. Haberi var mı?”

“Neyden?”

“Senin bittiğinden.”

“Yok canım. Sanmam. Yani bilmiyorum. Ama geçen rüzgâr eteğini kaldırdıydı. Ondan beri aklımı toparlayamıyorum. Çok güzel kız vallahi.”

“Kızmazsan sana bir şey diyeceğim.”

“Söyle de sonra bakalım kızıp kızmayacağıma.”

“Sema, çok güzel. Yaşıtlarına göre hem de çok olgun. Memeleri diyorum. Rüyama geldi geçen.”

Topun altına girip havalandırdım. Sonra sert bir voleyle ileri gönderdim.

“Kızdın mı?”

Bilmiyordum, ama biraz canım sıkılmıştı doğrusu. Sema. Sadece benim değil, sınıftaki tüm erkeklerin gözdesiydi. Bunu biliyordum. Ama yine de mahallemizin kıızıydı. Adının çıkmasını istemezdim. Fırat’a karşı fazla açık sözlü olduğumu düşündüm, canım biraz daha sıkıldı.

“Hey. Kızdıysan vallahi bir daha görmem rüyamda. Zaten ben Asude’yi beğeniyorum. Sema’nınkiler kadar olmasa da.”

“Asude, Edebiyatçı değil mi len?”

“Heye.”

“Niye hocam demiyon ya?”

“Bırak allah aşkına.”

Yürüye yürüye topun yanına kadar gelmiştik. Fırat hınzırca gülümsemesini sürdürüyordu. Topu çalıkların içinden alıp bana doğru yuvarladı. Bir, iki, üç derken dukuza kadar sektirdim gene. Sonra havaya diktim. Topun ne kadar yükseldiğine bakarken az kalsın arabanın altında kalacaktım. Demir ağbiydi, arabayı durdurdu. Camını indirdi yarıya kadar.

“Dikkatli olunsana lan.”

“Olur,” dedim. “Nereden böyle?”

“Müşterinin tüpü vardı. Hayırlı olsun bu arada. Baba-

nı duydum. Parkın açılışı varmış.”

“Heye. İlçemize hayrı dokunsun da kimin yaptığının ne önemi var. Gelecek misin?”

“Heye,” dedi. Demir ağbi.

Top arabasının arkasında kalmıştı. Fırat gidip aldı. Demir ağbi arabayı patinajla kaldırıp gitti. Fırat, “İşi gücü hava pezevenğin,” dedi.

“Yok len,” dedim. “Kral çocuktur Demir ağbi.”

“Babam çok kızıyor. Koca adam oldu hâlâ evlenmedi, kötü örnek, diyor onun için.”

“Bence yaşı pek ileri sayılmaz. Gezip eğlenmesi lazım insanın. Ben otuzumu görmek isterim.”

“Sema gel beni kaçır derse?”

Canım sıkıldı. Fırat’a kaşımın üstünden baktım, bir şey demeden yürüdüm.

“Kızdın mı?”

“Bir daha Sema’nın adını ağzına almazsan sevinirim.”

“Ama söyle,” dedi. “Gel beni kaçır derse, otuzumu bekleyeceğim mi diyeceksin?”

“O öyle derse akan sular durur.”

“Niye?”

“Öyle.”

“Anladım galiba.”

“Neyi?”

“Öyleyi.”

“Aferin.”

Saat yedide Emin Büfe’de ev yapımı çiğ köfteleri mideye götürdük. Fırat’la lunaparktan, liglerden, kızlardan konuşmuştuk. Konuşacak pek bir konumuz kalmamıştı. Belki. Belki birkaç sayfa kitap okumuş olsaydık. Mesela. Mesela edebiyattan mı konuşurduk, tarihten mi. Ya da ne bileyim Tanyeri’nin coğrafik yapısından mı? Bilemem. Ara sıra arkadaşımın hatırlattığı *matçının* ödevi de olmasa okula dair konuştuğumuz tek şey kızlar olacaktı belki de. Bakalım genç matematik öğretmeni de teşrif edecek miydi? Okulda pek bir havalı. Belki gelirdi. Hem bir oyunda karşıma çıkar. Çıkar da. Evet, çıkınca bana yenilirse. O zaman kızardığından milletin içinde, “Ödev yapıldı mı bakalım?” diyebilirdi. Öğretmen ve de genç öğretmen milletiydi. Öğrencilerinin ve ailelerinin içinde yenilmeyi yediremeyebilirdi. Hem de lisenin birindeki bir çocuğa. Çocuk. Öyle derdi belki de. “Çocuk sevinsin diye bilerek.” Çocukmuş. Enayi. Sen bir karşıma çık da bakalım. Bakalım yeniyor muyum yeniliyor muyum. Çocukmuş.

“Ne düşünüyorsun?”

Tanyeri Park’ın ıslıl ıslıl lambaları yanmıştı. Önünde -Tanyeri için- hatırı sayılır bir kalabalık birikmişti.

“Sana diyorum.”

Fırat kolumdan çekiştiriyordu.

“Lunaparkı,” dedim.

“Dışarıdan çok güzel görünüyor,” dedi Fırat.

Öyleydi cidden.

Kalabalığın içine girdik. Polisler ve zabıtalara emniyet şeridini oluşturmakla meşguldü. Arkada bir tane de ambulans duruyordu. Kalabalıklarda. Özellikle açılışlarda böyleymiş. Bunu akşam babam demişti. “Temiz kıyafetlerini giyin. Kaymakam ve belediye başkanı da buluncak,” demişti ayrıca. Fakat üzerime baktığımda hiç de öyle değildi. Ter mi kokuyordum ne. Fırat’ın topu yüzünden. Top olmasa. Belki kokmazdım.

Biraz sonra belediye başkanı geldi. Kalabalığın içinden geçip Tanyeri Park’ın giriş kapısına yöneldi. İnsanların tebriklerini kabul etti. Hasan amcaydı başkanımız. Göreve geldiğinden beri herkesin ağzındaydı adı. İyi veya kötü. Bir şekilde konuşuluyordu. Tebriklere karşılık o da halkı tebrik ediyordu. Ardından kalabalığın arkasına siyah makam arabası yanaştı. Bu kaymakamdı. Karakol amiri, jandarma komutanı hemen yanına gitti. Giriş kapısına doğru ilerleyen kaymakam da tebrikleri kabul ediyor, vatandaşa daima güler yüzle bakıyordu. Bir ara göz göze geldik.

“Tebrik ederiz sayın kaymakamım,” dedim.

Yanımdan geçip gitti. Giriş kapısının önünde belediye başkanıyla tokalaştılar. Otuz santimetre yüksekliğindeki tahta basamağın üstüne çıkıp bizi selamladılar. Belediye başkanı Hasan amca kendisine uzatılan mikrofonu kaymakama verdi. Kaymakam mikrofonu alıp “Kıymetli kardeşlerim,” diye başladı sözüne. “Güzel ilçemiz Tanyeri’ne bu parkın hayırlı olmasını diliyorum, katılım gösterdiğiniz için teşekkür ediyorum. Bu parkı biz yaptık, onu yaşatacak olanlar da sizsiniz. İlginizi alkanızı kesme-

yin. Sağ olun, var olun.”

Ardından mikrofonu bıraktılar. Gelen makasla parkın önündeki kırmızı kurdeleyi kestiler. Önde başkan ve kaymakam, arkasında polisler, arkasından da biz giriyorduk içeriye.

Kalabalığın içinde babamı aradım. Göremedim. Fırat da annesine babasına bakıyordu herhalde.

“Kanka ben gidiyorum, anneme bakayım,” dedi.

“Tamam,” dedim. “Görüşürüz.”

“Aynen, görüşürüz.”

Parkın içine göz gezdirdim. Dondurmacı, çaycı, mısırcı. Gıda sektöründe hepsi köşeyi dönecek türdendi. Bir çocuğun canı çekmezse diğerininki çekerdi. Çekince de annesinin babasının eteğine yapışırdı. Helal olsun. Güzel düşünülmüş. Balon patlatma, halka geçirme, bul karayı al parayı gibi küçük ama rekabet ve hırs yaratacak oyunlar da para kaynağıydı. Bakma. Dönme dolaba, atlıkarıncaya göre gösterişsiz olsalar da asıl zevk burada. Fırat gelsin de iki balon patlatalım bakalım. Alayım akınlını. Dönme dolap işte. Kocaman. Heybetli. Rengarenk. Atlıkarınca bildiğimiz gibi. Çarpışan arabalar henüz açılmamış mı ne. Işıkları sönük. Babam dedi. Yer olmadığı için gondol konulamamış. Bir keresinde Vilayet’te görmüştüm. Gondol heyecanı yüksek bir oyundu. Burada olsaydı iyi olurdu.

Pat!

Korkuyla irkildim. Havai fişekler atılıyor gökyüzüne. Rengarenk.

Parkın giriş kapısına doğru baktığımda matematik

öğretmeninin etrafında küçük bir kalabalıkla geldiğini görüyorum. Çocuklar, çoklukla kızlar, hocanın etrafında- lar. Pis herif. Nasıl da mutlu. Bu kadar pohpohlansam herhalde benim de kalkardı bir taraflarım.

Sadece o değildi. O değildi sadece. Sema da. Ve anne- siyle ve. Yanında küçük kardeşiyle parktaydılar. Sema söyleniyordu annesine. Annesi oralı bile olmuyordu. Öm- ründe kaç defa lunapark görmüştü Yüksel teyze. Merak- lıydı o da. Diğer insanlar gibi. Merakla bakıyordu. De- mek dondurma, çay bedavaydı. Çaya boş ver. Limonata da evde yapılırdı. O en çok oyunlara bakıyordu. Herhalde, çocuk olmak istiyordu. Şu an benim duyduğum heyecan- dan daha büyük bir heyecan vardı içinde. Bu okunuyordu gözlerinden. Ama Sema. Bir şeylerin ters gittiği çok belli. Annesine bir şeyler söylüyor. Bir şeyler söylüyor. Küçük kardeşi annesinin elinden çekiyor. O nereye gitmek ister- se oraya gidiliyor. Bir an. İşte bu an göz gözeyiz. Sema'y- la. Ama bir an sürüyor. Sonra yine annesine. Küçük kar- deşi onları dönme dolaba doğru çekiyor. Aramıza birçok insan giriyor.

Matematik öğretmenini arıyorum. Ama bulamıyorum. Fırat.

“Babamdan izin aldım. Onlar gitse bile ben tüm oyun- ları oynamadan eve gitmeyeceğim.”

“Ben bizimkileri göremedim.”

“Buradadırlar.”

“Heye.”

“Hadi gel oyun oynayalım. Var mısın halka atmaya.”

“Hadi.”

Sıraya girdik. Önümüzde yığınla insan.

“*Matçı* gelmiş,” dedim.

“Gördüm. Asude de burada,” deyip göz kırptı.

Biraz bekledikten sonra sıra bize geldi. Koli bandı büyüklüğündeki halkayı bir buçuk metre önümdeki çubuktan geçirmeyi deneyecektim. Açılışa özel hediye yoktu. Çünkü oyun ücretsizdi. Ücret vermediğiniz bir şeyden karşılık beklemek biraz abes kaçıyordu. Üçüncü sınıftaki Kenan öyle demişti. Kapitalizm daima sizden bir şeyler bekler. Karşılık vermediği de görülmüştür. Ama daima ister. Kenan’ın babası reçel fabrikasında usta. Sendikalıymış. Sendika bir *memleket* ismi değil. İşçilerin birleşip üye oldukları, hak arandığı bir yer. Babam da üye bir sendikaya. Ama onunkisi farklıymış, Kenan’ın babasınınki farklı. Neyse. Beş hakkımız vardı. Ben beşte sıfır çektim. Fırat bir tane atarsa kazanıyordu. Kendinden emin bir şekilde geldi, aldı halkaları. Asude Hoca da gelmişti yanımıza.

“Hadi Fıratcım,” dedi. Bunu duyan Fırat iyice kasıldı. Halkayı elinden çıkarttı ama başarısız. Diğerlerinin neticesi de aynı olunca kazanan çıkmadı. Fırat mahcup oldu.

Kızlar, *matçıya* döndüler. Kuzu boku rengini andıran ve pek bir çirkin sakallarını sıvazlayan *matçı*, “Siz eğlenin çocuklar,” dedi.

Fırsat bu fırsattır deyip “Hocam,” dedim.

“Efendim,” dedi. Efendini sevsinler.

“Var mısınız balon patlatmaya.”

Kızların ve Asude Hoca’nın ısrarlarına dayanamadı.

“İyi hadi gel,” dedi.

Havalı. Balon gibi indireyim de senin havanı. O zaman ne yapacaksın bakalım. Çocukmuş. Göreceksin şimdi çocuğu. Hem ödevimi de yapmadım. Dünyanın sonu mu.

Tüfeği bana verdi. Yine beş atış hakkımız vardı. Omzuma yaslayıp balonlardan bir tanesini hedef aldım. İlk atış. Gol. Gülümsedim. Bu atış da tüm öğretmenleri tarafından arkadaşlarının gözü önünde küçük düşürülmek istenen, ezilmiş öğrencilere gelsin, tetiğe dokundum. Ama patlamadı balon. Sinirlendim. Hedef, tetik. Yine olmadı. Kalbim güm güm. Hedef, atış. Pat. Şöylece iki. Son atış. Şansım vardı hâlâ kazanmak için. Sakin, sakin, sakin.

“Karavana,” dedi Fırat. “Beşte iki. Hiç de fena değil.”

“Sen sıfır çekerdin. O *Pinokyo* burnun yüzünden.”

“Kırıcı oluyorsun kanka.”

“Çocuklar kavga etmeyin,” dedi *matçı*. Hayatta en büyük kaybedenler, çıkmadığı savaşı kazanmış gibi görenlerdir. *Sosyalci* Fevzi Hoca demişti. Şimdi matematik öğretmeni de bu hataya düşüyordu. Havası yüzünden kaybedecekti. Rahatlamıştım. Rahatlığımdan.

Tüfeği aldı. İlk atışı hemen yaptı. Patlamadı. İkinci atışı da ardından. Hedef almıyor muydu ne. İsbet ettiremedi. Gülümsedim.

“Hocam hedef almayı unutmuyorsunuz inşallah,” dedim.

Gülümseyerek bana baktı.

Üçüncü kez tüfeği doğrulttu. *Pat*. Alkışlar. Sanki bir şey becerdi. Üçte bir. Ah bu yalakalık. Dördüncü kez doğrultmadan önce bana baktı. Gülümsüyordu hâlâ. Ben de gülümsüyordum. Dördüncü atış. Bu da kaçarsa en azın-

dan beraberlik garantiydi. *Pat.* Alkışlar. Hiçbir şey bitmiş sayılmazdı. Son bir atış vardı. Şimdiden tebrikler başlamıştı. Biraz canım sıkıldı bu duruma. Kaçmak, uzaklaşmak istedim. Ama bir adım dahi geri gidersem rezil olabilirdim. Mecburiyet vardı biraz. Bizim *matçı* tüfeği doğrulttu. Bekliyordu. Bekliyordu. *Pat.* Alkışlar, sevinç naraları içinde tüfeği teslim etti.

Bana dönüp “Hayatta her şey matematiktir çocuklar,” dedi. “İyi bir denklem kurup çözerseniz her şeyi başarabilirsiniz.”

Kalabalık bulutunun içinde kaldım. Hep birlikte parkın diğer alanlarına doğru gitmeye başladılar.

“Üzülme,” dedi Fırat. “Beşte üç yaptı. Biraz şans.”

“Hayır,” dedim. “Üçte üç yaptı.”

“Kanka bence hırs yapıyorsun. Takma kafana.”

“Biraz yalnız kalmak istiyorum. Sen de sevgili *matçının* yanına gidebilirsin.”

“Tamam kanka,” dedi. “Yarın görüşürüz okulda.”

Sinirden deli oluyordum. Yabanın götleği beni hemşerilerimin içinde rezil etmişti. Üstüne ders vermeye kalkmıştı. Amacında başarılı olmuştu. Şimdi rezil olmuşum teknil. Yarın okulda. Okulda, sınıfta. İnsanların yüzlerine nasıl bakacaktım. Enayi. İlk derste üstüme gelecekti belki de. O zaman kitabı alıp çıkardım sınıftan. Özür dilerse belki gelirdim. O zaman derdim. “Özür diledi benden. Yoksa gelmeyecektim.” Olurdu. Bir delikanlı için günü kurtarmanın birçok yolu vardır. Yeter ki doğru zamanda, doğru karar verilsin.

Kalabalığın içinde tanıdık bir yüz aradım. Babam.

Annem. Neredeydi bu insanlar. Utanmasam Hasan amcanın yanına gidip “Babam neden gelmedi?” diye soracağım. İkisini de göremeyince uzaklaştım. Bahçe duvarına kadar gelmişim. Ben kalabalıktan uzaklaştıkça. İnsanlar gözümde. Sıradanlaştı. Küçüldü.

Duvara sırtımı verdim. İnsanların bedavaya gösterdikleri rağbet biraz midemi bulandırmaya başlamıştı. İleride bir gün, yani pek ihtimal vermiyorum ama, yönetici pozisyonuna gelirim insanları mutlu etmenin yollarını arayacağım kesinlikle. Her şeyi parayla almaya ve aldığı şeyin ucuzlamasına değil zamlanmasına alışmış insan kadar mutsuzu yoktur. Sanırım.

Selim. Yine çıktı karşıma musibet. Sanayide çalışıyordu. Bir mesleği yoktu. Ona buna yardım ederdi. Bizim mahalleden sayılırdı, ama evlerimiz uzaktı. İtin önde gideniydi. Sevmezdim.

“Selamünaleyküm.”

Sigarasını yakıyordu.

“Aleykümselam,” dedim, kısık bir sesle.

“Hayırdır, uzak duruyorsun?”

“Başım ağrıdı biraz.”

“Balonda gördüm seni. Kaybettin sanırım.”

“Şans,” dedim sessizce.

Sigarasından bir nefes alıp bıraktı. Duvarın dibine oturdu.

“Helal olsun valla. Adam çalışmaz falan diyorduk ama iyi hizmet yapıyor.”

Sustum.

“Okul nasıl gidiyor?”

“İyi işte. Benden adam olmaz diye düşünüyorum, ama bakacağız artık.”

“Sevmiyor musun dersleri?”

“Dersleri değil de hocaları sevmiyorum. Çok üzerime geliyorlar.”

“Biz okumadık sen oku.”

“Pişman mısın?”

Sigaradan bir nefes daha aldı. Güldü. Sonra bir nefes daha aldı.

“Seni severim bilirsin. Daha bacak kadar veletken bizle top oynamak için ağılardın, yanıma alır oynatırdım.”

Hiç hoşuma gitmedi bu anı, ama öyleydi gerçekten.

“Eyvallah,” dedim.

“Kocaman adam oldun şimdi. Malımızı, namusumuzu sana emanet edebiliriz. Öyle mi?”

“Şüphelen olmasın,” dedim.

“Sema’yı biliyor musun. Sizin sokakta oturuyorlar.”

Kalbim güm güm etmeye başladı. Kafamı salladım.

“Epeydir konuşuyoruz biz. Okulda, sınıfta gözünün önünde olsun. Terso bir durum olursa bir mesaj çek, anında gelirim. *Cwık* bir hareketi olursa bile. Anladın mı?”

Kafamı salladım yine.

“*Cwık* bir hareketinde bile. Tamam mı?”

“Tamam. *Cwık* bir hareketinde bile.”

İçimdeki duygunun adı neydi. Ne hissediyordum. Adını bir türlü koyamadığım. Garip. Pis bir duygu ve pis bir his.

“Az önce mesaj attı. Görüşeceğiz. Şu çadırın arkası iyi. Kimse görmez. Sen de beklersin. Biri gelecek olursa hop

dersin, toplanırız.”

Daha da pisleşiyordu. Selim’e ters ters baktım. Aramızda üç veya dört yaş olmasına rağmen dev gibiydi. Saldırısam zarar göreceğim kesin.

“Helalinden bi yirmilik veririm.”

Sigarasını attı. Ayağa kalktı.

“Sen bekle burada,” dedi.

Gösterdiği çadırın yanına gitti. Yüreğim ağzımda bekliyordum. Beğendiğim kız, meleğim birazdan oradan gelecekti. Sevgilisine cilve yaparken etrafı kolaçan edecektim.

Evet. Geliyordu. Selim önde, o arkada çadırın arkasına doğru yürüdüler. Selim bana da işaret verdi. Gidip Yüksel teyze veya Tuncay amcaya haber vermek geçti içimden. Ama sonra amcamın, lise çağında duygular gelip geçici olur, derslerine odaklan sözü geldi aklıma. Durdum. Onlar çadırın arkasında kaybolmuştu. Park içindeki insanlar da birer birer gidiyordu.

Fırat’ın yakınlaştığını fark ettim.

“Ne yapıyorsun kanka burada?”

“Bekliyorum.”

“Neyi?”

“Hiçbir şeyi. Sen gitmiyor musun?”

O da sırtını duvara yasladı.

“Yok. Asude ile *matçı* çok yakın birbirlerine. Sinir oldum.”

“Boş ver. Bu dönemde duygular gelip geçici olur.”

“Boş verdim zaten ben de. Hem rüyamda görmeye devam edersem sakıncası olmaz sanırım. Aramızda kalsın

ama.”

“Sema’yı da görebilirsin.”

“Kızmaz mısın?”

“Hayır. Sen benim en güvendiğim dostumsun.”

“Eyvallah kanka. Sen de Asude’yi görebilirsin.”

“Eyvallah. Görürsem söylerim ama.”

ÖZKAN ÖZTÜRK

TAKVİM YAPRAĞINDA KALAN

Vedat eve geldiğinde duvarda asılı olan saatte baktı. Perşembe gününün işini bitirip mesaisini cumaya devrettiğini gördü. Eli saatin altında konumlanmış olan takvime yöneldi ve 11 Eylül yazan takvim yaprağını kopardı. 12 Eylül yazan takvim yaprağının üzerindeki yazıları okudu. Gözü tekrardan saate kaydı, saat ikiye gelmek üzereydi. Odasının kapısını araladı, masasının üzerinde duran kitabı aldı ve yatağına uzandı. Bu kitabı ona birkaç hafta önce gözaltına alınan Kemal vermişti. Sahi, Kemal niçin gözaltına alınmıştı? Birinin canına mı kast etmişti, malına mı göz koymuştu? Vedat, Kemal'in neden gözaltına alındığını biliyordu, elbette ama gözaltına alınma nedeninin bir suç olmadığını düşünüyordu. Acaba, Kemal şu anda nerededir, diye geçirdi aklından. Gözünün pınarında birkaç damla yaş düşüverdi kitabın kapağına. Eliyle sildi ıslanan kapağı. Artık uyku girmezdi gözüne. En iyisi kaldığı yerden devam etmektir okumaya. Kitabının sayfalarını araladı. Gözleriyle okudu kelimeleri. Sa-

tır aralarında düşündü, Kemal'i ve gözaltında kaybolan arkadaşlarını. Nasıl kaybolabilirdi gözaltındaki bir insan? Gözaltında olan bir kişi kaybolabiliyorsa bu işlemin adının göz ardı olması gerektiğini düşündü, Vedat. Kitabı okumaktan vazgeçti ama kitabı bırakamadı elinden. Belki de Kemal'in bıraktığı son izdi bu kitap. Tekrardan araladı kitabı, Kemal'in altını çizdiği bir cümleyi tekrar tekrar okudu. *“Beklemek, düşünmek; sevmeden önce de, sevmemeden önce de anlamayı yeğlemek için zaman yok şimdi.”*

Uzandıgı yatağından kalktı. Susadıgını hissetti. Salonunda bulunan yemek masasındaki sürahidenden bardağına suyu koydu. Kanarcasına su içti ama susamışlık duygusunun geçmediğini hissetti. Salonunda bulunan toprak rengindeki berjere oturdu. Bu susamışlık duygusunun nedenlerini düşündü. Buna kesin bir cevap bulamasa da aklına birkaç neden gelmişti. Belki köydeki annesinin dizlerine yatıp saçlarını okşamasına susamıştı belki de fikirlerini özgürce söyleyebileceği bir ülkeye. Berjerin yanındaki mermer desenli masanın üzerindeki radyonun frekans tuşlarıyla oynamaya başladı. Her zamanki gibi dünyanın çeşitli ülkelerinin radyolarını gezdi elleriyle. Bu tur Türkiye frenkansında son buldu. Sanki olacıklarından haberi varmış gibi. Aninden cızırtılı ve hastalık bir ses yükseldi radyodan. *“Ordu yönetime el koymuştur. İkinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.”* Vedat, bildiriye dinledikten sonra berjere mih gibi çakılıp kaldı. Aklına Kemal geldi, sonra bu yolda birlikte yürüdüğü arkadaşları.

Güneş ışınları odayı doldurmak üzereydi. Vedat'ın göz ak-ları güneşin kızılığına teslim olmuştu. Gece yarısından beri toprak rengindeki berjerde oturmuş, karşı duvardaki takvime bakıyordu. Bu kara günü ölene kadar unutmamak içindi bu çabası. 12 Eylül diyerek kalktı oturduğu berjerdan. Saate baktı, 07.00. Perdeyi araladı ve başını dışarıya doğru uzattı. Sokaktaki evlerin bacalarının tüt-mekte olduğunu gördü. Halbuki hava sıcaktı ve sobalarda yakılanın kömür olmadığı bacalardan çıkan dumanların renginden anlaşılırmaktaydı. Asker sokağa gelmeden önce harekete geçmesi gerektiğinin farkına vardı. Odasındaki kitaplarını bir bohçada topladı. Salondaki sobayı yaktı ve kitaplarını bir bir sobanın içine attı. Vedat'ın evinin bacası da diğer evlerin bacası gibi aydınlandı. Bu yakı-lan kitapların satırları gökyüzünde asalı kaldı. Haykıran puntolarla inledi gökyüzü. *“Fikirler yakılarak yok edilemez!”*

Vedat, bohçadaki bütün kitapları yaktı. Başka kitap kalıp kalmadığına bakmak için odasına gitti. Kütüphane-sinde hiçbir kitap kalmamıştı. Odasından çıkarken masanın üstündeki arkadaşının yadigârı olan kitap gö-züne çarptı. Kitabı sobaya atıp yok etmek istemedi. Kita-bı aldı ve bir kumaşa sardı. Hızlı adımlarla evinin küçük bahçesine çıktı. Bahçenin duvarında yaşlı şekilde duran küreği alıp küçük bir çukur kazdı ve kitabı oraya gömdü. Küreği de yandaki metruk evin bahçesine fırlattı.

Eve girdi, su içip yatağına uzandı. “Acaba askerler gelmeden kaçmalı mıyım, yoksa yatağımda uzanmış bir şekilde beni bulmalarını mı beklemeliyim?” diye düşündü. İki düşünce de birbirine galip gelemedi. Bir süre sonra istemsiz şekilde gözleri kapandı. Gözlerini açtığı anda günün yarıldığını gördü. Başını camdan dışarı uzattı. Sokağın yeşil üniformalı insanlarla kaplı olduğunu gördü. Bir askerin ona baktığını sandı ve hızlıca başını içeri soktu. Gözleri kapanmadan önceki düşünceleri geldi aklına ve tekrar düşünmeye başladı. Bu sefer bir karar vermişti. Yandaki metruk evin bahçesine atlayıp hava kararana kadar orada saklanacak sonra da köyüne doğru yola çıkacaktı. Bu düşüncesini uygulamak için evinin dış dünyaya açılan kapısını yavaşça araladı ve evine doğru bakan bir askerin olmadığından emin oldu. Büyük adımlarla bahçesine doğru yürüdü. Oradan da diğer bahçeye atladı. Gün karanlığa mağlup olup her yerleri siyah kapladığında metruk evin gıcırdayan bahçe kapısını araladı. Kapı aralığında sokağa baktı. Devriye gezen askerleri gördü. Askerler sokağın köşesini döner dönmez kapıyı biraz daha araladı ve kapı adeta bir muhbir edasıyla gıcırdadı. Vedat, buradan dönüşü olmadığını düşünerek sokağa çıktı ve koşmaya başladı. Devriyedeki askerler muhbir bahçe kapısının sesini duyarak döndükleri köşeden hızlı adımlarla sokağa girdiler. “Dur, koşma yoksa ateş ederiz!” diye bağırıldılar. Vedat durmadı, koştu. Sonra aynı ikazı yeniden tekrarladı asker “Dur, koşma yoksa ateş ederiz!” Vedat durmadı. Bir acı çığlık yükseldi, Hürriyet isimli sokakta. Akmaya başladı Vedat’ın hürriyet düşle-

riyle dolu başından kan sokağa.

12 Eylül 1980'nin üstünden otuz sene geçmişti. Hürriyet sokağındaki evler, 99' depreminden ağır hasar almıştı. Belediye meclisinin aldığı karar neticesinde Hürriyet sokağı kentsel dönüşüm alanı edildi. Ekipler yıkıma Vedat'ın tek katlı virane evinden başlamaya karar verdi. Vedat'ın evine ve sokağına 1980'den sonraki ilk darbe böylece vurulmuş oldu. Evin yıkıntılarındaki demirleri toplamak için gelen hurdacı genç, molozların arasında yıpranmış kumaşa sarılmış olan bir kitap gördü. Kitabı kumaştan kurtardı. Kitabın kapağını araladığında içine tükenmez kalemle 17 Ağustos 1980 tarihinin yazılmış olduğu gördü. Hurdacı genç yıkıntıların üstüne oturdu ve kitabı incelemeye başladı. Sayfalarını çevirirken hayatın altı çizdiği satırları okudu. Sonraki sayfalara doğru ilerken iki gencin siyah beyaz fotoğrafı çıktı karşısına. Fotoğrafa baktı bir süre, arkasını çevirdi ve yazılmış olan notu okudu. *“Sevgili kardeşim Vedat, bu fotoğraf yol arkadaşlığımızın tarihe düşülmüş notudur. Unutma, bizler bu memlekete vurulmak istenen prangaları kırıp atmak için yola çıkanlarız! Tarih boyun eğenleri değil, tam bağımsız bir ülke için başkaldıran bizleri yazacak!”* Hurdacı genç bu satırları okurken bulmuş olduğu kitabın sadece satırlardan oluşmadığını fark etti. Kitabın her sayfasında bu memleketin yakın geçmişi vardı. Sayfalar arasındaki yolculuğuna devam etti, hurdacı genç. Durdu sonra. Kar-

şısına bir takvim yaprağı çıktı, 12 Eylül 1980'e ait. Takvim yaprağının üzerine kötü bir el yazısıyla yazılmış not ilişti gözüne. *“Çok kötü bir şey oldu, Kemal. Çok kötü... Kitaplar yakıldı! Kitapların yakılmak zorunda kalındığı bir ülke, nasıl karanlığına sırtını dönebilir, Kemal?”*

ESRA BİTMEZ

YOLÇATI İSTASYONU

Ragıp gelmiş o sabah, beni sormuş. Hüseyin telefonda gülererek söyledi. Ragıp bilmezdi ki izin zamanlarını. O sadece kendisine götüreceğim bir tomar anahtar ve anahtarlığı bilirdi. Bir de iki haftada bir, akşam saat sekizde istasyona varan treni... Bilirdi, beklerdi ve gözlerdi içinden inişimi. Aksayan ayağı, peltek dili, paralayan gözleri ile, “Babaa, babamm gelmiş,” diye koşardı yanıma. Elimi öpmek için eğilir, içinde kendini bekleyen anahtarların olduğu ufak el çantamı -yardım olsun- diye almaya çalışırdı.

Onu ilk kez istasyondaki çayevinin önünde bağdaş kurmuş, kendi kendine söylenip sallanırken gördüğümü hatırlıyorum. Yanından geçenler, “Ragıp ne var, ne yok? Seninkiler geldi mi bu gece?” gibi alaylı sorular sorar, kimi de -onun sevmediği belli olan- dokunacak gibi bir hareket yapıp kaçarak giderdi. O anlarda Ragıp daha fazla öfkelenir, saçlarını çekiştirerek suratına vurmaya başlar, sallanmasını artırır. Onu uzaktan gören birkaç

vicdan sahibi ağzının içinde söylenerek, yazıklanırdı. İnsanlardan kaçarak hep aynı saatte istasyona gelip oturan ve muttasıl sallanarak kendi kendine söylenen bu genç çocuk kimdi, niye böyleydi?

O benim farkımda değildi henüz fakat ben onu her gün istasyonun belli başlı köşelerinde avare avare gezerken, kendi kendine söylenirken görürdüm. Üstüne başına bakılınca temiz giyimli, saçları temiz taralı bir çocuktur. Belli ki bir sahibi vardı Ragıp'ın. Sonradan bizim arıza tamirde çalışan Müslüm dayının oğlu olduğunu öğrendiğim Ragıp istasyonun bir rengiydi işte ve ben de o vicdan sahibi üç beş tane gibi ona ilişmeyip onu uzaktan seyredenlerdendim. Ta ki o sabah Mustafa'yla çetin imtihanına kadar...

Ragıp yine çayevinin önünde oturmuş, her günkü hâli ile sallanıp söylenirken Mustafa bütün bıçkın, serseri edası ile Ragıp'a bir laf attı. Laf neydi, ne demişti de o sakinlik çocuğu öfkeden çıldırtmıştı? İstasyonda bir yankıyla herkes elindeki işi bıraktı, başını sese çevirdi. Ragıp Mustafa'ya, Mustafa Ragıp'a var gücü ile yumruk atıyordu. Kimi bunu neşeli bir müsamere izler gibi keyiflenerek izliyor kimi araya girip yumruklardan nasibini almaktan korkuyor kimi de Mustafa'nın deli gücü ile belki biraz olsun uslanmasını umuyordu.

Ragıp'ın yokluktan mı sevdiğinden mi üstünden hiç çıkarmadığı kahverengi oduncu gömleği burnundan süzülen kana boyanmıştı ki kendimi daha fazla tutamadım. Vagondan atladığım gibi rayları tıknefes aşır oraya koştum. Bu öfke fırtınasına yeni bir dalga oluşturacağımı

bilerek araya daldım. Beni gören birkaç kişi de güç almış olacak ki onlar da biri Mustafa'yı biri Ragıp'ı belinden kaptığı gibi kenara çekti. Öfkesini yenemeyen Mustafa, parmak sallaya sallaya çekiştirilerek götürüldü. Ragıp savunmasız bir çocuk gibi bağdaş kurup başını avucunun arasına alarak hızlı hızlı sallanmaya başladı. Bir yandan ağlıyor bir yandan kan damlayan burnunu çekiyordu. Kalabalık daha fazla müşahit olmama telaşıyla alandan hızla uzaklaştı. Bomboş meydanda, sallanan Ragıp ve ben kaldık. O an ne diyeceğimi bilemedim. Bazen aynı dilde susmak en güzel konuşmak oluyor. Ben de karşısına bağdaş kurup oturdum ve beklemeye başladım. Başını bir süre daha kaldırmadı fakat varlığımın farkındaydı. Sonradan hırsı da gözyaşı da dindi. Başını kaldırıp baktığında dudağının patlağını, yavaş yavaş yumulmaya başlayan gözünün kırmızı mor alacasını gördüm. Bir şey diyemedim. Ne denirdi ki aklını ezel bezminde "Emanetçi"ye bırakmış bu saf yürekli, temiz akıllı çocuğa? "Hadi gel, sana bir gazoz ısmarlayayım," dedim sadece. Nereden bilirdim ki Ragıp bir gazozu bir de anahtarları çok severmiş. O an yüzünün rengi değişti de bütün sevinç alametleri gelip gözlerine oturdu. Kolundan tutup kaldırdım. Güçlkle kalktı. Belli ki canı çok ezilmişti. Aksayan ayağını sürüyerek istasyonun çeşmesinde yüzünü yıkadı önce. Gömleğini çekiştirip önüne bakınca canı sıkıldı bir an. "Anam çok kızacak şimdi," deyip başını çaresiz kullara mahsus bir sallayışla salladı. "Üzülme hadi! Gömlek değil mi? Yıkanır, gider lekesi." Bu söz üzerine koca bir sırtıtış yüzünde, bu sefer elini "boş ver" edasıyla salladı.

Oturduk çayevinin masasına.

“Bana bir çay, Ragıp’a da gazoz...”

O gün Ragıp anlattı, ben dinledim. Aklına ne gelirse, alakalı alakasız, bir çocuk neşesiyle hiç durmaksızın anlattı. Sadece Mustafa’nın onu o kadar öfkeli edeceğini ne söylediğini ne ben sordum ne o söyledi. Herkesin “Senin-kiler bu gece geldi mi?” diye alayla sorduğu “onunkiler”in kim olduğunu sordum. Anladım ki ezel bezminden aşikâr olduğu, bizim hiç bilmediğimiz, onunsa bu dünyadaki görünmez dostlarıymış. Ben o, dünyaya saf bakışıyla anlatsın ben dinleyeyim diye onların neye benzediğini, ne işler yapabildiğini sordukça bana ilk kez dikkate alınmanın neşesi ile o dünyanın tüm hususi sırlarını döküyordu. Gazozun üstüne bir sıcak oralet, bir paket kremalı bisküvi ile sohbeti uzattıkça uzattık. Bir aralık başını kaldırıp havanın karardığını görünce telaşa düştü. “Anamla bacım çok merak etmiştir, babam çok kızar şimdi,” deyip kalktı. Masada öylece kalmıştım ki biraz gittikten sonra uykudan uyanmış gibi ayıp döndü, baktı. Elini kaldırıp kararlı bir selamla, “Her şey için sağ ol baba!” dedi.

Tüm gece yüzümde bir tebessüm bırakan bu meczubu düşünüp durdum. Ne kadar da bu dünyadan uzak... O bambaşka âlemlerde gayriinsani uğraşlar ve düşünceler içinde. Sabah olup da işe çıkmadan evvel bir çay koydum. Yol arkadaşlarım vagondaki ranzalarında kapalı bir kutunun içinde uyumaya çalışan kürek mahkûmları gibi sessiz ve derin uyumaya devam ediyorlardı (ki birazdan traversleri, rayları dizip aralarına kürekle çakıllar atacağımız düşünülünce kürek mahkûmu bir benzetmedense

gerçeğin ta kendisiydi).

Vagonun kapısını açıp sabahın ilk temiz havasını içime çekerek tütünümü sarmaya başladım. Akasya ağaçlarının üstünde tüneyen kargalar, serçeler günlük seferlerine başlamış; kirli kara sarı lojmanların bacalarından dumanlar tütmeğe, çaycı Hasan'ın tepsisinden çay buğuları yükselmeye başlamıştı. Yolcu bırakıp yenilerini alacak trenin düdüğüyle çın çın çınlayan kampananın sesi uzaklardan duyulmaya başladı. Sabahın serinliğinden belki de gönüllerin yasından birbirine sokulan yolcular veda makamı çalan trenin düdüğü ile kıpırdanıyor. Bir berduş, gecelerini geçirdiği garın bekleme salonundan çıkıp garın çeşmesinde buz gibi suyla güne aymaya çalışıyor. Bir çocuk elinde -trende yemek için- beklettiği simidi ile annesinin mantosuna yapıyor. Kim bilir muhayyilesinden neler geçiyor. Bense neredeyse yirmi iki, yirmi üç yaşından beri istasyonlardan istasyona, dağ taş, yaz kış, gece gündüz çalışıp duruyorum. İşlerine ek kendi yemeğini yap, kendi bulaşığını yıka, kendi çayını yap ve bir kutu içinde gönlünde sevgiler hasretler, kafanda bin bir hayat planıyla uyu uyan... Serin havanın üstümde bıraktığı ürpertiyle sigaramdan bir nefes çekip dalmışken "Baba..." diye fısıltılı bir sesle irkildim. Baktım elinde üstü örtülmüş bir tabakla Ragıp duruyor karşımda. Anası sıcak börek yapmış teşekkür niyetine. Bin bir tembihle de göndermiş. Dünkü dayağın izleri kendini daha çok göstermiş. Sağ gözü iyiden iyiye kapanmış, patlayan dudığı da ağzına bir çarpıklık katacak şekilde şişmiş. Yine de görünen tek ela gözü mutluluk ile ışıldıyor. Böreği al-

dım elinden. “Çayımız hazır, gel sen de bizimle kahvaltı et,” dedim. Bir iki adım geriledi, tedirgin, karasız başını salladı. “Olmaz...” dedi. Meğer babası Müslüm dayı Ragıp’ın kâti suretle trenlere, vagonlara binmesini yasaklamış. Bu heyecanlı, saf akıllı çocuğun kaybolmasından, giden trene binerse dönüşü bilemeyeceğinden ya da kandırılmasından korkuyormuş. Her ana babanın iki gözü, bir akılı varsa böyle evlatlara sahip ana babaların dört gözü, iki akılı oluyor. Yine de bir ısrar beklediğine kani olduğum Ragıp’a içten bir ısrarda daha bulununca çıkıyor vagona giren merdivenleri gözleri takip edilip edilmediğini anlamaya çalışan temkinli adam pozlarında. İçeriye adım atınca yüzünün şekli de aniden değişip yerini hızla yine o çocuk heyecanına bırakıyor. Doğduğundan beri her gün kırk çeşit vagonun ve trenin uğrak yeri olan bu istasyonun lojmanında otursa da babası ve anasının korkusundan bu yaşına kadar hiçbirine ayak basmayan Ragıp şimdi yerinde duramıyor, heyecanlanıyor, kendi kendine konuşuyor, gülüyor, birden el çırpıyor... Onun heyecanı ile mutlu olan bizler de ona kırk yıllık iş arkadaşımızmış muamelesi yapıyor, her türlü sohbetimizden zaten haberi varmış gibi ortaya laflar atıyor, espriler yapıyor, elimizi babacan tavırla omzuna vuruyoruz ve kendisine dokunulmasına oldukça öfkelenen Ragıp bunun karşısında mutluluktan uçuyor.

Orada iki buçuk yıl çalıştım. Çalıştığım her gün de Ragıp’la ilgili bir şeye şahit oldum. Onunla ilerleyen bu garip dostluğun minnettarlığını bana büyük bir lütufla sunduğu görünmez dostlarını yardımına, emrime amade

etmekle gösteriyordu. Her sabah gelip kimselerin duymayacağı bir ihtiyatla, “Baba, sana yemek yapsınlar diye iki yardımcı gönderdim, geldiler mi?” diye sorar, ben de onu taklit ederek izlenmediğimize dair emin olmak isteyen adam pozlarında sağa sola bakar -fısıltıyla- geldiklerini, çok lezzetli yemekler yapıp gittiklerini söylerdim. Benim bu hâlden anlar tavırlarım Ragıp’ı daha mı teşvik ediyordu garip muhayyilesinin büyümesinde bilmezdim ama mutlu görüldüğü ve bana her geçen gün bağlandığını herkes gibi ben de görebiliyordum. Öyle ki vagonumuzun istasyona girdiği bir günde “Babam geldi!” diye camın önünden fırlamış da bacası “Bırak, kelden baba mı olur?” deyince suratına aşk ettiği tokat ile kızı paspas gibi yere sermiş. Bu hadiseyi babası Müslüm dayıdan duyduğumda hem hayrete düşmüş hem de içimden tuhaf bir sevgi dalgası geçmişti.

Tabii bir de şu anahtarlar mevzusu vardı. Memlekette her gidiş dönüşümde benden anahtar isteyen Ragıp’a bir gün bunun nedenini sorunca yine olağandışı zihninin konukları ile açıklamıştı bunu. Dediğine göre Karun’un gizli, kayıp hazinesinin yeri bu dostlarının elinde lakin anahtarları başka başka diyarlarda. Ragıp da o günden beri dışarıdan gelen herkesten anahtar toplamaya başlamış belki Karun’un hazinesine giden yoldaki sihirli anahtar olur umuduyla. Bazen öyle anlar olurdu ki Ragıp’ın anlattığı bu masalsi âlem içinde ben de bir seyyah olur gezinir, bu dünyanın tasasından bir anlığına sıyrılırdım. Yine de Ragıp akşam çayını içip gittikten sonra (artık akşam çayını bizimle içmek için babasından izin

koparmıştı) ben gerçekliğime dönerdim. Gıcırdayıp duran demir ranzamda bir sağa bir sola, solumaya alışık olduğum makine yağının kokusu ve uzaklardan duyduğum kampananın çınlayışı ile yorgun bedenimi uykuya teslim ederdim.

Günler haftaları, haftalar ayları böyle kovalayıp gittiği bir günde ustabaşı gelip bizim makineyi artık buradan çektiklerini, yerimize Sivas'tan yeni bir ekibin geleceğini söyledi. O an ben dışında herkesi bir sevinç sardı. Aslında ben de artık bu şartlarda çalışmayacağım için sevinmiş olsam da o andaki tek düşüncem bunu Ragıp'a nasıl söyleyeceğim oldu. Tabakamı açıp bir dal sigara sardım. Derin bir nefes çektim. Şimdi şu yaşına kadar bağlandığı, onunla meczuplaşan, güvendiği tek insan, ben onu bırakıp gidecektim. Onun o dünyasında kim bilir ne zelzeleler olacaktı. Kafam bu düşünceler ile allak bullak olmuşken Sivas ekibinin burayı iki ay sonra devralacağı haberi geldi. İçime bir ferahlama gelmişti. En azından Ragıp'ı bu fikre alıştırmam için iki ayım vardı. Öyle birden bire terk edercesine bir gidiş olmayacaktı bu.

O ayki çalışmayı bitirip on günlük dinlenme süremiz için evlerimize döndük. Ben gittikten sonra Ragıp gelip beni sormuş, hâli de pek hoş değilmiş fakat Hüseyin bu kısmını bana söylemedi. Sonraki günlerde istasyonda görülmesine alışık olunan Ragıp görünmez olmuş. Müslüm dayı soranlara Ragıp'ın ağır gripten yattığını, yataktan çıkacak mecalinin olmadığını, bir tas çorbayı bile bacısının kaşık kaşık ağzına akıttığını söylemiş. Bir haftanın sonunda yine her zamanki saatte istasyona indim, sağa

sola baktım. Ragıp yok... Şimdiye çoktan gelir, “Babaa, babamm,” diye elime yapışırdı. Bu işte bir aksilik vardı.

Çantamı vagona attıktan sonra hasta olduğunu öğrendiğim Ragıp için ikişer kilo meyve alıp lojmanlara gittim. İçeride zayıf bir ışık var fakat kapıyı açan yok. Tam gideceken cılız, ürkek bir ses, “Kim o?” dedi. Kendimi tanıınca beni gıyaben bilen bacısı kapıyı araladı. Ragıp’ın çok hasta olduğunu, ana babasının onu Ankara’ya götürdüğünü, kendisinin de haber alamadığını gözyaşlarına boğularak anlattı. O an ne yapacağımı şaşıttım. Kız kapıyı kapattı, elimde meyve torbaları kalakaldım. Sonra bir silkinişle kendime gelip torbaları kapının önüne koyduğum gibi uzaklaştım.

Günler geçiyor, ne vagonun kapısı çalıyor ne de “baba” diye bir sesleniş geliyor. Müslüm dayının arkadaşlarından sadece Ragıp’ın hâlâ hastanede olduğu haberini alıyoruz. Ta ki oradan ayrılacağım güne iki hafta kala. Ragıp vücudunda hızla yayılan enfeksiyonu yenememiş ve sadece kendinin gördüğü büyük arkadaşının çağrısı ile “Emanetçi”sine gitmişti.

Tüm istasyon haberin hüznüne boğulmuştu. En çok da ben... Ragıp, hayatının aksine sade bir ölümle veda etmişti. Beni her gören baş sağlığı veriyordu. O anlarda tıkanıyor, “Dostlar sağ olsun,” demekten öteye konuşamıyordum. Ragıp’ın cenazesi getirildi, hızlıca tüm işlemleri yapıldı ve istasyon artık griye dönerek çalışmasına devam etti. Ben Ragıp’a nasıl veda edeceğimi düşünürken o bana dönüşsüz bir veda etmişti.

Sonunda gitme günüm gelmişti. Bizi götürecek treni

beklerken, omuzları taşıdığı acının ağırlığıyla düşmüş olan Müslüm dayı geldi, oturdu yanıma. Aramızda söylenmek isteyen pek çok sözün sessizliğinde tıkanıyor, boğuluyorduk. Sımsıkı yumduğu bir avcunu uzatıp açtı. Avcunun ortasında eski malikânelere ait olduğu görünümü veren oymalı bir anahtar duruyordu. “Bunu babama ver, o anlar,” demiş. Ragıp’tan anılar dışında bana kalan tek şeyi de mukaddes bir emaneti alır gibi alıp sıktım avcumda. Tren geldi, bindik, oturduk koltuklarımıza. Artık biten bu çalışma macerasına veda ederken gözlerim puslu, içim yaşlı, elimde Karun’un hazinesinin anahtarı dağları aheste tıkırtılarla aşırıyordum.

GÜLHAN UYGUN ÖZCAN

ÖĞRETMENİN GEÇMİŞE YOLCULUĞU

“Yaşlandık Mustafa Bey, yaşlandık. Bir de sosyal medyaya girdin şimdi. Önceden oturur konuşurduk balkonda. Bak yaz bitecek, havalar soğuyacak, keyfini çıkaralım şu günlerin. Çıkamıyoruz sonra balkona, bakamıyoruz mehtaba. Kaç sene daha görürüz şu gökyüzünü? Bırak Allah aşkına şu telefonu.”

Yakın gözlüklerini düzeltip yüzüme baktı. Dizlerime örttüğüm örtüyü düzeltti.

Gülerek, “Kıskandın mı yoksa Müzeyyen?” dedi.

“İlahi Mustafa, seni kim ne yapsın şu yaştan sonra? Sadece kızıyorum hayattan mahrum kaldığın için. Görüyorsun saksılara diktiğim ortancaları, duymuyorsun hanımelinin kokusunu. Karanlıkta kulağa gelen dalgaların sesini işitmiyorsun, ayı izlemiyorsun. Kahveni bile soğutmuşsun be adam. Hay Allah.”

“Aaa, sen mahrum kalıyorsun asıl Müzeyyen. Bütün dünyayı sıgdırmışlar şu telefonun içine, her şey var. Bak, şuna bak bir.”

Yakın gözlüklerimi takıp baktım telefona. Komşumuz Akif Bey'in kızı Yıldız teknede eğlenirken video paylaşmıştı.

“Yahu bu insanlar fakir değil miydi? Geçenlerde borç için gelmişti adamcağız. Bak şimdi eğleniyor, parayı buldu demek,” dedi.

Gülerek, “İnsanlar kan kussa da etrafa iyiyi oynamayı çok iyi biliyor Mustafa Bey,” dedim. Duymadı beni.

“Bak eski okul arkadaşım mesaj atmış bana. Ayvalık'ta buluşacaktınız, haber veriyor.”

“Müsaade etmem.”

“Neden yahu? Sen vallahi kıskanıyorsun beni Müzeyyen. Tamam yakışıklıyım da güven kocana sen de. Benim tek varlığım sensin. Ben kimselere bakmam.”

“Bilirim kimselere bakmayacağını. Senelerce aynı yastığa baş koyduk, tanımaz mıyım seni; ama tek başına olunca yediğini içtiğini görmüyorsun. Benim kaygılandığım konu bu sadece. Telefona bakarken üç sütlaç kâsesini götürmüşsün içeride.”

Güldü. “Öğretmenim, ben onları kaldırmamış mıyım ya?”

Severdim bana böyle demesini. Emekli olmama rağmen aklım hep o günlere gider. Bu hayatta en çok özlediğim şeylerden biriydi mesleğim.

“Sahi Müzeyyen, açalım sana bir hesap. Bir sürü öğrencin yazar sana, fena mı? Kaç çocuğa okuma yazma öğrettin, hayata hazırladın.”

“Hatırlamazlar ki, kaç sene geçmiş aradan.”

“Evdeki etin, balığın iskeletini götürüp eklemleri an-

latırdın çocuklara. Böyle hoca unutulur mu? Ben hayatta unutmazdım. Hem ne kaybedersin?”

Ben bir şey demeden kalktı yerinden ve kızımız Bahar'ı arayıp hesabı açtırdı. Telefonda uykulu uykulu anlattı yavrum, hiç kırmazdı bizleri. Dünyadan uzak kaldığım son balkon sefamdı o gece. Hayatımı, zamanımı çalmasını diye niyetlensem de ben de daldım o büyüünün içine. Mustafa'yla daha az konuşur olduk. Konuştuğumuzda da telefonda gördüğümüz olayları konuşur olduk bu sefer. Artık daha geç yatıyor, daha geç kalkıyorduk. Kahvaltımız eskisi gibi özenli değildi. Kahveleri bir gün içiyor bir gün içmiyorduk. Kızdığım şeyi şimdi ben yapıyordum. Sabah kalkar kalkmaz elime telefonu almadan gezinip bir alıcı gözle baktım eve. Ev daha dağınıktı. Emektar koltukların fitilli örtüsü kaymış, masanın üstünde dün akşamdan kalan çay bardakları duruyordu. Ah güzel çiçeklerim solmaya yüz tutmuştu. O gün attım telefonu, geri dönmeye çalıştım eski düzenime. Daha mutluydum. Arada bir elim telefona kaysa da kontrollü olmaya çalışıyordum. Ben mehtabı izlerken ve yine Mustafa'ya kızarken bir mesaj geldi telefonuma.

Merhaba Hocam. Ben Erhan Şentürk. 1994 senesinde öğrencinizdim. Bütün her şeyimi size borçluyum desem beni dinler misiniz?

Öğretmenlik okulunu kazandığımda böyle hissetmiştim kendimi. Bu kadar heyecanlı, canlı ve diri. Erhan'ı dinlemek için can atıyordum ve ben de her şeyimi ona

borçluydum.

Mustafa da benim kadar heyecanlıydı, aynı zamanda içten içe bu imkânı sağladığı için kendiyile gurur da duyuyordu. Öğrencim Erhan ile mesajlaşmamız devam etmiş, üç gün sonrası için sahilde bir kahvecide buluşmak için sözleşmiştik. O üç gün nasıl geçti anlamadım. Buluşma gününde erkenden kalktım ve sanki okula gidiyormuşum gibi hazırlanıp çıktım yola. O pırıl pırıl bıraktığım öğrencimi tekrar görmek için sabırsızlanıyordum. Ben vardığımda Erhan oturmuş, beni bekliyordu. Görünce kalkıp hemen elimi öptü ve başına koydu. Kırklı yaşlarına girmiş olmalıydı. Gözleri dışında her şeyi değişmişti. Sandalyeyi kaldırıp oturmamı sağladı, sonra da karşıma geçti. Takım elbise giymiş, tıraşını olmuştur. Belki bana olan saygısından belki de geçmişe olan siteminden. Heyecanlı bir sesle,

“Hoş geldiniz hocam, nasılsınız? Beni kırmayıp geldiğiniz için size çok teşekkür ederim. Belki unutmuşsunuzdur beni diye çok korkmuştum.”

“Hoş bulduk oğlum. Bir öğretmen kolay kolay unutmaz. Hele sınıfa yükle gelenleri hiç unutmaz.”

Buruk bir gülümsemeye masaya baktı, o eski zamanlarına dönüş yapmış gibiydi. Üzüldüğünü düşünüp birden endişe ettim.

“Seni üzmem istemedim, kusura bakma. Yaşlılığımıza ver.”

“Olur mu öyle şey hocam, ne kusuru. Ben sadece uzunca bir zaman düşünmedim o günleri. Siz benden hiç vazgeçmediniz, ben de size olan sevgi ve saygımdan vazgeç-

medim. Annemin, babamın yapmadığı şeyleri yaptınız benim için. Ben bugün her şeyimi size borçluyum.”

Sınıfta en zeki öğrencilerimdendi Erhan. Ne yazık ki yanlış bir ailede dünyaya gelmişti. O küçücük omuzlara evin yükünü reva görmüştü ailesi. Hem okuyor hem çalışıyordu. Öz bakımına dikkat edemiyordu. Buna rağmen ödevlerini asla ihmal etmezdi. Ben karşıma alıp birkaç kez sorduktan sonra anlatmıştı bana durumun iç yüzünü. Alışkın değildim böyle hikâyelere. Ne diyeceğimi bilememiş, hırısından oturup ağlamıştım. Daha sonra sınıfta uyuklamaya, okulda devamsızlık yapmaya başladı. İyice zayıfladı ve sessizleşti. Üç defa okula çağırılmama rağmen ailesi gelmemişti. Belki de Erhan söylemedi diye arkadaşlarından evini öğrenip ben gitmiştim. Bir gecekondu mahallesinde yaşıyordu. Oturdukları eve ev demek için bin şahit gerekirdi. Ben eskilere dalmışken Erhan sessizliği bozdu. Sanki ne düşündüğümü anlamış gibiydi.

“Annem ve babamı biliyorsunuz. Benim için evimize geldiğinizde şahit olmuştunuz. Babam alkolik ve sorumsuzdu. Annem ise zayıf bir kadındı. Psikolojisi bozulunca evin bütün yükü benim üzerime kaldı. İki kardeşim vardı. Ben de çocuktum ama inanın hiç çocuk olmadım.”

“Biliyorum oğlum.”

“Size veda ettiğim günü hatırlıyor musunuz?”

“Veda edeceğini bilmiyordum o gün. Okuyacağına söz vermiştin. Ben o gün dediklerimi kabul ettiğini düşünmüştüm.”

Buruk bir gülümseme yayıldı yüzünde.

“Yapamazdım hocam. Kardeşim olmasaydı belki uygu-

lardım dediğinizi.”

“Bu hepinize iyilik olurdu. Okulu bıraktığını duyunca tekrar gittim evinize, kapı duvardı bu sefer.”

“Annem ve iki kardeşimle dayımın yanına gittik. Gitmeden de bir güzel dayak yedik babamdan. O sızmışken çıktık evden. Manisa’da yaşıyordu dayım. Bize yardım etti, acıdı halimize. Tamirhanesi vardı. Ben de yanında çalışmaya başladım. Yengem istemedi bizi evde. Haklı kadın, uğraşmak zorunda değildi. Bu sebeple başka işlerde de çalışmaya başladım. Pazarda çalıştım, bakkalda getir götür yaptım, kötü de olsa bir ev açtım ben de.”

“Peki ya okul? Bana verdiğin sözü tuttun mu?”

Utanmamış, gururla bakmıştı yüzüme. Dediğini yapmıştı demek ki. Elini bel hizasına indirdi.

“Şu kadarlık çocukken üstlendiğim şeyler ve size olan sözüm bana bir şey öğretti: Pes etmemeyi. Dayımdan işi öğrenmişim ve çok işte çalışmamdan dolayı ticari zekâm da gelişmişti. Yirmili yaşlarımda her şeyin en ucuzunu bulup getirebiliyordum. Tanıdık sayım artmış, insanların güvenini kazanmıştım. İnsanlara fayda sağlamak için çalışmalarımla komisyon kavramını doğurdu. Küçükken bahşiş alırdım, şimdi ise komisyon. Sonra arsa alıp satmaya başladım. Aracılık hizmeti veriyordum. Öyle böyle derken Manisa’da iyi bilinen bir gayrimenkul danışmanlık yerini açtım. İki kardeşimi okuttum. Biri inşaat mühendisi oldu, diğeri mimar. Bana yardım ediyorlar şimdi. İnşaat yapıyoruz ve ben tekrardan okula başladım, size söz verdiğim gibi.”

Muazzam bir başarıydı. Veda etmeye geldiği gün ona

devletten yardım almamız gerektiğini söylemiştim. Böylece omuzlarındaki yük kalkacak, kardeşleriyle beraber okuyabilecekti. Aklıma başka çare gelmemişti; ama şimdi düşününce, iyi ki beni dinlememiş, dememek mümkün değildi.

“Ne okuduğumu sormayacak mısınız?”

“Sahi, ne okuyorsun?”

“Öğretmenlik okuyorum, tıpkı sizin gibi. İsimle alakalı değil, muhtemelen unvan olarak kalacak hayatımda; ama bir öğretmen olarak tavsiye vereceğim benim gibi olan çocuklara. Herkes kendini kurtardı hocam. Ben senelerdir ailem için çalıştım. Benim isteklerimin hiçbir önemi olmadı. Şimdi o küçük Erhan'ın hayalini gerçekleştirmenin vaktidir.”

Hayatında bu kadar yer kapladığımı hiç düşünmemiştim. Hâlâ şaşkındım. Onunla ne kadar gurur duysam azdı.

“Seninle gurur duydum oğlum. Çocuk yaşından itibaren büyük sorumlulukların altına girdin. Koca insanların bile kaldıramayacağı yükleri omuzlandın. Öğretmenlik bir meslek sadece. Ben öğretmenken bile birçok şey öğrendim senden. Okulda öğrendim, artık öğretmenim diyemezsin. Bu mesleği yaptığın müddetçe hep öğrenmek zorundasın. Şimdi ki öğrendiklerin sadece teori, sen hep öğretmen olmuştun aslında.”

İşıl ışıldı yüzü. Yerinden kalkıp tekrar elimi öptü. Garsonu çağırdı ve iki sade Türk kahvesi söyledi.

“Sizden böyle cümleleri duymak benim için ne büyük bir onur bilemezsiniz hocam.”

“Fazlasını duymayı hak ediyorsun inan. Neler yaptın bakalım iş dışında?”

“Evlendim hocam. Bir kızım, bir oğlum var. Hayattaki başarıyı maalesef çocuklarımda gösteremedim. Saygıda kusur etmezler ama çalışkan da değiller. Paranın kıymetini bilmiyorlar. Yanlış anlamayın, ben cimri bir insan değilim.”

“Sen çok yokluk çektin. Belki onlarınki normaldir de sen fazla kıymet biliyorsundur. O açıdan hiç düşündün mü?”

“Düşündüm tabii ama yine onlar için düşündüm. Ben çok yokluk çektim, onlar çekmesin istiyorum. Yoksa onlardan başka ne var hayatımda?”

“Herkes bir şekilde yolunu bulur. Veda ettiğin günü hatırla. Benim sözümü dinleseydin şimdiki konumunda olamayacaktın belki. Kendi yolunu çizmeyi seçtin, pişman mısın?”

“Ödediğim bedelleri düşünüyorum da tekrar yaşa deseler aynı kararlılıkta olur muydum, bilemiyorum hocam. Sizin sözünüzü dinleseydim çocukluğumu bir nebze yaşadım belki. Bir oyuncakla oynamak nedir bilmeden büyüdüm ben. Şimdi kazandığım paralar verir mi bana o günleri?”

Geçmişle kavgaya girmenin, acaba demenin kimseye faydası olmazdı. Bir şey diyemedim. Geçmişini düşünüp üzülmesine içim el vermedi, ben hikâyemi anlatmaya karar verdim bu sefer.

“Tekrar evinize gittiğim gün kapı duvar bulmuştum. Komşularınıza sordum, gittiğinizi söylediler. Ben adre-

sinizi öğrenmeye çalışırken baban çıktı karşıma, hesap sordu bana. ‘Gördüğüm yerde öldüreceğim hepsini, sen çeldin o veledin aklını,’ diyerek yakama yapıştı. O sinirle ben de onun yakasına yapıştım. Komşular zor ayırdı. O sinirle adamın kafasına kül dolu bir tenekeyi fırlatmışım.”

Erhan’ın yüzü birden şaşkınlığa büründü. Ne diyeceğini bilemiyordu. Korkuyla dinliyordu beni.

“Demeyin hocam, o alçak adam elini mi kaldırdı size? Ne olur affedin beni, istemeden nelere sebep olmuşum.”

O eski anılara dönmek onu endişelendirirken beni ise güldürmeye başlamıştı. Benim güldüğümü görünce daha da rahatladı. Gergin ve sönük bir sesle, “Sonra ne oldu hocam?” diye sordu.

“Babanın kül gözüne gelince, bağırmaya başladı, ‘Polis,’ diye. Şikâyetçi oldu benden, ben de tabii ondan. Götdürdüler bizi karakola. Anlattım durumu. Size yaptıkları eziyeti, sizi öldürmek istediğini söyledim İnkâr etti hemen. Babanın zaten kaydı varmış, daha önce olaylara karışmış. Polisler inanmadı haliyle. Attılar babanı nezarete. Bir temiz de sopa çekmişler elin nasıl kalkar kadına, çocuğa diye.”

“Oh ne güzel yapmışlar. Onun korkusuna düşmedi demek ki peşimize. O kadar çok korkmuştuk ki.”

“Baban size ilişmeyeceğine dair yemin etmiş memura. O memur haddini bildirmiş. Çok uğraştı babanla. Sık sık yoklayıp kontrol etti. O okula gelip bana haber verdi hep o memur. Meğer bana yakınlık hissetmiş en başından beri, ben de ona tabii. Sonra o polisle evlendik. İki çocuğumuz

oldu, benim yuvam oldu. Gezdik her yeri. Bu hayatı senin sayende dolu dolu yaşadım. Gördün ya Erhan, ben de her şeyimi sana borçluyum.”

İkimiz de bir süre sessiz kaldık. Çok şaşırmıştı ama tarif edilmeyecek kadar mutlu gözükiyordu. Heyecanla bir kahve daha söyledi. Yudumladık kahvelerimizi, denizi izledik uzun uzun ve düşüncelere daldık. Konuşulacak çok şey vardı. Bir tek veda yoktu artık.

HATİCE AKALIN

YOKUŞUN GETİRDİKLERİ

Kapıyı çektim. Kilit artık bir kerede dönmüyor, bunu yarın biraz yağlamam lazım. Kapıda fazla beklemiş olmam kahvede oturanların dikkatini çekmiş olacak ki beni iyice bir süzdüler. İşleri ne! Ben dükkândan dört beş adım uzaklaşınca sokak lambaları bir bir yanmaya başladı. Ortalık aydınlanınca gözlerim sokaktaki evleri daha iyi kesiyor. Şu köşe ev, Parmaksızın Rıza'nındı; karısı ölünce neyi var neyi yok satıp savdı. Kapı önüne biriken yapraklar. Güneşin soldurduğu perdeler. Sıçrayan yağmur suları ve yolun tozu kükürü camlarda. Kadınsız evlerin hüznü akıyor her bir yandan. Sonraları, çocukları sattırmış dediler; tabii orasını Allah bilir. Herhalde insan geçmişi hatırlatan her şeyden uzaklaşmak istiyor. Belki Rıza da beklemekten vazgeçenlerdendir. Sorulmaz ki böyle şeyler.

Yokuştaki paket taşları da belediye başkanı geçen yıl durduk yere söktürdü. Yeni taşların şekli iyi, yalnız içleri kof. Birkaç yıla su koyuverirler bak görürsünüz! Baş-

kanın bir akrabası varmış, bu yenileri onun İzmir'deki fabrikasından getirtmişler, bunu da kahvede duydum. Kahvede daha neler neler duyulur bir bilseniz. Ben inanmam öyle her söylenene, neme gerek. Benim hakkımda da neler dediler. Çok borçlanmışım, oğlanı takıyormuşum hep kafaya. Bilip bilmeden konuşurlar. Kahvenin önüne birer ikişer sandalye çekerler, öbek öbek otururlar. Ne yapar bu adam, neden tüm gün o kuyu gibi dükkânında durur demezler de ha bire uydururlar. Uydurmak kolaydır çünkü. Söylenenler arada kulağıma çalınır da köpürürüm. Buranın aldısı verdisi kolay mı toparlanıyor? Orasını sormazlar. Elin işi ne, boş lakırdı. Beş, bilemedin altı metredir içerinin genişliği. Tüm duvarlar raflarla dolu, camlı kapının tam üstünde de otuz yedi ekran bir televizyon. Dükkân çukurda kalır, siz sokaktan geçerken bu yüzden hep beni tepeye bakarken görürsünüz, televizyon izlediğimi bilmezsiniz ki. Ben de bozuntuya vermem, işime gelir böylesi.

Banker Kâmil değil mi şu köşedeki gölge? Boyu uzun, bir ayağı da ağdırık basar. Dur bakalım, belki beni görmez. Hayır, komşumdur tamam; iyi günde kötü günde insan birbirine lazımdır, onu da biliyorum. Her defasında söylemeyeyim diyorum, ama tam iki yıl oldu. Hala borcunu verecek. Gelip bana dediler, artık yeni açılan bayiye gidiyormuş. Dese bana. Böyleyken böyle abi, elim sıkı dese ben yine ses etmeyeceğim. Eğer doğruysa yazıklar olsun. Ben onu önceden de idare etmiştim, bizim rahmetli daha hasta değildi. Geldi, param çıkışmıyor, dedi; bahara kadar beklerim, sen sıkıntı etme, demiştim.

Şu canına yandığının yokuşu da bitmek bilmiyor. Yokuş, benim dükkânla kahvenin bulunduğu meydandan başlayıp dağa doğru dümdüz çıkıyor. Daha önce hiç çikanınız olmamıştır diye anlatıyorum. Kışın, soğuğu adamı pek üşütür; yazın, öğlen falan yürürsen eve varana kadar kafana güneş geçer. Bir tek yaz akşamları güzel olur; ılık ılık eser, bilesiniz. Fakat artık canıma okuyor. Ara ara sırtıma bir ter basıyor ki sormayın. Allah sizi inandırсын, tüm vücudumdan ateş çıkıyor. Sahi ya! Oğlanın ilaçları alınacaktı; yalnız eczane çoktan kapanmıştır. Unuttum derim canım, ne olacak? İyiyken kendi alıyor da işte bazı zamanlar bana aldirtıyor. Geçen televizyona bir doktor çıktı, aynı bizim oğlanı anlatır gibiydi. O akşam bu yokuşta çok düşündüm, desem mi oğlum gel bir de bu doktora gidelim. Umudumuz kalacağına, emeğimiz kalsın. Söyleyemedim. Boyuna uyur, baba hoş geldin beş gittin yok. Dese ne diyeceğim, orasını da bilmiyorum ya! Allah'ım nerede hata yaptım, kimin hakkına girdim de beni evladımla sınıyorsun. O da istemez böyle olsun biliyorum, işte insan üzüüyor ne yaparsın. Büyüklerimiz, isyan etmemek lazım, der ama bazı günler daralıyorum. Yanımda olsa diyorum, hesabı kitabı ona devretsem. Bir vakitler yazları, okullar kapanınca buraya döner; bana yardım ederdi. Baba sen yorulma, eve erken git bugün diyordu. Yalan yok, içim yine öyle olsun istiyor. Sizden mi saklayacağım? Bazı günler, tüm gün o dükkânda susarım susarım da bu yokuşa sarınca böyle söylenirim. Her bir şey şu bitmez yokuşta aklıma gelir.

Sırtımda yine o bilindik terle, sokağın köşesini dönüyorum. Ben kaç yıldır hep bu köşeyi dönüyorum diyorum kendime. Evlendiğim ilk yıllarda aşkla döndüm bu köşeyi, hanım doğuruyor dediklerinde içimde bir korkuyla döndüm. Bildim mi o zamandan bu günleri dersiniz? Sonra hanım hastayken ayağımı sürüye sürüye döndüm, ama hep döndüm. İşte, bizim ev karşımda duruyor. Yıllardır olduğu gibi, daha ne kadar duracağını bilmediğim ev, bir yara gibi karşımda. Kapının üstündeki odanın ışığı da açık. Eskiden anası beklerdi akşam olunca soluk bir ışıkla beni, şimdi oğlu bekliyor. Pek seçemiyorum ama perdenin ardında, ayakta. Belli ki benden çok ilaçları bekliyor. Benim beklediğim bir şey kaldı mı şu hayatta diyorum birden? Sonra bismillah deyip anahtarını yuvasında döndürüyorum.

ONUR ÖZKOPARAN

BİR ÖLÜNÜN SON ÇIRPINIŞI

Yataktan kalkıp hastaneye gitmek benim için büyük bir işkence. Yüzümde yastık izleri var, salyam akmış. Artık beyazlayan sakallarım yastığın kılıfını tırmalıyor. Kafam kaldıramayacağım kadar ağır geliyor. Karnım ateşe atılmış bir odun parçası gibi yanıyor. Ayağa kalktığım anda göğsüme doğru yükselen sancılar kusma hissi uyandırıyor. Ayak parmaklarım bir yılbaşı akşamı yapılan kartopu savaşının izlerini taşırcasına uyuşuk. Bir hamleyle doğrulmaya çalışıyorum, belime saplanan ağrılar beni sırtüstü deviriyor. Güç bela kalkıyorum, tuvalet üç beş adım ötede; fakat varmak için bir ton adım atmam gerekiyor. Birkaç adım attıktan sonra idrarımı kaçırdığımı fark ediyorum. İç çamaşırimda kan lekeleri var. Üzerimi değiştirip aynada yüzümü inceliyorum. Kireç gibi bir surat. Tekrar odama gidip yatağa kıvrılıyorum.

Çok geçmeden kapı çalıyor. Kim kalkıp açacak kapıyı? Çalar çalar gider diye bir süre bekliyorum, hatta kimse yok sansınlar diye nefesimi bile tutuyorum. Yok! Çalma-

ya devam. Kıvrana kıvrana kalkıp kapıyı açıyorum. Kız kardeşim gelmiş. Gözleri ateş saçıyor.

“Sen hâlâ gitmedin mi?”

“Hayır!”

“Bok mu yiyeceğiz? Gidip çeksene maaşını.”

“Hiç halim yok,” diyorum. Kapıyı suratıma çarpıp çıkıyor. Eşi terk ettiğinden beri yan sokağımdaki bir binanın bodrum katında iki oğluyla birlikte kirada oturuyorlar. Aldığı tedbir nafakası kiraya bile yetmediğinden geri kalan ihtiyaçlara ben destek oluyorum. Normalde banka kartımı kız kardeşime veriyordum, ama geçen hafta kaybettiğim için bizzat bankaya gitmem gerekiyor. Emekli olduğumdan beri evden dışarıya pek çıktığım söylenemez. Konfor alanımı terk etmekten nefret ettiğim için iki yüz metre uzağımdaki hastaneye gitmeye bile üşeniyorum. Halim perişan olsa bile yatağa kıvrılıp her şeyin kendi kendine geçmesini bekliyorum. İşin ucunda ölüm dahi olsa bu güvenli alanı terk etmek benim için büyük bir problem. Tekrar yatağa kıvrılıyorum. Ayaklarım buz gibi, tüm vücudum titriyor, dişlerim zangırdıyor. Saçlarımın arasından süzülen ter damlaları gözümü yakıyor. Bu sırada tekrar kapı çalıyor. Yine kız kardeşimdir diye çabucak doğrulmaya çabalıyorum. Gelen apartman yöneticisi. İki aydır ödemediğim aidatı tahsil etmeye gelmiş. Maaşı henüz çekemediğimi söylüyorum, “İyi misiniz?” diyor. İyi olduğumu, aidatı birkaç gün sonra getireceğimi söyleyip adamı savuşturuyorum. Kapıyı kapattıktan sonra bir süre diz çöküp dinleniyorum. Nefes alışverişim düzene girince bir bardak su içmek üzere mutfağa yönel-

diğimde kapı tekrar çalıyor. Zile basmak yok. *Tak, tak, tak!* Suyumu içip dönsem bu hızla en az beş dakika geçer. Geri dönüp kapıyı açıyorum. Kız kardeşim iki oğlunu alıp kapıya dayanmış.

“Hadi! Taksi çağırdım, kapıda bekliyor. Üzerini giyin gel,” diyor.

“Yardım eder misin?” diyorum.

“Siz bekleyin,” diyor çocuklara. Kumaş pantolonumu giymeme yardım ediyor, üzerime de bir gömlek geçiriyorum. Koluma giriyor. Anahtarı alıp kapıyı çekiyorum. Yeğenlerden büyük olan ters ters bakıyor. Lise son sınıfa gidiyor sanırım, öteki ilkokulda, elindeki telefonda başını kaldırıp bakmaya tenezzül etmiyor. Sarı taksi kapıda, çalışır vaziyette bekliyor. Büyük yeğenim de diğer koluma girince biraz daha hızlı hareket ediyoruz. Arka koltuğa devriliyorum, ağırlığımı sol kalçama doğru verince ağırlarım biraz daha hafifliyor.

Şoför ön koltuğa oturan kız kardeşime, “Nereye abla?” diye soruyor.

“Tepedeki bankaya.”

Tüm camlar açık, taksicinin üfürdüğü sigara dumanı, cereyanın etkisiyle yüzüme çarpıyor. Sağım solum buz kesiyor, ama vardık. Büyük yeğen inmeme yardım ediyor, kız kardeşim taksiciye beklemesini, para çekip döneceğimizi söylüyor. Bankaya girip ayrıcalıklı müşterilerin işlemlerini halletmesini bekliyoruz. Yaklaşık yarım saat sonra sıra bize geliyor. Veznedeki kadın hızlı hareketlerle işlemimizin ne olduğunu soruyor. Yeni bir banka kartı ve bu ayki maaşımı istediğimi belirtiyorum, ancak ağırla-

rımın şiddeti daha da artıyor. Midem bulanıyor, gözüm kararıyor, kusacak gibiyim ve karanlık...

Gözümü hastanede açıyorum, büyük yeğenim nefretle bana bakıyor, küçük olan telefonla oynuyor. Anneleri ortalarda yok. “Annen nerede?” diyorum, o sırada içeriye kısa boylu ve telaşlı bir doktor giriyor.

“Ölmeden evvel hastaneye uğrayabilmişsin,” diyor.

“Nasıl?”

“Böbreğin biri bitik, safra keseni de alacağız. Birkaç gün buradasın. Sonrasını konuşuruz.”

“Anneniz nerede?”

“Ne annesi?”

“Size demedim doktor bey, yeğenime kız kardeşimin nerede olduğunu soruyorum da!”

“Odada senden ve benden başka kimse yok.”

“Nasıl?”

“Haha! Şaka yapıyorum, geçmiş olsun.”

“Teşekkür ederim, oğlum cevap versene annen nerede?”

Doktor çıkarken kız kardeşim de içeriye giriyor. Bir süre yüzüme baktıktan sonra:

“Maaşı çekemedik yine, taksiciye rezil oldum,” diyor.

“Nasıl hallettin?”

“Senin apartmanın yöneticisinden istedim. Ayarladık bir şekilde.”

Üç gün hastanede serum yedikten sonra, ameliyat günü için randevu alıp eve doğru yola koyuluyorum. Anahtarla deliği zorlarken kapı açılıyor. Büyük yeğenim sinirli bir şekilde bana bakıyor. “Ne var ne yo...” demeye kalmadan elindeki sopayı bana doğru savuruyor. Kenara çekildiğim için sopa omzumda patlıyor. Bir kere daha hamle yapmasına fırsat vermeden üzerine doğru atılıyorum. Sopa elinden düşüyor, “Ne oluyor oğlum sana?” diye soruyorum. Gözleri yaşıyor, yüzü kızarıyor. Omzumda feci bir sancı, sol kolumu kıpırdatamıyorum.

“Geldin mi?” diyor arkamdan kız kardeşim. Elinde bir ekmeğe var.

“Geldim,” diyorum.

“Evi boşalttım, sana yerleştik. Çocuklar evde kalsın, biz hemen bankaya gidelim.”

“Tamam,” diyorum. Kapıyı çekip çıkıyoruz.

Bankaya tıka basa dolu bir minibüs ile geldik. Şoföre üç sefer, “Müsait bir yerde inecek var!” diye bağırdı kız kardeşim. İndiğimizde omzumu tuttuğumu fark edince ne olduğunu sordu, cevap vermedim. Sıra numaramızı aldık, kırk dakikadır bekliyoruz. Araya giren ayrıcalıklı müşteriler olmasa sıra bizde aslında. O sırada kız kardeşimin telefonu çalıyor. Çok dinlemiyorum ama telaşlı bir ses tonu, çatılan kaşlar, endişeli hareketler eşliğinde telefonu kapatıyor. Bana dönüp “Umut düşmüş, hastaneye götürüyorlarmış,” diyor.

Çocuk komada, abisi sopayla kafasına vurduğunu itiraf etmiş, “Aslında dayıma vuracaktım, beceremedim. Onlar bankaya gittiği vakit kardeşim beni çok kızdırdı,” deyince gözaltına almışlar. Hastanenin önünde volta atıyorum, omzum, karnım ve başım ağrıyor. Bir banka oturup gözlerimi dinlendiriyorum. O sırada birisi yanıma ilişiyor, gözlerimi açıyorum.

Kız kardeşim, “Müsait bir zamanda gidip maaşını çek,” diyor.

Ö. DİLAN ATAKUL

KİM SAHIPLENİRSE ONUN HİKÂYESİ

Bir mektup gelmiş bugün bana. Zarfın üzerinde bir tek adım yazıyor bir de bir pul var. Pek özensiz, buruşmuş hep kenarları. Pulun üzerinde çam kozalağı var. Kokluyorum, kokusu gelmiyor. Kim kokusuz bir çam kozalağı ister ki?

Ben istiyorum. Benden başka kim sahiplenir kokusuz bir çam kozalağını? Bu sorunun cevabını bilmiyorum. Zarfı açıyorum hızlıca. Mektup bomboş. Ama bana gönderilmiş. Çam kozalağı da kokmuyor. Bu mektup başka hiçbir şey kokmuyor. Bakıyorum. Çeviriyorum. Özenle katlanmış ve üzerinde adım olan bu mektup bana hiçbir şey anlatmıyor. Yeri yurdu belirsiz ve isimsiz birinden boş bir mektup gelmiş bana. Pulu bile var. Ama çam kozalağı kokmuyor. Hâlimi hatırımı da sormuyor. Şiir de yok içinde. İsmim yazıyor bir tek. Ama bir şiir bile yazmıyor.

Acaba bazı şiirler sığmıyor mu mektuplara? Ya da bazı hayatlar? Sahip çıkılacak bir hikâyesi olmayınca insan hiçbir şey anlatmak istemiyordur belki.

Ben sahip çıkıyorum bu mektuba. Kimsesiz belli ki...

Ve yine ben, sanki bana yazılmış bir şiir varmış gibi okuyorum yüksek sesle birkaç dize. Yeryüzündeki binlerce şiirden birine sarılıyorum. Ben bugün bir şiir okuyorum bana yazılmış gibi.

Elimi gezdiriyorum mektupta. Sonra biraz etrafa bakıyorum. Biraz da kimsesiz bu mektuba. Benim mektubuma. Ağlıyorum çok. Üzerine gözyaşlarımdan yollar yapıyorum. Islanıyor mektubum. Durup bekliyorum biraz. Şiir yazmıyor kimse, çam kozalağı da kokmuyor etraf. Balkondaki çamaşır ipine asıyorum ben de kuru-sun diye. Diğerlerinin yanına. Güneş batınca da katlar yerine koyarım. Belki bir şiir yazılırdı bu mektuba diye biriktirdiğim, sadece ismimin yazılı olduğu boş mektupların yanına. Çam kozalağı kokmayan bu kimsesiz mektup bir şiiri hak ederdi çünkü.

Sonra oturuyorum ve ben bir mektup yazıyorum. Ter-temiz bir zarfa koyuyorum. Bir pul yapıştırıyorum. Çam kozalağı kokuyor pulum. Bir orman sığdırır insanın içi-ne. Özenle seçiyorum kelimelerimi. Nereden baksan bir hayat sığar her kelimemin içine. Bir şiir bile gizliyorum satırların arasına. İçinde karanfil olan bir şiir.

*Bana eklenen benden eksilen her şey karşımda
ki bana eklenenlerle güzel olmak var.
Benden eksilenleri tamamlamaya gücüm,
bu dünyadan alacaklarım,
senden göreceklerim,
benim kendimi çok kandırışlığım var.
Hem bak bize ait, bizden içeri bir karanfil de var.
Ama sen bizim dışımızdaki karanfillere eğilimlisin.
Yanıldım diyemem...
Bu sefer yanılan sadece ben değilim.
Bu sefer koskoca bir şiir tam orta yerinden yanıldı.*

*Dünya tam ortasından bölündü,
ortasında bir karanfil var.
Bir de bu karanfile yazılmış bir şiir.
Biz,
bu şiire göre bir sevdayı büyütebilirdik.
Biz,
söylenene göre sessizce birleşebilirdik.
Ama biz bir gece neyimiz varsa
boş bir mektupla konuşurken
kaybettik.”*

Bir mektup geldi bugün bana. Zarfın üzerinde bir tek adım yazıyor bir de pul var. Pek özensiz, buruşmuş hep kenarları. Pulun üzerinde çam kozalağı var. Kokluyorum, kokusu geliyor. İçimizde birikenlerin yarattığı koca bir orman gibi. Mektubu kimin yazdığını biliyorum artık. Gülümsüyorum. Çam kozalağı kokuyor mektubum.

Bir mektup geldi bugün bana. Zarfın üzerinde bir tek adım yazıyor bir de pul var. Pek özensiz, buruşmuş hep kenarları. Pulun üzerinde çam kozalağı var. Kokluyorum, kokusu geliyor. İçimizde birikenlerin yarattığı koca bir orman gibi. Mektubu kimin yazdığını biliyorum artık. Gülümsüyorum. Çam kozalağı kokuyor mektubum.

“Ben bir mektup yazdım bugün, içinde koskocaman bir hikâye var,” diyorum.

Balkona çıkıp bağıryorum. Bir tek ben duyuyorum. Kimse dönüp bakmıyor. Ben bir mektup yazdım bugün. Bir tek ben duyuyorum.

Sussam herkes bana bakacak. Hiç susmuyorum. Bağıryorum, kimse bilmesin ne yaptığımı. Ben bir mektup yazdım bugün. Şiiri bile var. Bağıryorum, kimse dönüp bakmasın yüzüme. Ben bir mektup yazdım bugün. Şiiri bile var.

Beklersem kaybedeceğim biliyorum. Durmuyorum.
Ben bir mektup yazdım bugün. Yavaşça ellerimi uzatı-
yorum. Gökyüzüne özenle asıyorum mektubu.

“Kim sahiplenirse onun hikâyesi olsun bu.”

BUSE KARABULUT

ADAM VE GÖLGESİ

Küçük mutfağın, toza bulanmış yırtık perdeli camından içeri giren sızıntıyla gözlerini araladı. Gün ışığına direnen göz kapaklarıyla adamı görmeye çalışıyordu. Adam, daha gücü yerine gelmemiş parmaklarıyla düğmeyi sağa doğru bastırarak çevirdi. İlk denemede alev almayan ocağın yanmadığı zaman çıkardığı ses, onu her sabah öfkelen-dirirdi. Öfkelenmeye alıştı. Alışılmışlığın getirdiği gülümsemeyle izledi adamın öfkesini. Düğme üçüncü kez döndüğü sırada, pencerenin poşetle sarılmış havalandırma kapağında sızan rüzgârla gözlerini kapadı bu sefer de Gölge. Usul usul salınan perde varlığını sildi, aniden yok oldu adamın gölgesi.

Yavaşça durulan perdenin arasından süzülen ışıkla tekrar mutfakta açtı gözlerini. Ne kadar zamandır orada yoktu Gölge, emin olamadı başta. Ocağın bir bölümü mavilikle sarılmıştı. Pes etmemiştii demek adam, yakmıştı ocağı her sabah olan gayretiyle. Dirseğini soğuk mermer-e dayamış, avucuyla ağır başını kucaklayarak alevleri

izliyordu şimdi. Uyur gözlerle hareket bekliyordu. Bir ses, bir soluk, bir fokurdayış. Hâlbuki bu boşluk anında yastık sıcaklığındaki yüzünü suyla bir araya getirebilirdi. Ama o, yatakta geçiremediği dakikaları çaydanlıktaki hiçbir şeye benzemeyen şekline bakarak geçiriyordu. Benzersizliğinin aklına gelmesine izin vermeden. Onun için çaydanlık çaydanlıktı sadece, kendisi de çaydanlıkta uyuklayan adam.

Gölgenin düşünceleri, keskin acı kahve kokusunun buharıyla dağıldı. Kahveyi acı severdi adam. Bazı sabahlar kaşıkla karıştırırken zift renkli suyu, siyahlığına dalıp da geri çıkamayacak diye korkuya kapılır ama bu korkuyu da severdi. Şimdi de adamın ilk yudumlayışına, karanlığın yavaşça mideye doğru izlediği yola baktı Gölge. Bir yudum daha aldığı bardağı koydu adam donuk mermere, daha sonra gelip bulmak istemeyeceğini belli eden öylesine bir yere. Uykusuna karşı gelerek kahvenin meydana gelişini sabırla izleyen o değildi sanki. Herhangi birinin herhangi bir bardağıymış gibi içindeki sıcaklığı soğumaya terk edip hazırlanmak için arka odaya doğru yürümeye başladı. Arkasından sürüklenen Gölge, gözlerini bir an olsun ayıramadı bardaktan. Görüşünü yitirmeye başladıkça içi buz gibi oldu.

Bir yatmak bir de oturmak için odası olan evin, sabah saatlerinde mutfak dışında tüm perdeleri kapalıydı. Evin tek aydınlığından, ne diye uyandığını sorgulayan bezginliğiyle, üstünü değiştirmek için içeriye doğru yürümeye başladı adam. Her gün aynı bardakla aynı yudumu alıp aynı adımları atarak benzer giysilere bürünmek yerine,

uyumak istiyordu. Daha çok uyumak, uyanmamak belki. Uyanmasa bunu fark eder miydi? Gözüne ilişen iki kere giyip kenara koyduğu buruşmuş kazağa doğru uzandı. Kirli olup olmadığını kontrol etmek istedi ama karanlık buna izin vermiyordu. Tek kanadı olan pencereye doğru adım attı. Sol ayağı sağ ayağını takip ederken tekliği düşündü. Kazağı tutmadığı eliyle tülü iterek güneşliği yakaladı ve sabahın verdiği güçsüzlükle sola doğru sürükledi. Tekliğine meydan okurcasına geri geldi adamın gölgesi, odaya hücum eden gün ışığıyla beraber. Pencereyi arkasına alıp kazağı tavana doğru kaldırmasını izledi. Adam, kazağı süzdükten sonra zaman kazanmak ister gibi bir hızla bedenine geçirdi. Şimdi kendine bakıyordu, tek kulpu kırık dolabın kapağındaki aynadan. Bakışındaki boşluk dikkatini çekti Gölgenin. Sanki karşısındaki, bir daha görmek istemeyeceği ya da tahammül edebilmek için bir neden bulmaya çalıştığı biriymiş gibi bakıyordu adam. Görmek istemese bile bu başkalık onu daha çok merak ettiriyor, baktıkça yabancılaşıyordu aynaya. Üç kişi olmuşlardı şimdi. Ayna, adam ve gölgesi.

İrkilerek bakışlarını aynadan uzaklaştırdı. Yıkanana kadar takılı kalan kemerin sesi eşliğinde, pantolonunu bacaklarından geçirip son bir kez daha baktı bedenine. Havada toz tanecikleri gibi dolaşan kaygıyı izliyordu adamın gölgesi de, işe geç kalacak olmanın verdiği o kaygı taneciklerinden sadece birini. Adam büyük adımlarıyla çıktı odadan. Bir umut adamın kahvesini içeceğini düşündürdü Gölge. Ama o, mutfakta unuttuğu paltosunu alıp aynı büyük adımlarla ardında sadece çarpılan bir kapı

sesi bırakarak dışarı çıktı.

Gölge, şimdi de koşar adım indiği apartman merdivenlerinde aynı anda paltosunu giymeye çalışan adamın peşinden sürükleniyordu. Yine her sabahki gibi adam geç kalmadığı işine gitmek için geç kalmadığı otobüsün durağına koşuyordu. Adamın bu telaşını düşündü gölgesi, kendinden daha çok var olan telaşını ve hep geciktiği kendini.

Tam vaktinde geldiği ofisin kapısından içeri girdi adam. Neredeyse yirmi yıldır ofisin kapısından girer girmez herkesi görecektir şekilde kafasını çevirir ve en neşeli sesiyle günaydın diyerek geçirdi iş arkadaşlarının yanından. Aniden bıraktı tekerlekli döner sandalyesine kendini, sarsılan gölgesiyle beraber. Gölge dinlenirken bir yandan adamın bu kendini neşeli gösterme gayretini düşündü. Kendine bakmaya bile tahammülü olmayan adamın nasıl da başkalarına mutlu gözükmeye tahammülü vardı. Derin bir iç çekerek geçmiş olan yıllara hayıflandı adamın gölgesi yine, adamın yerine.

Kasvetli hava ofisin camından kendini gösteriyordu. Su gibi akıp gelmişti öğle paydosu yine. Gölge bu sefer de arkadaşlarıyla dışarıda yemek yiyen adamı izlemeye başladı. Yemeği bitiyordu adamın ama neşesi bitmiyordu. Kendi kendinden uzaklaşıyor ama yaklaşmayı aklının ucuna dahi getiremiyordu. Sesini duyurmak istedi Gölge, yanında acıyla debelenen birine yapacak hiçbir şeyinin olmadığı duygusuyla bağırarak istedi. Ara sıra gölgesini görmüştü hâlbuki Adam ama görür görmez bakışları donuklaşmış ve görmemişçesine devam etmişti. Her

defasında tam olanca heyecanıyla sevinecekken adamın gölgesi, görünmediğini fark edip hüzünlenirdi. Yine de beklerdi Gölge. Çünkü bunu da görmek zorundaydı, her şeyi görmek ama görünmek istemeyen adam.

Hafifçe dokunan rüzgâr eşliğinde döndü ofise çalışanlar. Her öğleden sonra yaptıkları gibi çalışmaya çalışarak iş bitimini beklediler. Çalışırken yılgınlığı üstünden atamayan her biri işten çıktığı an yeniden doğmuşa dönerdi, adam hariç. Enerjik görünerek yanlarından ayrılışını izledi Gölge. Ne yapacağı hakkında fikri yoktu. Aslında ne istediği hakkında da fikri olmadığını düşündü adamın gölgesi. Adam her defasında bütün isteğiyle bir işe başlar ama istediğinin o olmadığını fark edersesine bir sıkılganlıkla zoraki bitirirdi işlerini. Otobüs durağının yanından geçip gitti adam. Şaşırdı gölgesi. Sanki başkası yürütüyor, itiveriyordu bacaklarından adamı. Neresi olduğunu bilmediği bir yere gitmek ister gibi yürümeye devam etti. Yine üç kişilerdi. Adam, ayakları ve gölgesi.

Uzulca çekilmeye başlayan güneş eşliğinde ilerliyordu adam ve telaşa kapılan gölgesi. Güneş bir miktar daha çektik adamın üzerinden ellerini. Gölge kaybolmaya başlamıştı. Adamın gözü, yerde hareket eden kendine takıldı bir an. Tam o sırada terk etti güneş kaldırımları.

Adam etrafına sadece bakan gözlerle bakarak ilerliyordu. Kararmaya yüz tutan hava ve yanmaya başlayan sokak lambaları, ara sıra adamın peşinden sürüklüyordu gölgesini. Adam sanki düşünmemek için yürüyordu. Durduğu an tek tek karşılaşacaktı sanki düşündükleriyle. Düşünüyor muydu merak etti gölgesi, sadece adama

eşlik eden bir karaltı olmadığını tam da adamın kendisi olduğunu düşünürken.

Adam apartmanın ağır kapısını iterken kapının yılanmışlığında kendini gördü Gölge. Kapının rahatsız eden sesinin yankısı eşliğinde yavaş adımlarla tırmandılar dar ve uzun merdivenleri. Yanıp sönen cılız ışık, binanın eskiliğine derin bir kasvet katıyordu. Dairesinin önüne geldiğinde evin kapısına bir süre bakakaldı adam. Rengini, dokusunu, her şeyini inceledi ama çıkartmadı anahtarını cebinden. Kendisine mi bakıyor diye bakındı bir an Gölge ama kapıda değil duvardaydı adamın gölgesi. Bir vakit sonra sanki hiç beklememiş gibi bir hareketle açtı adam kapıyı. Evin kokusunu dağıtmak için kapıyı kapar kapamaz cama yöneldi ve açtığı pencere kanadından geceyi izledi. Konuşmayı unutmaz mı insan konuşmaya konuşmaya diye düşündü Gölge. Tek kelime etmemişti işten sonra adam ne kendiyne ne de ötekiyle. Camdan içeri bakan ay ışığı uzaklaştırıyordu adamdan gölgesini. Kapıdan adama bakıyordu Gölge. Ötekiliğini düşündü. Adamın hep kapı ardında bırakacağını düşündü kendisini.

Camı kapattı ve yanındaki sandalyeye bıraktı paltosunu adam. Odasına yönelerek yatmak için olan giysilerini geçirdi üstüne. Kalktığı zamanki gibi duran battaniyesini iteleyerek uzandı yatağına ve döndü yüzünü duvar tarafına. Ay ışığı, sevindirmişti bu sefer duvardan adama bakan gölgesini. İki de bacaklarını karnına çekmiş vaziyette birbirini izliyordu. Görmemeye çalışan adam ve görünmeye çalışan gölgesi uyuyakaldı gecenin sessizli-

ğinde. İşte şimdi gelmişlerdi bir araya.

Tek varlığı gölgesiydi adamın, bilmiyordu.

BETÜL HAYMANALI

TÜY

Olmasını istediğiniz bir şey, aklınızı karıştıran bir düşünce veya karar aşamasında olduğunuz bir durum varsa tesadüfi bir şekilde karşınıza çıkan veya yerde gördüğünüz beyaz tüyler işaretçi olabilir.

Gülce sosyal medya hesabında dolaşırken rastgele gönderilerin içinde bu yazıya denk gelmişti. Yazıya göre beyaz tüyler durumun olumlu ve hızlı bir şekilde sonuçlanacağını, griden beyaza doğru giden tüyler biraz zaman alsa da olumlu olacağını ve koyu renkli veya siyah tüyler durumun olumsuz olacağını gösteriyordu. Kendi kendine güldü. İnsanlar kendilerini bir şekilde umutlandırarak yollar bulmaktan asla vazgeçmiyordu. Gülce ise bırakmıştı bunu. Uzun bir süre enerji, kuantum ve evrene mesaj gönderme gibi çalışmalarla uğraşmış sonrasında içindeki karanlık, gönderdiği enerjisi bir şekilde bastırmıştı. O sebeple böyle gönderilere inanmıyordu. Sadece şu ana inanıyordu: Yaşıyorsak umut vardı az ya da çok.

Haftanın son iş günü gelmiş, mesainin bitmesine iki saat kalmıştı. Öğle yemeğinden sonra içtiğini saymazsa, öğleden sonra hiç sigara içmemişti. Sigaraya yeni başlamıştı. Otuz beş yaşından sonra doktorunun tavsiyesiyle kendine bir alışkanlık edinmişti. Yalnız doktorunun bahsettiği alışkanlık ile Gülce'nin edindiği alışkanlık arasında uzaktan bile olsa ilgi bulunmuyordu. On senedir çalışıyordu, belki on bir. Yıllarca bir ekranın arkasında kredilerle, parayla ve insanlara laf anlatmakla uğraşıyordu. Gözleri yorulmuştu, zihni bulanıklaşmaya başlamıştı artık her şeyi aklında tutamıyordu. Otuz beş yaş genç bir yaştı. Fakat Gülce kendini genç hissetmiyordu. Bazı zamanlar kendini bile hissetmiyordu. Annesini top-rağa verdiği gün, hiçbir şey hissetmemişti. Kendine soruyor, kendisini yokluyordu ama donmuştu sanki. Duyguları, zihni donmuştu. Bu son zamanlarda daha sık olmaya başlamıştı. Akşam evine gittiğinde, yemeğini yiyor ve kanepenin üzerinde uzandığı gibi karşı duvarında montajlı televizyonunda rastgele bir şeyler seyrediyordu. Belki bir kedisi olsa en azından evine gittiğinde yüzü gülebilirdi fakat kedi tüyüne alerjisi çıkmıştı. Hayat ona mutlu yaşamaması için sebepler sunuyor gibiydi. İş yerinin üst katında sigara içme alanı olan terasa çıktı. Burayı boş bulmak imkansızdı, mutlaka bir iki kişi olurdu ve Gülce mecburen onlarla selamlaşır ve bazen de laflardı. Bu sefer teras boştu. Kendini insanlardan soyutlayalı çok olmuştu. O yüzden akşamları, "İş çıkışı bir şeyler yapalım," diyecek kimse yoktu. Eskiden olsa üzülürdü bu duruma ama artık bir şey hissetmiyordu. Terasta sigarasını yak-

mak için başını çakmağa doğru eğmişti ki yerdeki seramik karoya sıkışmış beyaz bir tüy gördü. Aklına hemen dün akşam okuduğu gönderi geldi. Sonra, “Aklımı kurcalayan, merak ettiğim veya netice beklediğim herhangi bir şey yok ki,” diye düşündü. Sigarasından derin bir nefes çekip gökyüzüne baktı.

Akşam trafiği önünde uzanıp gidiyordu. Gülce’ye ise fark etmiyordu, yani ha arabada yalnızdı ha evinde, belki kumaş pantolonu yerine pijaması ile araç kullanıyor olsaydı daha rahat hissedebilirdi. Birkaç sene önce akşam trafiğinde beklerken Friends dizisini birkaç ayda bitirmişliği vardı şimdi sadece radyo kanallarını rastgele doluyor, reklam veya haber olmayan, müzik çalan kanalları dinliyordu. Ama sorsalar hiçbir şarkıyı ezberinden söyleyemezdi. Daha önce defalarca dinlediği bir şarkıyı duyduğunda tanıdık geliyordu, hepsi bu. Trafik lambasının uzaktan yeşile döndüğünü gördü, trafik akmaya başladı. Tam ışıktan geçecekti ki kırmızı ışığa yakalandı. Şansına biraz sövdükten sonra ışığın yeşile dönmesini beklemeye başladı. Trafik lambasının sayacı geriye doğru sayarken arabasının camına bir tüy düştü. Gülce’nin gözleri trafik lambasından düşen tüye kaydı. Ne kadar süre tüyü seyretti bilmiyordu ama arkasından basılan kornaların sesiyle irkilerek yoluna devam etti. “Okuduğum şeyin etkisi,” diye düşündü. “Dün o yazıyı okudum ve demek ki aklımın bir kenarında kalmış. Bir iki kere denk gelince dikkatimi çekti. Gün içinde önümde, çevremde bir sürü kuş tüyü oluyordur belki ve ben görmüyordum. Evet algıda seçicilik, başka bir açıklaması olamaz,” dedi kendi

kendine.

Eve geldiğinde hava kararmıştı. Dünden yaptığı yemekleri buzdolabından çıkarıp ısınsın diye ocağın üzerine koydu, ocağı yaktı ve üzerini değiştirmek için yatak odasına gitti. Pijamaları ile kendini iyi hissediyordu. Yine dün akşam astığı çamaşırları hızlıca toplayıp yatağının üzerine döktü. Yatmadan katlayacaktı. Kendi içinde bir düzen kurmuştu. Kimseye hesap vermiyordu, canı bazen çamaşır katlamak istemediğinde yatağın üzerindeki kucaklayıp salondaki koltuğun üzerine bırakıyordu ertesi gün akşam katlıyordu. Annesi görse kızardı belki ama annesi yoktu, görüp kızırırsa bile Gülce onu duymuyordu. Mutfağa geçip ısınmış yemeklerin altını kapattı. Tabasını hazırlayıp salonda televizyon karşısında akşam yemeğini yedi. Tabakları ortadaki sehpa üzerine koyup televizyon seyretmeye devam etti. Saat dokuz buçuğa geliyordu. Kendini zorlayarak koltuğundan kalktı. Tabaklarını mutfağa götürüp yıkadı. Oradan yatak odasına geçti. Artık her hareketi otomatik yapıyordu, günlük rutin içinde kaybolmuş gibiydi. Her gün aynı senaryoyu oynuyordu. Çamaşırlarını katladı, ütülükleri ayırdı, yastık kılıfını değiştirmek için yastığının yüzünü çıkarmaya girişti. Yastık kılıfının fermuarı yastığa sıkışmıştı. Zorlamaya başladı, çekiyor fakat fermuar hareket etmiyordu. Gülce sinirlenmişti, makas getirip fermuarı kesmeyi düşündü, sonra terziye verir yine fermuar diktirirdi. Makası kılıfın başından geçirip kesti. Yastık kılıfını çıkarmak için diğer tarafını çevirip, kılıfın iki ucundan tutup sallamasıyla yastık kılıfının içindeki kuş tüyleri etrafa saçılmaya

başladı. Yastığı da kılıfla birlikte kestiğini fark edememişti. Yatağının üzeri, yerdeki halı ve Gülce kuş tüyüne bulanmıştı. Sesli bir şekilde, “Şaka,” dedi, “şaka mı bu!” Yatak odasının ortasının ortasında durmuş tüylere bakıyordu. O kadar sinirlenmişti ki yatak odasından hışımla balkona çıktı. Aklında sigara içip sakinleşmek vardı, çakmağını bulamadı daha çok sinirlendi. Mutfak ocağında sigarasını yakıp balkona çıktı. Bir yandan sigarasını içiyor bir yandan da üzerindeki kuş tüylerini silkeliyordu. “Tamam algıda seçicilikti, ama bu kadarı fazlaydı artık. Düşünme,” dedi kendi kendine. “Kuş tüyünü düşünme, şimdi yatak odanı temizle ve kuş tüylerini hayatından çıkar.” Sigarasını bitirdikten sonra elektrik süpürgesini alıp yatak odasına gitti. Önce eliyle toplayabildiklerini topladı artık eski olan yastığının içine yerleştirip çöpe attı. Sonrasında elektrik süpürgesiyle odasını temizledi. Kuş tüylerini inkâr etti. Battaniyesini alıp salona geçti ve televizyonun karşısında uyuyakaldı. Ertesi gün kahvaltısını yaptıktan sonra alışveriş yapmak için markete gitti. Yolda yürürken kaldırım üzerinde kuş tüyleri gördü. Kendi kendine “Görmüyorum, yok sayıyorum,” dedi. Yere bakmadan ilerledi. Bu sefer ağaçların altından geçerken yukarıdan tüyler düşüyordu. Umursamadı, markete yaklaştığında kapının önünde satış yapmak için duran maskotları gördü. Biri ayı, biri tavşan diğer maskot ise kuştı. Evren benimle dalga geçiyor diyerek sinirle gülmeye başladı. Maskotları aşıp alışveriş merkezine girdi. Dün yastığını attığı için kendine yeni bir yastık aldı ama bu sefer kuş tüyü olmamasına dikkat etti. Alışverişini

tamamladıktan sonra hızlıca eve gitti. Hızını ne kadar arttırırsa arttırırsın kuş tüyelerine denk gelmekten kaçınamadı. Cumartesi gününün devamını ve Pazar gününü evden çıkmadan geçirdi. Balkona her çıkışında kuş tüyü gördüğü için hoşlanmadığı halde sigarasını evin içinde içmeye başladı.

Pazartesi günü işe gittiğinde saha görevleri dağıtılmıştı. Mesleğinin en sevmediği tarafı buydu. Gerçi birçok tarafını sevmiyordu ama saha görevleri birinci sıradaydı. Çünkü müşterileri ile birebir görüşmek ve bankalarıyla çalışmaya devam etsinler diye onlara satış yapmak gerekiyordu. Memnun olan devam etsindi. Neden konuşmak gerekiyordu ki! Bir saat sonra yola çıkacaktı. Gideceği müşteri şehre bir saat uzaklıktaydı. Hazırlıkları tamamlayıp yola düştü. Kafasının içinde müşteriye söyleyeceklerini tekrarlayıp duruyordu. Hızlı hızlı anlatıp bitiririm diye kendini avutuyordu. Müşteriye verilecek promosyon çantası arka koltukta sallanırken navigasyon Gülce'yi toprak bir yola yönlendirdi. Bir süre toprak yolda devam ettikten sonra büyük, tahta bir çiftlik kapısından içeri girdi. Navigasyona göre doğru yerdeydi. Çiftliğe yaklaşınca arabadan inip, arka kapıyı açtı ve karton çantayla ajandasını eline alıp etrafa bakınmaya başladı. Etrafta kimse yoktu. “Merhaba,” diye seslenmesiyle tam karşısındaki kapalı kapının ardından *gidak* sesleri yükselmeye başladı. Tavuklar içeride isyan çıkarmıştı sanki, hepsi aynı anda bir şeye sinirlenmiş ve bağırılmaya başlamışlardı. Seslerin geldiği kapı yavaşça açılınca Gülce irkilererek bir adım geri attı. İçeriden baştan aşağı kuş tüyüne

bulanmış bir adam çıktı ve şaşkın bir şekilde Gölce'ye baktı. Gölce adamı görünce kuş tüyü lanetinin burada bittiğinden emin bir şekilde gülümsedi.

YASEMİN SEVEN ERANGİN

YÜZDOKUZ

İş çıkış saati gelmedi bugün. Öyle uzun bir gün olmuştu ki eve vardığımda ellerim titriyordu yorgunluktan. Evini kaybetmiş hamam böcekleri gibiydik, gün sonunun mutluluğu vardı hepimizin yüzünde. Sahiciliğini kaybetmiş bir mutluluk olmasının bir önemi yoktu. En derinden soluduğum oksijen damarlarımdan vücuduma dağıldı, çıtırdıyordu etimin altımdaki damar. Uzunca yürüme isteği belirdi zihnimde, elimi çantamın askısına yerleştirdim. Sağdan gitsem deniz, soldan gitsem ışıklı camekânlar... Deniz'i seçsem beyaz dalgaların gölgesine bakıp içime doğru yüzmeye başlayacaktım, soldan gitsem renkli elbiselerin, ışıklı camekânların, şingırtılı küpelerin sesleri arasında kaybolacaktım. İstedğim şey uzunca yürümekti yalnızca. Solu seçtim. Bugün kendime seslenmek, kendi içimden gelen kokuları ciğerime doldurmak, kalbimin kendinden yapılı buklelerinden kentin keşmekeşine bırakmak üzere yazdığım şiirleri hürriyetine kavuşturmak içimden gelmedi. Derdim neydi ki zaten? Yoğun bir gü-

nün acısını kendimden çıkaracak kadar delirmemiştim, delirmemeliydim.

İş yerimin olduğu semt kalabalıktı; yeraltı treni yolu, taksi durağı, kaldırım kenarlarında birikmiş insanlar, bebek arabasının tekerine yapışmış devasa sakızı sökme-ye çalışan anne, annenin tepesine dikilmiş koca, son ses müzik dinleyen ergen, vitrinler, gün sonunu alan kasiyerler... Bu kent çok kalabalık, hayat çok kalabalık, duygu çok kalabalık. Vietnam'da kalabalık mıdır? Kalabalığı taşan sokağı bitirip sakin mahalle yoluna ıkıyorum. Kızartma kokuyor sokak. Patates, biber, kabak... Apartmanlar sıralı, balkonlar hep birbirine bakıyor.  yaşlarında bir kız çocuğu balkonun tırabzanına dayanmış, aşağı tkrmece oynuyor, kendiyile yarıştığının farkında mıdır? Kızartma kokusu karnımı acıktırıyor, mahallenin sonundaki bfeye giriyorum. Bfedeki satıcı, önündeki gazetenin spor sayfasını okurken alnından saydam içi boş terler akıyor. "Fenerbahçe küme düşecek mi?" haberinin öfkesine mi kapılmış, yoksa yalnızca mevsim sıcağı mı onu hararete boğan, emin olamıyorum. Bu yaz çok sıcak geçiyor. Ağustos biterken sırtımızdan boşalan ter sonbahara avuç açıyor. Su içiyorum, içiyorum, bitiriyorum. Mahallenin sonuna gelip, duraktan otobüse biniyorum. Bir koltuk var yalnızca, herkesin kulağından beyaz kablolar sarkıyor, Niagara şelalesi gibi hışırdıyor beyaz kablonun patlaklığından gelen sesler. Yol uzun, gözlerim kapanıyor. Kapandıka gözlerim otobüs sarsılıyor, sarsıldıkça boşalıyor, durdukça yeniden doluyor. Eve gelmeden bir durak öncesinde iniyorum. Yürüyorum.

Sekreterlik yaptığım firmanın matematiği beynimi küflendirmiş sanki ve sanki bu küf yalnızca adım attığımda, adımlarım hızlandığında azalacak. Sirkeli su iyi geliyor muydu küfe? Evdeki onca sıkıntı bu küfe dâhil mi, emin olamıyorum. Veyahut hayatı atlata atlata yaşamak mümkün mü? Ne korkunç geliyor yaşadıklarım, yaşadıklarımız bir an. Geçim sıkıntısı varken onca bedenin içinde bütün bu vitrinleri taşlamak istiyorum. İsyandan değil, bana ve bir başkasına aynı bedene ait olma duygusu verip sonra cebimdeki iki kuruş parayla beni ondan ayırdığı için. Yürümeye devam ediyorum. Mahallenin sonuna yaklaşırken köşedeki kasabın açık olduğunu görüyorum. Dükkânın girişindeki tabela her alışverişin başında gülümsetiyor beni. Don Kışot isimli bir kasap ne kadar ciddiye alınabilir ki? Mamak'taki, tozlu sokakta bunun yalnızca bir sebebi yok ama en önemli sebebi veresiye! Dükkânın girişinde boncuktan işlenmiş uzun uzun ipler asılı. Aralıyorum ipleri, kasap Şevket kıyma çekiyor, Don Kışot minderinde oturmuş pati pati üstünde onu izliyor. Güneş yakmış içeriyi tüm gün, sıcak yere damlıyor. Havada toz zerrecikleri uçuşuyor. Sol ayağımı içeri atar atmaz, Don Kışot kafasını kaldırıyor, çevikliği canımı sıkıyor. Burnundan geçen kokumu görüyorum minik siyak burun deliklerinde. Kasap Şevket, "Hoş geldin," diyor, sevimsizce. Bir kilo kıyma alıyorum, veresiye mi sorusunu yanıtlamakta zorlandığımı anlayınca, "İyi akşamlar kızım," deyip gönderiyor beni. Don Kışot uykuya dalıyor. Kapıdan çıkıp tekrar içeri giriyorum, sağ ol demek için ama görüyorum ki kasap Şevket kendini içine kilitlemiş

çıkıyorum. Onun garipliği yol boyu düşündürüyor beni. Kimsesi yokmuş Şevket'in. Yalnızca köpeği. Küçük bir kamyon eşyası ve keskin satırları. Hatta bu satırların en ufağıyla birini yaralamış kasap Şevket. Köpeğine tecavüz etmeye çalışan bir gencin bacağını vermiş eline. Uzun bir süre hapis yatmış. Don Kişot'unu kime emanet etmiş acaba? Hapisten çıkınca terk etmiş yaşadığı şehri "her şeyini" alıp buraya yerleşmiş. Yüzündeki korkutucu taraf, babacan tarafına yenilmiş. Herkes sevmiş onu, tabii Don Kişot'u da.

Evin sokağı toz içinde yine. Yazın tozu, kışın vıcık vıcık çamuru... Çocukluğum sokaklarında tek bir taşın değişmemesi öyle şaşırtıyor ki beni. Her şey değişiyor, izler, yaralar, kabuklar, denizler, çiçekler, aşklar, insanlar... Ama burası değişmedi, bu sokağın başındaki bulut olduğu yerde ihtiyarladı. Gözümüzün içine baka baka, kırıştı alını. Kışın soba kokusunun, yazın toz kokusunun hasta eden büyüsunün değişmemesi bir yana, insanı da değişmedi. Çocukluğumdan bu yana, mahalleye girdiğim an kendimi evimin salonuna girmiş gibi hissettim, hâlâ öyle hissediyorum. Yan yana sıralanmış evlerin kapanmayan perdeleri, hayatlarımızın birbirinin içinden dev salona akması benim için hep çok büyüdü oldu. Bu büyüye kapılanlar da oldu, büyüye kapıyı kapatanlar da.

Bahçenin kapısını açıyorum. Üzerime ay doğuyor. Uzunca yürüdüğümü hatırlıyorum. Gül odasında, sarı ışığı yanıyor, o makyajını yapıyor; üçgen minik aynası çatlak biliyorum. Mücella Teyze mutfakta yemek hazırlıyor. Sonra neler olacağını da biliyorum. Gül hazırlana-

cak, yemek yiyecek, sofrayı toplayacak. Ayaklarının altı yanacak, kenarları kayışlı kırmızı ayakkabısını giyerken. Hoşça kal demeden çıkacak evden. Mücella Teyze mutfak camından ona bakarken bir sigara yakacak. Yanakları çökecek içeri. Bahtına bakacak Gül'ün. Taksiye binerken sıkışan eteğine sövecek. Küçük yaşta ışıklı tabelalarda yanıp sönen ismine hayıflanacak. Kimlerin onun hayatını kirlettiğini sayacak içinden. Sigarasını söndürüp salona gidecek. Kendine kızacak, biraz daha kızacak, sonra üzerine çöken hasta uykuya teslim olacak. Ah Mücella Teyze... Bahçeden geçip, evin kapısını açıyorum. Babamın sesi, yürüyor koridordan bana,

“Hoş geldin kızım,” dedi.

“Hoş bulduk baba, ellerimi yıkayıp geliyorum.”

Odama geçip üzerimi değiştiriyorum, ellerimi yıkıyorum. Uzun, kırık saçlarımı tepeden toplayıp mutfağa gidiyorum. Makarnanın suyu, pembe plastik kaptaki bekliyor. Babam, tekerlekli sandalyesinin altına minderleri yerleştirmiş salçayı kavuruyor. İçerideki mis gibi salça kokusu babamın kederli ellerine değmiş. Güzel kokuyor salça. Annem mi yapmıştı bu salçayı? Çocukluğumun tadı geliyor damağıma, yeşil soğanın beyazı kokuyor ağız aniden. Komşunun irmiği annemin el kremi kokusu yürüyor yanımda sanki. Hayaletin bile üzüyor beni “Anne,” diye sesleniyorum, yağlı el kremi kokusuna. Annemin asılı fotoğrafı bana bakıyor, kenarları çizilmiş buzdolabının “Hello” yazılı magnetinin altından. Babamın teri damlıyor salçaya. Makarnanın suyunu döküyorum tencereye, babam bana bakıyor ben ona. Yerdeki desenli ki-

limin lekeleri takılıyor gözüme sonra. Önemsemiyorum, ben “Anne” değilim diyorum kendime, babam sol gözünün en sağdaki kirpiğinin kenarıyla onaylıyor beni. “Sen anne değilsin Aysel.” Babam makarnayı bitiyor, mercimeği ısıtıyor. Ben sofrayı kuruyorum. Her şeyin yerli yerinde kalması hem işimizi kolaylaştırıyor hem de dağınık duygular emanet ediyor bize. Sofra bezini çekip alıyorum beş katlı naylon dolaptan. Tabakları, bardakları, el yordamı işle kırılmış, tuzlanmış sokağını götürüyorum sofraya. Babam mutfaktan çıkıyor, tekerlekli sandalyesine sıçrayan yağları siliyor, banyodaki eski bezle. Sahi en son annemi ne zaman öpmüştü babam? Yemekleri sofraya getiriyorum. Bütün mahalle mercimek kokuyor, yoksulun sıcaklığı gibidir mercimek. Misafirliğin ilk anı, kısırın derdi gibi. Yoksulun sevincidir. İçim kıyılıyor... Babam sofranın bir ucunda bekliyor, ben kanepenin sağ yanındaki çiçek yamalı koluna sarkıtmışım kafamı. Konuşuyoruz. Enver ve Selim’in eve gelmesini bekliyoruz.

Enver, yirmi sekiz yaşında, iri yarı, renkli gözlü, esmer. Bir gazetenin matbaa bölümünde çalışıyor. Selim yirmi beş yaşında, zayıf, sarışın... O da taksiye çıkıyor. İçine kapanık Selim, konuşursan konuşur yoksa hep kendini dinler. İkisi de zor işlerde çalışıyor. Hayata erken bırakılan çocuklar olarak aynı sofrada toplanıyoruz az sonra. Babamın gözleri ışıldıyor yemeğe oturunca. Duyuyorum, “Buna da şükür,” diyor. Ev teslimiyet kokuyor. Yemekler yeniyor, sofraya toplanıyor. Babam tekerlekli sandalyesinde uyuya kalıyor. Enver, yerdeki mindere uzanmış elinde bir kitap, Selim gözlerini açamıyor yorgunluktan odasından

sesi yükseliyor uykusunun. Enver'le yerine yatıyoruz babamı. Baba, kısa bir süre önce yeniden çalışmaya başlamanın yorgunluğunu yaşıyor. Sabah erkenden kalkıyor, hepimize kahvaltı hazırlıyor, öyle çıkıyor evden. En son Selim uyanıyor, mutfağı topluyor, evi temizliyor, çöpleri atıyor, çıkıyor evden. Hayatlarının toplamı dar, ezik bir mukavva kutuya sıkıştırılmış dört kişiydik evde.

En zorunu babam yaşıyordu. Acısı daha şekilli, daha net, daha kanlıydı. Kalbi çizik içindeydi babamın. Çok özlüyordu annemi. Benim özlediğim gibi değil ya da Enver ve Selim'in ıssız özlemi gibi değil. Başka türlü bir özlemdi, tarifsiz, sokaksız, lekesiz. Üzerine tek bir toz konduruyordu acısının da özleminin de. Nerden bakarsan bak parıldıyordu. En çok yanakları çöktü babamın, annem gittikten sonra işte o zaman daha iyi anladım ki aşktı onu yıkan. Yalnız âşıklar acı çektiğinde yanağında oluşur bu çukur. Kendinin, duygusunun, sevdiği kadının mezarıdır o çukur ne açlıktandır ne hastalıktan.

Annem gittikten sonra babam çoraklaştı, sarardı, gönlünün suyu kurudu. Bir buçuk yıl önce babam, bir fabrikada bıraktı bacaklarını. Kullandığı makine bacaklarını yuttu. Yutulan bacak bir ustabaşının işini değil sadece yaşamını da götürdü. O ilk zamanlar dondu babam, hastaneden eve geldiği o ilk an, annemin gözündeki eyvah, babamın gözündeki gitmeyi görmek, gelecek günlerin habercisiydi. O bakışmadan sonra bir süre konuşmadı. Sustu, baktı, baktı, sustu. Yemedi, içmedi, eridi, ağladı, sızlandı. Tanrı nereyeydi? Babam ve annem günün yirmi dört saati birliktelerdi ama ne annem sakinleşti-

rebildi babamı ne de doktorun verdiği ilaçlar. Diri diri ölüm müydü yoksa bunun adı? Hayır, belki de bir fabrikanın tüten dumanı olmuştu babamın bacakları? Enver abim bir gün işten geldi, tedirgin. Sırtladı babamı götürdü. Kimsenin ne olduğundan haberi yoktu. Gecenin bir vakti geldiler babamla. İki de hapisten kaçmış kadar mutluydular. Kimse bilmiyordu nereye gittiklerini. Belki de büyüdü bu, babamı yeniden yaşamaya sevk eden. Babam o günden sonra tekerlekli sandalyesinde dolaşmaya başladı. Annem dahi kimseye ihtiyacı kalkmamıştı. Bacaklarını bıraktığı fabrikaya gidip, tazminatını istedi. O oldu, bu oldu, sendika geldi, sendika gitti, devlet geldi, patronun adamları geldi... Ve babam sonunda tazminatını aldı, adlı da yolundaki çıkmazı kaldıramadı. Yoksulun yolu çıkmazdı.

Babam toparlandı ama karısını toparlayamadı. Annem, babamdan iyice uzaklaşmış, tiksinişmiş, bıkmış görünüyordu. Her ne kadar babam sakin, kimsenin işine karışmaz olsa da annem onun sürekli evde olmasından rahatsız oluyordu. Çalışmaya karar verdi annem, yıllardır babamın ısrarına rağmen çalışmayan o kadın şimdi koluna çantasını takıp işe gidecekti. İş değişmedi, yemek yapacak, çay demleyecek, temizlik yapacaktı. Mücella Teyze ona bu işi bulduğuna pişman olsa da babam öfkelenmiyordu ona. Damarı kesilmişti annemin, artık geri dönmeyecekti. Ofisin temizliğinden ve mutfak işlerinden sorumluydu annem. Her gün yaptığı işleri ofiste yapmak ve bunun karşılığında para kazanmak, onu hiç tanımayan insanlara kendini anlatmak, ona çok iyi gel-

mişti. Birkaç ay böyle devam etti, babam evi toparlıyor, yemek yapıyor, ev işlerini yapabildiği kadar yapıp anne el ayak olmaya çalışıyordu. Ben de işten gelip babama yardım ediyordum. Annem eve yorgun argın geliyor, hemen uyuyordu. Kimseyi görmüyordu gözü. Bir gece sesler yükseldi, babam ve annem bağırışıyordu. İplerin kopmasına az kalmıştı. İncecikti dal, kırılacak kadar hassastı. Enver ve Selim ayaklandı, engel oldum, başka türlü mutsuzluktu babam için, bacakları için. Babam annemi anlıyordu, dilinin ucunda duran, köpüğün küçük, sevgisiz, yumuşak bakışını kapatıyordu içine. İyi adamdı babam; aydın, eşitlikçi, merhametli, devrimci adamdı. Kötülükten besleneni elinin tersiyle itendi babam. Bizi hep öyle yetiştirdi, bize hep saygı duydu, uykumuzun her bölünüşünde ağladı. Kalbinde beyaz tülbentler uçuşuyordu, annesine kadar uzanan tülbentler. Abim Enver’le birlikte babamın bir konuşmasına şahit olmuştuk, yaşımız küçüktü henüz, şöyle demişti Selim’e. “Bunları sana anlatıyorum çünkü adil olmak, eşit olmak, vicdanlı olmak iyi özellikler. Kendine insan diyen herkesin özelliğidir, sana bana, bize özel davranış biçimleri değildir. Senden istediğim bu ölçülere göre bakmak hayata.” Hepimizi böyle yetiştirdi, başımıza gelenlerde de bu özelliğinden ödün vermedi.

O akşam annem montunu alıp çıktı evden, hiç birimizin yüzüne bakmadan. Babam odasının kapısını kapattı, ışığını söndürdü. Nefes sesi geliyordu salona, ağlıyordu. Çok ağladı, yalnızca ağladı. Hiç uyumadı babam. Biz salonda oturduk, ışıklar kapandı. Enver ağladı, Selim yas-

tığına gömdü kafasını, ben dikiş diktim. O an başladım yama yapmaya, erken başladım erken bitmeyeceğini bile rek.

Bu olayın üzerinden bir hafta geçtikten sonra eve gelen evrak hiçbirimizi şaşırtmadı. Annem boşanma davası açmıştı, annemin sevgisi uzun süre önce bitmişti. Hepimiz biliyorduk bunu. Önce babam bildi, sonra biz. Sevgi bitince gizlenemiyordu. Boşandılar, iki tarafta zorluk çıkarmadığı için, tek celsede bitti evlilikleri. Mahkemeye kimse gitmedi babam dışında, annemle vedalarıydı. Eve geldiğinde donuk, şuarsuz, tuhaftı. Bütün akşam yalnız kaldı odasında. Yemedi, tuvalete çıkmadı, ışığını bir açtı, bir kapattı. Kendi kurduğu mahkemeden berat etmiş olacak ki, sabah odasından çıktığında daha iyi görünüyordu. Yüzünde yarım bir tebessüm bile vardı. “Hayatımıza kaldığımız yerden devam edeceğiz,” dedi.

Enver ve Selim aynı anda girdi içeri. Yemeğe oturduk. Mis gibi kokuyordu. Neşeli bir yemek sofrasında Enver’in gazetede ki haberlerini dinliyor, dalga geçiyor, kasap Şevket’in köpeğini hüzünle konuşuyorduk. Akşam yemeğini güzelleştiren neydi? Akşam yemeği miydi mevsimlerden yoksa?

Mutfağı toplarken annem bakıyordu bana. Boşandıkları günü anımsadım bakışındaki o depremlili tebessümde. Ben karmaşık duygular yaşıyordum o sıralar, annem gitmiş, babamın ve benim yüküm artmıştı. Babam terzi Mustafa’nın yanında işe başlamıştı. Önceleri, ufak tefek işler yapıyordu. Sonra Hüseyin’in yaptığı işleri kavramaya başladı ve zaman geçtikçe ustalastı. Annesizlik ritmi-

ne, terk edilmişlik duygusuna artık alışmıştık.

İş yerinde muhasebe bölümünde birlikte çalıştığımız bir çocuk vardı, Cenk. Tam da bu sıkıntılı zamanlarda onun bakışlarının üzerime çivilendiğini hissettim. Kafamı nereye çevirsem oradaydı. Tebessüm ediyor, uzun uzun süzüyor, konuşmak için fırsat yaratmaya çalışıyordu. Bir defasında mutfaktan çay alırken biraz sohbet etmiş, gülüşmüştük. Gözlerinin içinde dereler var gibiydi. Ilık bir Ankara akşamında, iş yerinin kapısında bekledi beni. Konuşmak istediğini söyledi. Yakışıklı bir çocuktu Cenk, kibar, güven verici, yetenekli. “Zor bir iklim Ankara,” diyerek girdi konuya, havadan sudan konuştuk önce. İş yerinden, ödenmeyen primlerden, en son sinemaya gelen filminden, karşıdaki pastanenin sütlacından. Zar zor olsa da benden ne kadar hoşlandığını anlattı uzun uzun. Açıldıkça açıldı. İnsanı mutlu eden bir duyguydu. Etkilenmişim ondan. Öyle zor günler akıyordu ki ayaklarımın altından aşka sığınmak çok iyi geldi bana. Cenk’e sığındım. Kendimle birlikte yaralamadım onu! Beni onarmasına izin verdim. Arkadaş kaldık uzun bir süre, dertleştik, dolaştık, eski şarkılar dinledik.

Ankara’ya sinsi sinsi gelmişti Ekim. O akşam bir film izlemiş, etkisini atlatamamış yol boyu ondan konuşmuştuk. Eve vardığımızda, gece kendini kollarımıza bırakmıştı. Ayrılmak üzere iken yüzüme dokundu Cenk, yumuşaktı parmakları. Parmak uçlarında şarkılar vardı, duyuyordum. Keskin, ince, acılı şarkılar. Sonra saçlarımda gezdirdi ellerini, gözlerime bakarak konuşmaya başladı.

“Aysel, gel bir olalım, yeni olalım, yamasız olalım, iyileşelim.”

Sarıldım ona. Biliyordum ne babamın, ne hayatımın aşka sığınmama engel olmayacağını. Çok mutluydum. Babama anlattım tabii, gözleri büyüdü, korktu, mutlu oldu. Erken olduğunu ama benim kararımın arkasında olacağını söyledi. Değişmişti hayat, evrenin çiçekleri bizim eve doğru akıyordu sanki. Tam bu sırada Selim, taksiyi bırakmış daha iyi bir işe başlamış, daha fazla para kazanıyor ve daha iyi yerlere gelmeyi hedefliyordu.

Düzelmmişti babam, evdeki herkes arınmaya başlamıştı. Babamda çizikleri ile barışmış, şen kahkahalarına geri dönmüştü. Ekim’in sonunda nişanlanmaya karar verdik. Nişan haberinden birkaç gün sonra annem gelmiş, babam anahtarları değiştirdiği için içeri girememiş, Mücella Teyze’ye gitmişti. Mücella Teyze onu Kırşehir’deki ablasının yanına göndermiş, yanında birkaç gün kalmasını, kendine orada bir hayat kurmasını ve bizden uzak durmasını tembihlemişti. O akşam gelip her şeyi anlattı bize Mücella Teyze, babam çok ağladı. Enver ve Selimde ağladı, ben ağlamadım, annemden kaçıp aşka sığındım. Cenk, hayatıma o kadar çok şey katmıştı ki ondan öğrendiklerimin gücü, farklılığı beni değiştirmişti. O günden sonra, babam bizden habersiz para biriktirmiş anneme göndermeye başlamıştı. Nevresimlerini değiştirirken rastladım kesenin içindeki paraya. Babam annemi severdi, anlardı, anlamıştı da. Babam Terzi Mustafa’ya ortak olmuştu. Artık daha fazla çalışması gerektiğine inanmıştı belki de. Ona olan aşkın, bağlılığın devam ettiğini bi-

liyorduk hepimiz ama hiçbirimiz, “Yeniden,” demiyorduk ona. Paramparça olan kalbinin bazı parçaları kayıptı. Çaylarımızı içmiş odamıza çekilmiştik. Ertesi gün Cenk gelecekti kahvaltıya. Heyecandan hemen uyumuş, sabahın olmasını, sabahın bana elleri toprak kokan çocuğu getirmesini umut etmiştim.

Işıl ışıl, serin bir Ekim sabahıydı. Babam birkaç gün önce bu sabah için Cenk’in kahvaltıya gelmesini istemişti. Nedenini söylememiştir ama keyifli bir dille söylemişti. Cenk kahvaltıya geldi o sabah bize. Erkendi saat, herkes yedide uyanmış, güne hazırlanıyordu. Babam, Enver, Selim, herkes yanımdaydı. Biz Cenk’le mutfakta kahvaltı hazırlıyorduk. Enver, tıraş oluyor, Selim salonu süpürüyordu. Kapı çalındı gelen Mücella Teyze’nin kızı Gül’dü. Yüzünden kanlar akıyordu. Mücella Teyze evde yoktu, kendini yalnız ve güçsüz hissettiği için anahtarı olmasına rağmen bize gelmek istemişti. Kapıya babam baktı, “Ne oldu kızım?” demesindeki ağıda kulak verip bizde kapıya koştuk. Enver, Gül’ün koluna girip salona getirdi onu. Gül, yüzünden akan kanlarla korkunç görünüyordu. Enver kanepeye oturttu Gül’ü. Annemden kalan yumuşak bir tülbentle yüzünü temizledik. Dolaptan ağrı kesici getirdi Selim, yarım bardak suyla içmeye çalıştı Gül. Canının acısı yüzüne dolmuştu. Gül pavyonda çalışıyordu. Çalıştığı pavyonda şiddette görüyordu, taciz de. Zordu hayatı. Gül’ü kanepeye yatırdı Enver, hiçbirimize bir şey hissettirmemeye çalışarak saçlarının arasında dolaştırdı elini... Öyle kötü bir hayattan çıkıp gelmişti ki Gül, bütün yaşadıklarını rağmen parmakları saçlarında ge-

zen abime gururla baktı. Abim Gül'e âşıktı. Öyle derin bakıyordu ki yüzüne Gül'ün bunu anlamamak imkânsızdı. Hepimiz anlamış ve içten içe ikisi içinde çok sevinmiştik. Babam tekerlekli sandalyesiyle biraz uzağımızda durmasına rağmen aralarındaki duyguyu hissetmiş, bana bakıp tebessüm ederek bu duyguyu onaylamıştı. Aşk güzel şeydi. Biz kahvaltıyı hazırlayana kadar Gül, abimin yatağında uyudu, onu uyandırdığımda yüzündeki tebessüm bir şiire benziyordu, kendi içinde bir denklem sahibi, akıllı ve duygusal bir şiire. Hepimiz sofraya oturduk. Güneş ışıldıyordu evde. Güzel bir sabahtı. Bardaklar boşaldı, tabaklar boşaldı, sıcak ekmeklerden kalanlar poşetlendi. Sohbetimiz uzadı, derinleşti, keyiflendi. Sıcak bir sabahtı. Hepimiz kahvaltıdan sonra nereye gideceğimizi biliyorduk, Cenk hariç. Babamın Cenk'i davet etmesi beni çok sevindirmiş, Cenk'in de gururunu okşamıştı. Hazırlandık hepimiz. Gül nereye gittiğimizi sordu. Çok sık görülen bir durum değildi bu bizim için. Hepimizin bir anda çıktık evden. Nereye gittiğimizi izah etmek babama düşmüştü.

Gül de bizimle gelmek istedi. Kol kola, el ele, göz gözeydik. Gül ve Cenk nerede olduklarının çok bilincinde olmalarına rağmen burada olmaktan memnun görünüyorlardı. Çok kalabalıktı ve güneş hepimizi ayrı ayrı ısıtıyor, kenetliyor, birlikte ses olmamıza yardım ediyordu. Enver ve Gül çok yorulmuşlardı. Tren garının kenarındaki bankta oturmuş sohbet ediyorlardı. Babam, Enver abime su almasını işaret etti. Ellerinde iki üç poşet suyla geldiler yanımıza. Babam tekerlekli sandalyede olduğu

için etrafımızdaki herkes ona kalkan olmuş, rahat olması için tüm şartları sağlıyorlardı. Kalabalık bir kardeşlik vardı durduğumuz yerde. Güzel bir Ekim günüydü, elimizde ışık vardı, içimizde şiir, koluna girdiğimiz âşıkklar, kederinden beyazlamış saçlarıyla yanımızda duran babalar. Ankara başkadır. Düzdür Ankara, yalnızdır... Kendi başına oturmuş kitap okuyan bir kadının saçları kadar ışıklı olsa da şehrin yüzü, üzerine takım elbise giymiş bir bürokratın bakışı kadar da karanlıktır. Tuhaftır Ankara ve biz bu tuhaflık içinde rahat rahat yaşarız. Yoksulluğu tebessüm eder bize, herkese garip gelen bu duygu bize olağan gelir.

Ankara'nın göbeğindeydik hepimiz, sonra dehşet verici bir sesle sarsıldı yer, gökyüzü aşağı düştü. Kara duman sardı Ankara tren garını, bu kez gelen trenin heyecanı yoktu. Ayaklarımın yerden kesildiğini hissettikten çok kısa bir süre sonra yere düştüm, Cenk'e sarılmak istedim o an. Aşka sarılmak. Ankara'nın üzerinden geçen kara bulut yağmur yerine kan damlatmıştı saçlarımıza. On Ekim'di, o kanlı günün adı. Hayatımdaki herkesin sonsuz uykuya daldığı o gün. Gözlerim kapalıydı, sarsılma bitmiş, duyduğum çığlıkların acı inlemesi bitmemişti. Açmak istemiyordum gözümü. Bacaklarımda acı vardı, akan sıcaklığı hissediyordum. Cenk'i görmek, Enver'le şakalaşmak, Selim'in alnındaki sivilceyi patlatmak, Gül abla ile çekirdek çitlemek ve en çok babamın koltuk altına sığınıp kokusunu içime doldurmak istiyordum. Korkmadan açmaya çalıştım gözlerimi. Gözümü açtığımda Cenk'in gözlükleri vardı yanımda, kan bulaşmıştı me-

taline. Yanık kokuyordu her yer. Bacaklarım sızlıyordu, kolu yere yapışmıştı. Zamanın gerisinden gelen hayat bir yangın olarak düşmüştü önüme. Sola çevirdim kafamı Gül, Enver abimin üzerindeydi. Kolları yoktu onun. Çığlık sesleri durmuyordu. Doğrudum, arkama baktım. Bir kadın vardı arkamda. Çenesinden akan kan gömleğine damlıyordu. Ayak parmaklarının ucu titriyordu. Ellerinde çıkan yangınlar öyle dehşet vericiydi ki, zamanı da kendiyile birlikte yakıyordu. Kadın gözlerini sabitlemiş bakıyordu. Cenk'in bedenini görmek istedim, yoktu sadece gözlükleri vardı yanımda, sıcacık kan vardı gözlüklerinde. Selim, neredeydi? Peki ya babam? Sızlıyordu kalbim, kadınlar dövünüyor, ağıtlar yakıyor, kopan bacaklar toplanıyordu. Çok uzakta Selim'i gördüm, bedeninin yarısı yoktu. Hemen ilerisinde babamın tekerlekli sandalyesi vardı. Devrilmiş duruyordu orta yerde. Kalkıp babama gitmek istedim, bacaklarım yoktu.

UTKU SIZGIN

ELMA

Otostop çektiği adama teŖekkür ederek indi arabadan Victor. Kornası ile selamını verip uzaklaşan arabaya uzanmış kafasını kaldırdığında güneşin yakıcı sıcağını alnında hissetti. Çantasını sırtına geçirip arkasında bulunan uçsuz bucaksız görünümlü tarlaya döndüğünde, “Buğdayların bu denli dik duruşa alışmış olmasına şaşmamalı,” dedi. “Sıcağa direniyorlar adeta.”

En sevdiği şarkısını çiçeklere böceklere naif bir haykırışla söyleyerek ilerleyen Victor, bir benzin istasyonuna vardı.

“Affedersiniz bayım, buradan yürüyerek Jacinth’e nasıl gidebilirim?”

Çalışanlar sevecen ve bir o kadar alaycı tavırla birbirlerine bakarak güldüler. Sebebi, sahip oldukları aksana bir hayli uzak ve kibar konuşan, görünümüyle yaşadıkları yere de yakın olmayan gencin tavrıydı. Yanlarında duran ve giyi niş iyle tarlada çalıştığı belli olan, “Dostum,” dedi. “Anlaşılan sen buranın yabancısisın. Gideceğ in yere

ben de gidiyorum. İki saat bekle ya da dilersem yürümeye başla bir saat boyu kendi terinle duş al.”

Alaycı tavırlarının yanında bir o kadar samimi olan bu insanlara güvenip beklemeyi tercih etti. Zaten kendisine zarar verebilecek güçte olamazlardı. Zira Victor’un genç yaşına rağmen ne olursa olsun dik durmasını gerektiren hayatı sayesinde sağlam tuttuğu fiziki yapısı, uzun boyu ve kararlı duruşu şu âna dek kendisini yarı yolda bırakmamıştı. Hatta yazar bir arkadaşı romanında ondan bahsederken, “Kocaman bir adamdı, karşı koymak manasızdı,” yazmıştı.

Orta yaştan hallice olan gözlüklü pompacı, misafirperverliğinin göstergesi limonatayı getirirken bir anda ayağı takılıp Victor’un üzerine döktü. Sıcaktan kavrulmuş Victor, ister istemez serinlemişti. Sürekli özür dileyen pompacıya bunun kendisi için sorun olmadığını söyledi.

“Sorun değil bayım, dışarıda on dakika kalsam kurur kıyafetim.

Bunu dedikten sonra ortamda oluşan saçma gerginliği herkesin gülümsemesine dönüştürdü. “Zaten alışığım bayım bu ayak takılması olayına.”

Tabii kimse anlamamıştı dediğini. Boş vermelerini söyleyerek hatırladıklarıyla gülümseyen ve yan tarafa çevrilen yüzüne bir afiş yansıdı.

Kasabamıza inşa edilen kütüphanemizin açılışına bir hafta kalmıştır. Ancak kalan kısa sürede fark ettiğimiz büyük hata; kasabamızın geleceği çocuklarımız ve her yaşta araştırma, öğrenme damarının kabarmabileceğini gösteren

halkımızın kütüphanemizi kullanamamasına sebep olacaktır. Sorun; kütüphanenin bulunduğu noktaya elektriğin ulaştırılamamasından kaynaklıdır. Tamamen iyi niyet ve samimiyetle hibe edilerek yapıldığını bildiğimiz kütüphanemizin inşa edildiği konum maddiyatla bile çözülemeyecek bir sorun teşkil etmiştir. Kütüphanemize bu elektriği sağlayabilecek kişi veya kişilerin kasabamızdan çıkacağına inanıyor ve bunu başaran kişi veya kişilere kütüphane için ayrılan fondan 80.000 faith değerindeki kırmızı spor arabayı hediye ediyoruz. Jacinth'in geleceği ve tanıtımı için çok önemli olacak ve bakanlarımızın katılacağı açılışa kadar sorunun çözüleceğine inanıyoruz. Kasaba halkımıza sevgilerle.

Bu durum sırf dostunun yanına gelebilmek adına maddi değeri olan bir hediye dahi alamamış Victor için mü-kemmel bir şanstı. Seneler önce çok başarılı bir öğrenci olmasına rağmen bıraktığı okulunda öğrendiği bir bilgi mum yakmıştı adeta kafasında. Rahatlıkla yapabileceğini biliyordu. Aradan geçen iki saatin ardından gitme vakitleri gelmişti. Neredeyse boş araziye bile yankılatacak kadar ses çıkaran, bir hayli zorlayıp çalışan traktör ilerlemeye başladığı esnalarda Victor teşekkür etmek istedi. Fakat gürültü normal bir konuşmayı duyurmayacak derecedeydi. Aynadan durumu fark eden kasabalı adam sesini yükseltmesini istedi. “Bağır!”

Duyulmasının tek yolunun bu olduğunu anlayan Victor ağzını yavaş da olsa hızın sağladığı bir nebze ferahlık veren rüzgârı içine doldururcasına açarak, “Teşekkür

ederim!” dedi.

“Ne demek dostum, burada ulaşımı genelde böyle sağ-larlar. Tanışalım, benim adım John, kasabanın bahçe-lerinde ve tarlada çalışırım genelde. Sen kimin yanına gidiyorsun?”

“Ben Victor bayım, Victor Holmes. Dost hissettiğim bi-risi var. Onun için geldim çok uzaklardan.”

“Nereden geldin?”

“Hellview’de yaşıyorum.”

“Umarım yanına geldiğin kişi müebbet yediğin hapis-haneden kaçmanı sağlamıştır ya da sana bir servet filan verecektir. Orası cehennemden bile daha uzak. Burada herkes birbirini tanır ve ne kimsenin birisini hapis-haneden kaçıracağını ne de sana verecek bir servetinin oldu-ğunu düşünüyorum. İsmi nedir dostunun?”

“Flavor, bayım.”

“Vay canına, Flavor mı?”

“Evet bayım, Flavor Wright. Herkesin birbirini tanıd-ığını söylediniz. Bir akrabanız mıdır acaba?”

“Hayır dostum. Yakın bir arkadaşımın ablası olur ken-disi. Asıl önemlisi sen nereden?”

Traktörü süren adam biraz kuşkulu ve kaşlarını çat-mış biçimde sormuştu bu soruyu. Zira, John’un kan ter içinde kalmış kıyafetleri, dağınık saçları bile saklamıyor-du değer verdiği birisi için özendiğinin parıltısını. Sırf uğruna bu kadar uzaktan gelmiş, özenmiş birisi vardı. Kasabanın en güzel kızının yanına böyle havalı birinin gelmesi adamı nasıl etkilediyse sorusunu bile tamam-lamadan bakışlarını cevap almaya, aynaya kilitlemişti.

Aslında Victor, içindeki heyecanı herkese ama herkese aktarmak istiyordu, üstelik o an soran kişi O'nu tanıyan birisiydi. İnsanın tanıdıklarına başkaları tarafından olumlu anlatılmasından büyük başarı yoktu ki hayatta. Zaten bağırışarak anlaştıkları diyaloga böyle kıymetli kelimeleri sarf etmek istemeyerek “kime ne anlatıyorum” düşüncesine girdi. İnsanlar birisi için bu yolun çekileceğini nasıl anlayabilirlerdi? Nasıl bilebilirlerdi ki; kalbe dokunmuş için dünyalar aşılabacağını, yaratılabacağını ya da yıkılabacağını. Onu tanımlayan o muhteşem tabirleri kendisine aktarmak üzere içinde saklayarak kısaca özetledi.

“Yarım yılı aşkındır tanışıyoruz, sanırım bir eylöldü. Meşhur olacak bir gazetecinin, ülke gündemine oturan haberine teşekkür mektubu göndermişti. Ben de bu gazetecinin yazı işleriyle ilgileniyorum. Mektubunu beğenip cevap vermiştik. Sonrasında ise O'nun yolu Hellview'e düştü ve birbirimizi tanıdık. Hatta o gün şehrin bağımsızlık günü idi ve kalabalık arasında ayağım takılıp yere düşmüştüm. Yanında bu kadar özen gösterdiğim insanın önüne berbat hatamla düşmek... Bayım, ben hayatımda bu kadar utandığımı hatırlamıyorum. O'nun benimle alay edeceğini ve ona rezil olduğumu, hâliyle bir daha görüşemeyeceğimizi sanırken, kaldırmak için yardım ettiği anda gösterdiği gülümseme naifliği tanıdığım hiç kimsede yoktu. Ne kadar anlayışlı, iyi kalpli olduğunu anladıktan sonra ona ısınan içim iletişimi sıklaştırmamızı sağladı ve şimdi O'na yapacağım sürpriz de eminim ki sevindirecektir.”

Günbatımına doğru güzelliğini ve etkisini daha çok artıran güneşin manzarasının gölgesinde Jacinth kasa-basına vardılar.

“Geldik Victor, işte şu karşıdaki ev onların. Flavor da yukarıda, damda bak!”

“Gerçekten çok teşekkür ederim bayım.”

“Ne demek dostum. Kendine iyi bak, yine karşılaşırız umarım.”

Victor traktörden atlayıp el salladıktan sonra geldiği yerin büyüme kapıldığını fark etti. Çünkü Flavor’ın gönderdiği mektuplardan çok daha güzeldi burası. Her yerde portakal bahçesi vardı ve bunların sardığı muhteşem rayiha... Dostu için, “Kokuya bak, ismini yaşadığı yerden almış adeta,” dedi kendi kendine. Bu bahçeler oldukça bereketliydi. Öyle görünüyordu ki; Victor gerçekten olması gerekene, doğallığa âşık olmuştu. Gelişiyse Flavor’u zaten şaşırtacak olan Victor, O’na görünmeden önce bir mutluluk daha yaşatmak adına gördüğü solmuş bir çiçeği eline alıp çantasından çıkardığı renkli kâğıtlarla güzel görünüme kavuşturdu. Kalbi yerinden çıkacak kadar çarptığı anda evin önüne geldi. Kafasını kaldırıp “Affedersiniz hanımefendi, burada elma bahçeleri varmış. Ne tarafta acaba?” diye sordu.

Flavor şaşkınlıktan donakalmış, sevinçten ağzı sonuna kadar açılmış ve gözleri parlamıştı. Hemen, uzunluktan geçtiği yerleri temizleyen eteğini eliyle toparlayıp merdivenleri koşar adım indi ve Victor’a tüm içtenliği ile sarıldı. Victor için o an tüm yorgunluğu, kafasındaki “sürpriz yaparak geliyorum ama ya bir yere gittiyse” so-

rusunun endişesi yerini sarılmanın bütünleştirici hissinin mükemmelliğine bırakmıştı. Kısa sürede ve özenle hazırladığı çiçeğe zarar gelmemesi için de tek kolla sarılıp çiçeği bir eliyle havada tutmak zorunda kaldı. Gözlerindeki neden geldi sorusu anlaşılan Flavor bir şey demeden Victor anlayıp konuştu.

“Mutsuzdun, gelmemin iyi geleceğini düşündüm.”

Yere eğilen yüzündeki oluşan ufak tebessümün yarattığı yarım ağız gülüşü ile çiçeği uzatarak ekledi.

“Bunlar da sana.”

Solmuş bir çiçeği bile bir şeye benzetebilmiş Victor’a tekrar sarılan Flavor, “Ne kadar zarıfsın,” dedi.

“Ee, soruma cevap alamadım, elma bahçeleri varmış. Neredeler?”

“Hemen gidelim Victor. Susamışsındır, limonata yapmıştım. Onu alıp geliyorum.”

Victor benzinlikte olanı hatırlayıp gülümsedi.

“Limonata... Bekliyorum.”

Elma bahçelerine yol aldılar. Çok geçmeden vardıkları yeşilliklerin arasında güzel bir yer bulup oturdular ve sohbet etmeye başladılar.

“Sen beni şaşırtmaya devam edecek misin Victor?”

“Yaptığım bir şey yok. Ayrıca sen yaptırıyorsun hepsini. Her neyse, zamanımızı bunu konuşarak harcamayalım. Zaten sorulması gereken çoğu soruyu soramamıştık birbirimize. Bunları da es geçsek bir şey kaybetmeyiz.”

“Böyle konuşma Victor. Biliyorsun iyi değildim, aklımda her şey.”

“Biliyorum Flavor,” dedi. “Sana söylemek istediğim bir şey var. Fakat kimseye bahsetmemeni ve ne dersem yapacağına söz vermeni istiyorum. Bana güveniyor musun?”

“Elbette güveniyorum. Sen hayatımda gördüğüm en güvenilesi insansın.”

“Sevdiklerime karşı!”

“Evet, bana verdiğin değeri de biliyorum. Hâlen şaşkınlım zaten, kimse kimseye yapmazdı bunu, sırf mutlu etmek için bu kadar yol gelmezdi. Evet, bekliyorum neymiş bu aramızdaki sır?”

“Flavor, bir afiş gördüm. Kasabaya kütüphane yapılmış ve elektrik gitmiyor, aydınlanamıyormuş.”

Sözünü tamamlayamadan araya girdi Flavor.

“Evet. Aslında ilk yapıldığında ıslıl ıslıl yanıyordu ve uzakta olmasına rağmen akşamları güzel bir görüntü oluşturunuyordu. Fakat söylendiği gibi gerçekten uzak; şu karşıda gördüğün tepede tam. Arada çamurlu yollar ve bataklık var. Dediğim gibi önceden ışık yanıyordu, elektrik vardı. Fakat sonrasında fark edildi ki; bu tek bir kabloya bağlıymış. Bu kablo da evlerimizin bulunduğu yerden oraya uzanıyordu. Aradaki bataklıkta yaşayan canlılar, parazitler, bakteriler kabloyu yemekleri olarak görmüş.”

“Tek bir kabloya güvenerek aydınlanmayı beklemek insanoğlunun büyük hatası zaten. İlk gün yanması bile mucizeymiş o zaman... Üstelik buldukları yıl olan 1988’de ülkelerine jeneratör getirecek bir imkân da yoktu.”

“Aynen öyle Victor, kütüphane yapılırken bu düşünülmemiş. Uzak olduğundan çocuklara kütüphanede kalabilmeleri için bir yatakhane de yapılmış. Fakat orada

elektrik, ışık veya yaşam belirtisi olmadan bir gece geçirmeleri de mümkün değil. Yani her halükârda bir enerji lazım oraya. Peki bunlarda gizli tutmamız gereken ne?”

“Çözümünü biliyorum. Fakat sanırsam ben ortaya çıkıp da bunu söylersem ödülü vermeyecekler. O yüzden sana anlatacağım ve sen kendi fikrin olduğunu söyleyip alacaksın ödülü. Daha önemlisi mum olup yanarak ışık olacaksın ihtiyacı olanlara.”

“Bir saniye, ödülü sen alacaksın derken? Senin fikrinin kazancını niye ben alayım?”

“Sana bir hediye alamamıştım. Ayrıca mektuplarımızdakileri hatırlarsan ne de çok seviyordun kırmızıyı ve ne de ihtiyacın vardı bir arabaya. Üstelik bu senin hep istediğin türden. Böyle bir fırsatı tepersen zaten kazancımı çöpe atmış olursun. Hatırla, benim lisansım bile yok biliyorsun. Senin daha yararına olacak.”

“Peki, dostuma karşı çıkmayacağım. Asıl soru bunu nasıl başaracaksın?”

“Bunu önceden konuştuğumuz gibi gideceğimiz sahilde söyleyeceğim. Ne zaman gideceğiz?”

“Yarın sabah oraya gidecek bir arkadaşım var. Eve geçelim o zaman şimdi hava kararıyor.”

“Yok, bu uygun olmaz. Zaten insanlar garip karşılıyor dostluğumuzu, yüzlerinden belli. Bir de evine gelemem.”

“Saçmalama, nerede kalacaksın?”

Victor, ısrar etmemesi için yalan söylemeye karar verdi.

“Bir motel odası tuttum. Orada kalacağım.”

Victor’dan O’nun için duyabileceği tek yalana inanan

Flavor eve, ne yapacağını kara kara düşünen Victor ise geldiği benzinliğe yol aldı.

Sabah olduğunda sahile geçtiler. Oturdukları bankta sohbetে başladılar. Yanlarında bir torba dolusu taze elma da getirmişlerdi.

“Bana bir söz vermiştin Victor, hem kendini rahat hissetmek hem de gerçekten seni tanımam için tüm hayatını anlatacaktın bana.”

Victor mektuplarda bahsettiği bu sözünü kendini rahatlatmak için söylememişti. O’na verdiği değeri anlaması içindi. Çünkü biliyordu ki; bir insana kendisini kimseye yapmadığı biçimde açmaya çabalamak, geçmişini ve kalbindeki geleceğini avuçlarına bırakmaya teşne olmak, ona karşı hislerini açıkça söylemekten daha elzemdir.

İlk andan sona kadar her şeyi anlatan Victor, Flavor’u derinden etkilemişti. Zira hayatında O’nun asla duymayacağı şeyler olmuştu. İyisiyle kötüsüyle bu kadar şey yaşayıp hâlen bu kadar naif, zarif ve iyi kalabilen birisinin yanında olması Flavor’u hem çok mutlu etmiş hem de nasıl karşılık vereceği düşüncelerine sokmuştu. Saatlerce anlattığı olayların ardından ve anın güzelliğinden bir sigara yakmak için izin isteyen Victor aldığı tepkiyle ilk defa Flavor’a karşı şaşırılmıştı.

“Al buradan yak.”

“Nasıl yani? Sen sigarayı görse tanımazdın?”

“Boş ver işte.”

Şaşırılmış biçimde biten sigaralarının ardından sakız çiğnemeye başladı Flavor. Anlaşılan o ki; kimse bilmiyor-

du bu durumu. O da saklamak için sakız çiğniyordu.

“Şimdi asıl konumuza gelelim Victor. Söyle nasıl başaraçağz bu kütüphane işini?”

“Elma yiyerek.”

“Ne?” Şaşırmıştı Flavor.

Bu şaşırmaaya gülümsemeyle karşılık veren Victor yineledi.

“Bir elmayla o arabayı kazanacaksın, daha önemlisi kütüphaneye elektriği sağlayacağız.”

“Nasıl yani?”

“Bak, ümitsiz zamanlarda olağanüstü çareler gereklidir. Sen şimdi bu elmayı yiyerek neler başaracağını göreceksin. Bu elmayı yemek için ağzındaki sakızı çıkaracaksın. Ben de cebimdeki pil ile sana neler yapabileceğimi göstereceğim. Öncelikle sakızı çıkarıp bana vermeni istiyorum.”

Şaşkınlıktan hipnoz olmuş Flavor sakızı ağzından olduğu gibi çıkarıp Victor’un eline koydu. Victor asıl istediğini alamayınca her durumda sahip olduğu nazikliğiyle, “Kibar bir hanımefendi olduğunu düşünüyordum Flavor. Neden kâğıdına koyup vermedin?” diye sordu. Flavor telaşla özür dileyip hemen kâğıdı uzattı. Victor cebindeki pili çıkarıp sakızın kâğıdını pilin her iki ucuna da sardı, çıkardığı mendili yakın tutarak bu şekilde birkaç saniye bekledi. Pil alev almaya başladı ve kâğıt tutuştu.

“Bu bilgiyi okulda göstermişlerdi,” dedi Victor. “Hiç kullanacağımı düşünmezdim. Dağın tepesine enerji çıkarıyorsak biz de orada enerji yaratırız. Bu gördüğün şekilde alev çıkartıp ateşle ısı enerjisi yaratacağz. Olu-

şan ısı enerjisini de elektrik enerjisine dönüştüreceğiz. Kasabadaki herkesten kullanmadığı ne kadar vantilatör varsa toplayacağız. Bu vantilatörlerin pervanelerini birer rüzgâr türbini olarak kullanacağız. Dönen pervaneler hareket enerjisini tepedeki trafoya elektrik enerjisi olarak iletcek. Böylece elektrik sağlanacak. Bu durum en azından açılış günü idare etsin gerekirse sonrası için başka çözüm de buluruz.”

Hayranlığını gizleyemeyen Flavor, “Beş günümüz var,” dedi. “Bu süre içerisinde herkesten vantilatör pervanesi, yakacak ve pil iste. Nedenini söyleme. Sonra bana getir. Ben de bunları tepede kütüphanenin oraya taşıyayım bu sürede. Bakanların geldiği güne kadar düzeneği kurup son gecesinde sana işleyişi göstereceğim. Sen de o gün tanıtacaksın.

Durumu anlayıp kabul eden Flavor, dört gün boyunca topladığı pervaneleri, yakılabilecek her şeyi ve pilleri evinin arka bahçesindeki hayvan dışkılarının arasına koyuyor, böylece kimse görmeden Victor buradan alıp malzemeleri tepeye çıkarıyordu. Götürdüğü malzemeler o kadar birikmişti ki, bunlarla bir senelik elektrik ihtiyacı karşılanırdı. Dört gün boyu tezeklerin arasına girmek zorunda kalan Victor, üstelik eline zor tutturduğu gereçlerle belli etmeden kilometrelerce yürüyordu. Tabii bu sırada kasabadakiler Victor ve Flavor arasında duygusal bir bağ olduğunu düşündüler. Bu durumdan şüphelenen kasabalı, Victor’u takip etmesi için peşine John’u taktılar. John, Victor’un arka bahçeye gittiğini gördüğü

esnada önüne bi anda çıkıverdi.

“Seni hatırladım Victor. Ne işin var burada?”

“Ben sadece-”

John, lafını tamamlamasına izin vermeden araya girdi. Bu durumu önceden tahmin eden Victor yine kafasını kullanıp zekice bir şey düşünmüştü çoktan. Elinde kâğıt tutarak gidiyordu arka bahçeye. Böylece göreni yanıltıyordu.

“O elindeki kâğıt ne, Flavor için mi?”

“Evet bayım Flavor’a. Fakat-”

“Tahmin etmiştim zaten. Seni artık burada istemiyorum Victor, yanlış yaptın. Dostum demiştin, yalan söyledin.”

“Bayım dinleyin, Flavor’ı düşünüyorsanız şimdi anlatacaklarıma kulak vermeli ve aramızda tutmalısınız. Bakın kâğıda bu bir dilekçe. İçinde de Flavor’ın kütüphaneye elektrik sağlamak için ürettiği çözüm projesinin izin talebi var. Yazı işleriyle uğraşıyorum. Flavor da bana projesini anlattı ve dilekçe yazımını benim yapmamı istedi. Bayım, kasabanızda gerçekten çok zeki birisi var, kıymetini bilin.”

Bu temiz yüzlü adamın yalan söylemesi imkânsız görünüyordu John için. Flavor’ın da dediklerine onay vermesiyle uzaklaştı John.

Flavor her durumdan sıyrılan Victor’a şaşkın ve olacakların heyecanı ile bakarak, “Victor, ben ve yaşadığım yer için bu kadar uğraşıyorsun,” dedi. “Çok teşekkür ediyorum. Sana sormak istiyorum, mutlu edecek mi sence bu elma, açıkça soruyorum bu yapacaklarımızın sonunda

mutlu olacak mıyım? Biliyorsun ne kazanırsak kazana-
lım geride kalan kaybettiklerimiz var.

“Sana hissettirdiklerimden sonra demiştin ki, uzaklık dostluğumuzun hissine engel değil. Ben de sana şimdi söylüyorum, mutluluğun uzakta olması da mutlu olmana engel değildir. Hatta seni geriye çeken mutsuzluğun yakında olması da geçmişte olduğu gerçeğini değiştirmez. Yaşamadığın günün ruhunu buraya koyamazsın. Büyük ân yaklaşıyor, haydi görüşürüz.”

Victor tepeye çıkıp bir düzenek hazırlamıştı. Demir bir tavanın içine pilleri, bir üst katmanına yanacakları ve en üste pervaneleri yerleştirmişti. Böylece, demir tavanın içindeki pillere sakız kâğıtları temas edince ateş çıkarcak, çıkan ateş üstteki yanacak kâğıt ve benzeri maddeleri tutuşturacak ve ateşin dar bir borudan geçmesi ile pervaneler çevrilecekti. Dönen pervaneler bağlı oldukları trafoya elektrik depolayacaklardı.

Her şey hazır; Flavor, kasabanın muhtarına dilekçesini vermiş, o gün gelmiş ve bakanlar kasabaya giriş yapmıştı. Bakanların arabalarından indiği esnada kütüphanedeki elektrikler bir anda kesilivermişti. Kasabanın muhtarı durumu fark edip bakanları oyalamaya başladı. Bu esnada Flavor’ın gözleri Victor’u aradı. Victor ise başını duvara koymuş hem kendisine kızıyor hem de çözüm düşünüyordu. Flavor’ın kasabalıya mahcup olmasını kabul edemezdi. Flavor koşarak yanına geldi. Titreyen göz bebeklerinin korkakça bakışlarıyla sordu.

“Victor lütfen yapılabilecek bir şey olduğunu söyle.”

“Sana tek bir şey söyleyeceğim. Ne dersen de yine de kurtaracağım bu durumdan hepinizi merak etme.”

“Lütfen çabuk söyle!”

Eğer bir çözüm varsa da hemen olması gerekiyordu. Bakanların durumu fark etmesi an meselesiydi.

“Sen de gitmeyeceksin değil mi?”

Bu kadar önemli bir anda durup zaman kaybetmelerine sebep olan bu soruya anlam verememişti Flavor.

“Ne duruyorsun Victor? Hadi yapılacaksa yapalım.

Fakat Victor yalan da olsa istediğini duymak istiyordu. Evet yalan da olsa; zira Victor şu ana kadar kimin ihtiyacında yanında olduysa hepsi Victor’u en olmaları gereken anlarda tek başına bırakmak için sıraya girmişti adeta.”

“Söyle, cevap ver bana Flavor, ‘Gitmeyeceksin değil mi?’ dedim sana.”

“Bunu şu ana kadar anlamış olmalısın. Hadi!”

Victor hiç görünmediği bir ciddiyet ve tedirgin yüz ifadesi ile “Sana soru soruyorum!” dedi. “Beni yalnız bırakmayacaksın, yaptıklarımı önemseyeceksin değil mi?”

“Bak, yemin ederim hep yanında olacağım. Sen de benim en yakınımda olacaksın söz veriyorum.”

“Peki, al bu kâğıdı ve hemen benimle gel.”

Flavor’ın cebine bir kâğıt sıkıştırdı Victor. Koşarak trafonun altında kurulu düzeneğe gittiler.

Victor, “Bandanayı ver Flavor!” dedi. Bandanayı birbirlerinden ayrılmış pilleri tutturmak için kullanacaktı Victor. Cebinden çıkardığı sakız jelatinlerinden birçoğunu da saniyeler içerisinde birleştirip rastgele birkaç pile ateş çıkarmaları için yerleştirdi. Ama o da neydi! Ateş

alan kâğıtların türbin görevi gören pervaneleri döndürmesi için düzeneğin yukarıda tutulması gerekiyordu. Sorun, bunun sağlanamamasıydı ve bunu kalıcı bir şekilde düzeltmek o an için imkânsızdı. Tek çare olarak Victor elleriyle düzeneğin demir tavaşından tuttuğunda ateş yanıyordu. Fakat bu sıcaklık bir insanın dayanma kapasitesinin bir hayli üzerindeydi. Flavor, bu durumu görüp belki de hayatının en mantıklı hamlesini yaptı. Yan tarafta bulunan elma ağaçlarından beş elma alıp üzerindeki hırkayı çıkarıp doldurarak bir levha yaptı. Bu şekilde bir süre daha dayanabileceğini düşündü ve o an işe yaradı. Düzeneği tutan Victor, bakanların binaya girdiği anda elektriği geri getirmiş ve ışıkların yanmasını sağlamıştı, bu andan itibaren sönmemesi gereken ışıklar. Düzenekte bulunan demirin sıcaklığı elmaları eritiyor ve Victor'un ellerini yakmak için süre sayıyordu adeta. Yavaş yavaş elleriyle artık tamamen temas eden düzeneğin verdiği sıcaklık Victor'u değil de Flavor'ın yüreğini yakıyordu sanki. Victor ise şaşılacak düzeyde umursamıyordu; öyle ki önündeki eriyen elmaya bakarak mutluluğunu hatırlıyordu. Bakanların kalma sürelerini uzatan saçma, klişe ve boş konuşmaları sinirini bozmuştu. Flavor'ın onunla konuşmasını istedi. Çünkü biliyordu ki, en kasvetli sesler baskı yaparken bile yeniden göreceğine inandığı güneşin umudu ile sadece en hoş melodileri hissetmeye çalışmaktı gerçek mutluluğa ulaşmanın, ayakta durabilmenin yolu. Evet, zor da olsa başarmıştı. Elleri yanmış, sıcaktan adeta erimişti, ancak başarmıştı. Bakanlar da gitmişti. Üstelik giderken yaratılan bu durum için herkesin gözü önünde-

ki kişi olan Flavor'ın isminin yazılı olduğu bir altın plaket vermişlerdi. Herkes Flavor'ı alkışlıyor, O'na teşekkür ediyordu. Flavor'un gözleri Victor'u aradı. Bulamayınca cebindeki kâğıda baktı. "Yarın son kez elma bahçelerinin önünde olacağım" yazıyordu. Yazan belirli bir saat bile yoktu kâğıtta. Sabahın ilk ışığıyla bahçeye koşan Flavor, Victor'u bahçede yatarken gördü. Bir motelde kalmadığı da anlaşılan Victor, güneşin görünmesiyle uyandı.

"Ah Victor, çok büyük şeyler başardın, hepimizi çok mutlu ettin. Plaketi getirdim. Bu senin, maddi değerı çok büyükmüş. Yaptıklarının karşılığı olmaz. Ama yine de buyur. Ayrıca arabayı da öğlen teslim edecekler. Beraber sahile gideriz."

"Önemi yok Flavor. Zamanı geldiğinde bu da unutulup gidilmeyecek mi zaten. O yüzden benim için bu anlamda bir kıymeti yok. En azından seninle değerlendiğini bileceğim."

"Senin için bir şey yapmalıyım. şu ellerine bak. Ah dostum, gördükçe benim canım yanıyor. Ayrıca asla unutmayacağım hiçbirini. Kasaba halkına da anlatacağım. Hepsi seni kaçıp gitti sanıyor. Eminim onlar da çok seveceklerdir."

"Gerek yok anlatma Flavor, bu sadece ikimizin bildiği bir muhteşem sır olsun. Dünya üzerinde hiç görüşemesek de sonsuza dek sadece ikimizin bildiği bir bağ gibi... Sen hep iyi kal, var ol. Daha ne isterim ki, sağlıcakla kal *dostum*."

Kimsenin bilmesine gerek yoktu O'nun için, aksine bilmemeleri belki de değerini düşürmezdi. Victor'a göre

yaşadıklarını, kazançlarını, güzellik ve azametini anlatmak yerine, bunları yaşadığını bilmesi daha önemli bir histi. Zira, yine yalnız gideceğini bildiği bir sahilde kafasını kaldırıp gururla tebessüm ettiren şey bu duygu olacaktı. Hem, hayatında gördüğü en hoş azamet olan bu insan biliyordu her şeyi, bu hepsine değerdi...

Aradan tam bir buçuk ay geçti, Victor ne bir mektup yazıyordu ne de Flavor'ın gönderdiklerine cevap veriyordu. Durumdan şüphelenen Flavor, bir nevi Victor'un hediyesi olan arabasına atlayıp Hellview'e gitti. Gazetecinin bürosuna girip Victor'u sorduğunda kimse bir şey söylemedi. Gelenin Flavor olduğunu fark eden bir sekreter elinde mektupla geldi.

“Sonunda geldiniz. Victor bu mektubu sizin için bırakmıştı.

Elleri titreyerek açtığı mektup Flavor'ı yerle bir etti...”

SABRİ SÜR

AVARE

I

Eğer ki kendime karşı tamamen dürüst olmam gerekirse yazıma burada son vermem gerekecek. Çünkü hayatımın bu noktasına kadar edindiğim bütün birikimlerin ortak sonucudur bu karar. İnsan, yaşantısının -insan diye kurduğum cümlelerde sadece kendimden bahsettiğimi belirtmek isterim çünkü diğer insanlara ait genellemeler yapacak kadar insanları tanıyamadım... Ne diyordum? İnsan, yaşantısının büyük bir bölümünde kendine yalanlar söylüyor. Ve söylediği yalanlara kendisinin inandığını idrak ettiği andaki o kırılğanlık, benim bütün bir yaşantımın özetidir diyebilirim. Eğer ki size bir hikâye anlatacak olsaydım bu yazdığım paragraf hikâyeye uygun bir giriş paragrafı olabilirdi.

Artık hayatım tamamen karanlıktı. Bunu size bütün içtenliğimle kanıtlayabilirim. Çocukluğum Manisa'da geçti. O zamanlar hayatım karanlık değil, aksine Babil'in

asma bahçesindeki köşklerin pencerelerine sıralanmış çiçekler gibiydi. Okuldan çıktıktan sonra Beyaz Fil'in sütunlarına elimizi vurarak koşar, oradan Sekiz Havuz'un olduğu sokaktan hafif rampa koşarak Sultan Camii, Kırmızı Köprü, kurumuş nehir yatağının yanından çıkıp o canım Niobe'ye varırdım. Niobe'nin kafasına çıkıp hafif kızarmaya başlayan güneşe, yorgun bir şehre, mevsimine göre tüten bacalara bakardım. İşte o zamanlar idrak etmeye başladım ne kadar küçük bir canlı olduğumu. Niobe'yi düşledim. Beni gördü, İlhan Berk'i gördü, Yusuf Atılgan'ı gördü, Tanju Okan'ı, Nejat Uygur'u ve Gördesli Makbule'yi ve biraz daha düşünsem Fatih Sultan Mehmet, Tantalos ve Büyük İskender... Ben bu şahsiyetlerin dengi değilim diye düşünmüştüm. Ve işte hayatımda ilk o zaman bazı renklerin ışıltılarını yitirdiğini hissettim. Artık ilkençliğini yaşadığım dönemlerde, bazı şeyleri daha da sorgulama eğilimine girmiştim. O Niobe'nin üzerindeyken başlayan süreç her geçen gün hışmını artırarak çoğalıyordu. Soluğumu artık hemen hemen her gün Niobe'de alıyor, dibindeki çimenlere sırtüstü uzanıp bulutlara bakarak düşünüyor ve bilhassa tamamen avarelik ediyordum. Ben gerçek manada kimdim? Neden yaşıyordum? Alelade yaşayan tek yaptığı okula gidip gelmek olan. Yemek yiyen, tuvalete giden, uykusunu alamayan bir adam olarak doğmuş ve bütün ömrünü evrakların arasında geçirerek ölecek ve sadece öldüğü günü hatırlanıp "iyi adamdı rahmetli Ferhat abi" demeleri için mi yaşayacaktım, adım Ferhat bile değilken... Bunları düşünmek o zamanlarda canımı çok fazla sıkıyordu. Ar-

kadaşlarımın okul çıkışı gittiği filmlerde olan o bayağı esprilere gülme yetimi de aynı zamanlarda yitirmiştim. Bana yapılan, o komik olduğu düşünülen ama üzerine sadece iki saniye düşündüğün zaman herhangi bir esprisi kalmayan ve filmden çıktıktan ortalama on dakika sonra başrolü ve olayını dahi hatırlanamayan filmler saçmalık-tan başka bir şey gelmiyordu. Bu düşüncelerimi insan-lara söyledikten sonra daha acı bir şey ile karşılaştım. “Sen ciddi misin?”, “Abartma” gibi daha bir sürü cümle... İşte o zaman da şunu biraz daha ayırımsadım, insanlara onlara aynı fikirde olmadığını belirttiğin zaman onla-rın gözünde bir caniyeye, Hephaistos’tan bile daha çirkin, hastalıklı birine dönüşüyordum. Akabinde çağrılmama-ya başladım. “Sen filmi sevmedin, biz de çağırmadık...” cümleleri ile karşılaştım. Bunlar, yukarıda dediğim gibi insanları tam anlamıyla tanıyamamamın ayrı bir sebe-bidir. Çünkü hayatımdaki renkleri kaybetmek pahasına fikrimi hiçbir kimseden esirgemedim söyledim. İşte o za-manlar hayatımdan bazı renkler daha gitmiş bulundu.

Artık Niobe’ye gitmekten ziyade daha çok tren garında oturup Vivaldi ya da Chopin dinlerken kendimi buluyor-dum. Müzikte hayatıma dokunan bir tınının olduğunu ayırımsıyor ama gelgelim bunu hiç kimseye anlatamıyor-dum. Düşünmeye iten bir şeyler oluyordu. Düşünüyor, düşünüyor, o kaybettiğim renklerin ne olduğunu bir tür-lü ayırt edemiyordum. Bu uğraştığım kargaşanın beni yıprattığının farkındaydım. Ama zihnime bir türlü söz geçiremiyordum. Nitekim günler geceler geçiyordu. Üni-versitem de aynı şekilde geçti. Mezun olduktan sonra,

iş arama evrelerimde her zaman yapmacık samimiyetler yüzünden insanlardan bir nebze daha uzaklaşır oluyor, kendimi Fatih Parkı'nın çimlerine uzanmış buluyordum. Hayatımda yapacak hiçbir şeyimin olmaması da ayrı bir yerden canımı sıkıyordu. Ailem de şu anlarda Aydın Koçarlı'da kamyonun dahi giremeyeceği bir sokakta oturuyordu. Yalnızlık, daha ziyade kimsesizlik bazı zamanlarda yüreğime tarif edemeyeceğim bir heybet ile çöküyordu. İşte o gün, yattığım çimenden yavaşça doğruldum. Kolumda kalan tozları elimin tersi ile silkittim. Dizlerimdeki tozları silkeledim. Ayağa kalktım. Kalçamı temizledim. Cebimdeki paraya baktım, otuz lira kırk beş kuruş. Henüz ailemden para isteyemezdim. Önceki ay gönderdikleri üç yüz yetmiş beş lirayı bitirdim dersem yenisini göndermek için bir çabaya girişeceklerdi. İşte bu gibi durumlar her zaman hayatımdan bazı renkleri daha götürüyordu. Yoksulluk, anlaşılama, kimsesizlik bunları kime açabilirdim? Bunları kime söylersem söyleyeyim, herkes benden çok daha yoksul, çok daha anlaşılama ve yaradılıştan bu yana kimsesiz. Herkesin ağırlığı Atlas'ın ağırlığından çok daha ağırdı oysa. İşte o an aklıma geldi ki neden bir tablo yapmayayım? En azından elli liraya satsam iki günlük daha yemek param çıkabilirdi. eğer ki öğle yemeği yemezsem nereden baksan üç gün çok rahat idare ederdi. Ve ben o süre zarfında elbet bir iş bulabilirdim. Fatih Parkı'nın alt kısmında bulunan ufak bir kırtasiyeye girdim. Bir tuval, yağlı boya seti, rastgele ilk gördüğüm fırça. Bunların parasını ayın birinde vereceğimi teyit ettiysem de kabul etmedi. Nitekim cebimdeki son

otuz liranın yirmi lirasını orada bıraktım. Hemen eve gittim. Pencereyi açtım, karşımda Spil görünüyordu. Üzerinde hafif bulutlar, az ilerisinde ufak tepecikleri, Sultan Camii'nin minareleri... Bunları çizebilecek bir yeteneğim yoktu. Ne yaparsam yapayım, ne bir deneyimim vardı ne de bir yeteneğim... Bir anlık düşünce ile almıştım. Sonra eski bir tanıdık olan Tayfun Abi'nin söylediği cümleler zihnimde canlandı. "Bu yağlı boya da meşakkatli bir iş, yok tiner ile incelticen, yok haşaş yağı ile incelticen... Geç bunlar haspam geç, al suluboyayı dök yap yav..." Sonra evdeki nerden geldiği belirsiz tineri bir kaba döküp fırçayı tinere daldırdım. Sonra siyah ile maviyi biraz karıştırdım. Çok az bir kırmızı ekledim. Ve fırçayı iyice boya aldığını gönlüm kanaat getirdikten sonra tuvale yavaşça dokundurdum. Tuvalin ortasına bir daire çizdim. Bu daireyi güçlü bir renkten başlayarak yavaş yavaş daha açık bir mavi, kırmızı, siyah uyumuna getirmeye çalışsam da ilginç bir görüntü oluştu.

Resme baktığım zaman hafif mor, bir daire ve etrafında mavi, kırmızı ve siyah darbeler serpiştirdiğim zaman, herhangi bir duvarda durabilecek haldeydi. Ya da en azından ben öyle tahmin ediyordum. Şu an tek yapmam gereken tablonun kurumasını beklemektir. O an kendimi ilk resmini yapan İbrahim Çallı gibi hissetmişim. Ama bunu da belirtmek isterim ki hayatımın hiçbir evresinde İbrahim Çallı, Abidin Dino ya da Bedri Rahmi Eyüpoğlu olamadım. Tablo kurduktan sonra ona bir isim vermem gerektiğini hissettim. Ona Fransızca "Image de l'éternité," diyebilirdim ve bu çok sanatsal olabilirdi. Ama

adına usulca, “Ebediyet,” dedim. Bir yuvarlak ve karanlık... Ne kadar dönersen dön, neresinden yürümeye başlarsan başla karanlık bir dehliz. *Ebediyeti* sol kolumun altına aldım. Dükkânlara sordum kimse almak istemedi. Nitekim o gün satamadan yine geri geldim. O gece ebediyeti alıp karşıma koydum. Yemek yerken ona baktım. Ve o gece yine bir takım renklerin hayatımdan gittiğini, *ebediyetin* mavi, kırmızı, siyah olması gerekirken salt karanlık olduğunu ayırımsadım. Karanlık bir sonsuzluk, karşımda büsbütün duruyordu. Ve ben ona bakarken peynirli poğaçamı ısırıyor ve arkadan Johannes Brahms’tan Yağmur Sonatının Op 78’inden 1inG’sini dinliyordum. Birden insanın sonsuzluğa kadeh kaldırmasının gerektiğini düşündüm. Usulca çay doldurup ayağa kalktım. Ben, *ebediyet* ve Johannes, sonsuzluğa içtik.

Ertesi sabah *ebediyeti* satmaya çıktığım zaman hemen hemen hiç kimse satın almak istemedi. Pek çok kişinin uzun ve anlamsız bakmaları sonucunda *ebediyet* elimdeydi. Hemen hemen kimsenin tam olarak *ebediyeti* istememesi beni müthiş bir derece sinirlendirmişti. Nitekim tam olarak bütün inancımı yitirip çöpe atacağım sırada karton toplayan bir çocuğun seslenmesi ile irkildim.

“Abi o tabloyu atacak mısınız?”

Bu cümle karşısında donup kaldım. Nitekim insan umudunu kaybettiği anda gelen kurtuluş yolunun karşısında her daim şaşır kalıyordu. Daha sonra çocuk sözlerini yineledi.

“Atma onu.”

Duraksadım. Çocuğa baktım. Beyaz bir çuvalı taşıdı-

ğı demir arabaya geçirmiş, topladığı kartonları koyduğu çuval boyunu geçmişti. Esmer tenli, ortalama on yedi yaşlarındaki bu çocuk hâlâ *ebediyeti* isteyecek birilerinin olduğunu ayırımsamama yardımcı olmuştu. Sonrasında *ebediyeti* konteynırın üzerinden çekip, bu eli yüzü kir içinde olan gence doğru uzattım.

“Ne kadar abi borcum?” diye sordu.

Yüzünde tarif edemeyeceğim bir gülümseme oluştu. İşte tam bu sırada o ihtiyacım olan para veyahut muhtaç olduğum her şey aklımdan tamamıyla çıkmıştı.

“Beğendin mi?” diyebildim.

Çocuk bir şey demeden salt kafasını salladı.

“Beğendim ya, beğenmez olur muyum?”

“O zaman al senin olsun,” dedim.

“Olmaz, bunu sen mi yaptın?”

“He ya, ben yaptım.”

Tam da bu sırada Hatuniye Camii'nin o burgulu minaresine akşamüstü kızıllığı vuruyor ve abdestini alan cemaat üçer beşer camiye giriyordu.

“O zaman olmaz abi,” dedi. “Emek vermişsin.”

“Fesupanallah,” dedim uzatarak. Sinirlenmiştim.

Esen akşamüstü poyrazı yüzünden ceketimin önünü kapatmıştım. Bu sırada tekir bir kedi kalçasını ağaca sürüp kokusunu bırakıyordu.

“Nah bak çok esaslı bu kedi,” dedi çocuk hayranlığını gizleyemeyerek.

Konumuzla ilgili olmayan bu detaya şaşkınlığımı gizleyemedim.

“Nasıl yani,” dedim, bir elimi cebime koyarken. Diğer

elimde hâlâ *ebediyet* vardı.

“Nah, bak şu Alaybey’e inen yolun dibinde konteynır var ya, orada Cabbar ve çetesi var. Bizim Fikri Abi ona Cabbar diyor. Bir sokak köpeğini haşat etmişliği var. Neyse, sen satıyor musun bunu bana?”

Konuşurkenki gözlerinin içindeki parlaklığı ve hayranlığı, ömrümde bir daha hiçbir yerde görmedim. Sonra bu çıkışı üzerine, resmi biraz kendime çekerek:

“Yok,” dedim. “İstersen al senin olsun, para istemez.”

Çocuk bir şey demeden önce bana, sonra resme baktı.

“İyi akşamlar o zaman,” dedi ve arabasını yeniden ayağıyla yavaşça iterek uzaklaşmaya başladı.

Sonuçta bunu ona satamazdım. Sonrasında kendime boş bir direniş sergilediğimin farkına vardım. Arkasından bağırarak eline *ebediyeti* tutuşturdum. Çocuk bir şey demeden çocuk gözleri ile başını sağ yöne doğru hafif eğip selamlayarak teşekkür etti. Sonrasında yoluna devam etti.

Çocuk, *ebediyet* ile gittikten sonra ellerimi cebime koyup eski dükkânların arasından dümdüz Sultan Camii’nin yanına çıkıp eve koyuldum. Yegâne kürkcü dükkânım tüm karanlığı ile karşımdaydı. *Ebediyetimi* isteyen bir çocuk... Bu olaydan tarifsiz derecede etkilenmiştim. *Ebediyeti* koltuğunun altında taşıyan bir çocuk işçi... Johathan bugün susmuştu. Onun yerine yalnızlığıma Chopin Nocturne Op9’u ile eşlik ediyordu. Cebimdeki param ay sonuna yetmeyecekti ve önlenemez şekilde acıkıyordum. Acaba İbrahim Çallı ilk resmini sattığı zaman ne yaptı? Abidin Dino ağladı mı örneğin? Lambaderi açıp ya-

nında ki koltuğa oturdum. Gitgide görme yetisini kaybeden bir adam olarak o çocuğa yardım edemediğime, gidişini izlediğime ağladım. Ne yapabiliyordum? İbrahim Çallı olsa ne yapardı? Ne yapabiliyordu Eyüpoğlu? Tayfun abi yanımda olsa paran yoksa beyaz yastık kılıfına ya da eski şeker çuvalına yap diyebilirdi diye aklımdan geçirdim.

İçimde felaket derecede yanıyorum hissiyatına kapıldığım bir an tekrar koltuğa oturdum. Ben, ben hayatımda ilk defa ne yapacağımı tam olarak kestiremiyordum.

II

Ebediyetten Sonrası

Bir insan yaşarken sonsuzluğunu yitirebilir miydi? Belki size kendi hüznümü abartıyor veyahut kendimi acındırarak şu anda yazmakta olduğum satırları okutma gayesinde bulunuyor izlenimi verdiğimi düşünüyor olabilirsiniz. Ama lütfen şunu düşünün, bir insan, kendi eli sonsuzluğu oluşturur muydu? Şu an hangi mürekkep ile yazığımı tam olarak kestiremiyorum. Kırmızı sanırım ya da mavi. Arkamda Split Waltz çalıyor. *Ebediyeti* ne zaman çocuğa verdiğimi hatırlamıyorum. Ama sakalıma bakacak olursam en az on beş gün diyebilirim. Siz bu satırları okurken ben az önce kalktım gerindim, cama yönelip havayı ciğerlerime doldurdum “güzel şey aslında yaşıyor olmak” diye düşündüm bir an ve işte o esnada kara bir ağacın dalına gri bir kuş kondu. Beyaz bulut açık gri gökyüzünü kapattı. Koyu siyah bir elmayı kopardı siyah saçlı bir çocuk. Çok açık siyah bir uçurtmayı asılmaya başladı zem-

heri kara tişörtlü bir başka çocuk. Gece olmadığı halde gri bir gökyüzü... Bu bile yaşama son vermek için gerekli bir neden olabilirdi. Ve eğer ki on dokuzuncu yüzyıl eseri olmuş olsaydı hayatım, çok trajik bir son olabilirdi. Ve hatta bir genç ya da bir arkadaşım hayatımı yazıp hikâye yarışmasına dahi katılabılırdi. Kusura bakmayın belki saçmaladım, şu an zihnim öylesine karışık ve bağımsız ki...

Bu gibi durumlarda içinizdeki öteki benliğiniz ne diyor bilmiyorum ama benim ötekim her seferinde, “Ne gereği var bir şeyleri uzatmanın? İşin yok, paran yok, sevdiğin yok, hiç, hiçbir şeyin yok! Sen kalkıp şu ufak şehirden gitsen ev sahiben dâhil hiç kimse senin yokluğunu dahi fark etmeyecek! Sen ölsen dahi nüfus memurları senin yaşadığını ancak evrak işlerin tamamlanıncaya kadar anımsayacak. Hatırla, göz damlasını damlatıcak bir başka birisi yok hayatında, görmüyorsun! Söylesene, en son hangi rengi gördün?” diyordu. İşte sadece bu soru beni tüketiyordu. Artık ilkgençliğimde sorduğum “sen kimsin bu şehirde?” sorusuna “hiç” derken bu soruyu cevapsız bırakıyordum. Ben gerçekten, en son hangi rengi görmüş-tüm?

Ertesi sabah dala konan gri kuşun siyah olduğunu fark ettim. Çocukların tişörtleri de siyahlaşıyordu.

Ertesi sabah gökyüzü karanlıktı ve de yıldızsızdı. Çok yıldızsızdı. Bu yıldızsızlık bana korku verecek heybetteydi ve ben felaket derece açtım, babamlara haber verdim,

üç yüz değil bu sefer bana beş yüz seksen üç lira göndermişler.

Bu sabah uyandığım zaman her şeyin karanlık olduğunu fark ettim. Her şey karanlıktı. Dışarı, içerisi... Tuvalete giderken sandalyelerin üzerine düştüm, hâlâ karnımın sol tarafı ağrıyor. Telaşla sokağa çıktım. Üzerimde pijamalarımın yolun ortasında durdum. Arabalar küfürlü kornalarıyla sağımdan ve solumdan zaman gibi akıp gidiyordu. Ve ben ağlamak istiyordum. Yanımda duran ağacı görüyordum, yeşildi. İşte o zaman hayatımdan solup giden o renklerin gözümdeki herhangi bir sorundan değil de bir şeylere olan inancımın yitip gitmesinden kaynaklılığının farkına vardım. Görüyordum, anlıyordum ama hiçbir şeyin rengini tam idrak edemiyordum. Ve ben, içimdeki o sesin dediği gibi “ölmeyi” veya da yaşamayı tam anlamıyla hak edecek bir yaşantı sürmediğimi, sürmeyeceğimi biliyordum...

İşte bu okuduğunuz satırlar benim söylediğim, Sabri'nin yazdığı, hayatın karanlığına karşı çaresizliğimin manifestosudur.

2020 yılında yayın hayatına başlayan Mahal Edebiyat, aradan geçen iki senelik zaman diliminde pek çok öyküye, şiire, incelemeye sayfalarını açtı. Pek çok yazar adayı ilk kez Mahal Edebiyat sitesinde yazılarını yayınladı. Web sitesi ziyaretçilerine öykü, şiir, deneme, inceleme, makale, biyografi, söyleşi ve listelerle zengin bir içerik sunuyor. Hiçbir derneğe bağlı değildir. Yazarlarının gayretleri ile varlığını sürdürmektedir. Yazılarda temel şartı hiçbir düşünceye hakaretin olmamasıdır. Aynı kararlılıkla yoluna devam eden Mahal Edebiyat, 2022 yılının ilk ayından itibaren iki aylık temalar ve aylık dosya konularıyla edebiyatın içinde var olmayı sürdürecektir.

Mahal Edebiyat, İmgenin Çocukları Yayınları ile yaptığı anlaşma gereği, editörlüğünü üstlendiği dosyaları yayınevine bağlı olarak Mahal Kitaplığı dizisinden yayımlayacak.